ವಕ್ದಾ ಝಾಡ್ಢ

ಕೊಂಕಣೆಂತು ವಕ್ದಾ ಝಾಡ್ಢಾ ಮಾಹಿತಿ

ಸಂಗ್ರಹ : ರಾಮಚಂದ್ರ ಎಮ್. ಶೇಟ್
(ಆರ್ಯಂ) ಶಿರಸಿ

ಸರಸ್ವತಿ ಪ್ರಭಾ ಕೊಂಕಣಿ ಮಾಸಿಕ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ -25

20 ವರ್ಷಾಂಕ ಜಾವ್ನ್ ಪ್ರಕಟಿತ 20 ಕೊಂಕಣಿ ಕೃತ್ಯೋಂ

1. ಮಗೇಲೀ ಉತ್ತರ
ಲೇ : ಅರ್ಗೋಡು ಸುರೇಶ ಶೆಣೈ

2. ಆಮಗೇಲೀ ಕೊಂಕಣಿ
ಲೇ : ಶ್ರೀ ಸದಾನಂದ ಭಟ್ ಆನಿ ಸುರೇಶ ಶೆಣೈ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ

3. ಏಕಳೀ ಮಾಯಿ ದೊಗ್ಗ ಸುನ್ನ (ಕಾದಂಬರಿ)
ಲೇ : ಅರ್ಗೋಡು ಸುರೇಶ ಶೆಣೈ

4. ಗೊಡ್ಡಿ - ಗೊಡಶೆಂ (ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸಿಹಿ ತಿನಿಸುಗಳು)
ಲೇ : ಶ್ರೀಮತಿ ಪ್ರಭಾ ಶೆಣೈ

5. ಗುರ್ಭಿಣಪಣ ಆನಿ ಬಾಳಾಂತಿರೆ (ಆರೋಗ್ಯ ಪುಸ್ತಕ)
ಲೇ : ಡಾ|| ಅನುರಾಧಾ ಕಾಮತ್, ಉಪ್ಪುಂದ

6. ಆಮ್ಗೆಲಿ ವಿದೇಶ ಯತ್ರಾ (ಪ್ರವಾಸ ಕಥನ)
ಲೇ : ಡಾ|| ರೋಹಿಣಿ ನಾಗೇಶ ಪ್ರಭು, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ

7. ಮಾಕ್ಕೇಕ ಆಕ್ಸಿಡೆಂಟ್ ಜಾವಚಾಕ ನಜ್ಜೆ? (ಕಥಾ ಸಂಕಲನ)
ಲೇ : ಅರ್ಗೋಡು ಸುರೇಶ ಶೆಣೈ

8. ಕೊಂಕಣಿ ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗ
ಲೇ : ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವನಾಥ ಶೇಟ್, ಹಾರ್ಸಿಕಟ್ಟಾ

9. ಹಾನ್ನಿಕ (ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ತಿನಿಸುಗಳು)
ಲೇ : ಶ್ರೀಮತಿ ಪ್ರಭಾ ಶೆಣೈ

10. ಕೊಂಕಣಿ ಜೋಕ್ಸ್ (ಹಾಸ್ಯ ಚಟಾಕಿಗಳು)
ಸಂಗ್ರಹ : ಅರ್ಗೋಡು ಸುರೇಶ ಶೆಣೈ

11.. ಕೊಂಕಣಿ ಲೋಕವೇದ
ಲೇ : ಶ್ರೀಮತಿ ಜಯಶ್ರೀ ನಾಯಕ ಎಕ್ಕಂಬಿ,

12 ಏಕ ಸೊಯರಿಕ ಸೊದ್ದೂನು ಪಳೆ (ಹಾಸ್ಯ ಲೇಖನ ಸಂಕಲನ)
ಲೇ : ಅರ್ಗೋಡು ಸುರೇಶ ಶೆಣೈ

13. ವೈದ್ಯೋ ನಾರಾಯಣೋ ಹರಿಃ (ಕೊಂಕಣಿ ನಾಟ್ಯಾ ಗುಚ್ಛಾ)
ಲೇ : ಶ್ರೀಮತಿ ವೀಣಾ ಜೋಯಿಸ್, ನವಿಮುಂಬಯಿ,

ವಕ್ದ ಝಾಡ್ಡ

(ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೇಕ ವಾಪರಚೆ
ವಕ್ದಾ ಜಾಡ್ಡಾಂ ಮಾಹಿತಿ)

ಸಂಗ್ರಹ :
ರಾಮಚಂದ್ರ ಎಮ್. ಶೇಟ್,
(ಆರ್ಯಂ) ಶಿರಸಿ

ಪ್ರಕಾಶಕ

ಸರಸ್ವತಿ ಪ್ರಭಾ

ಎಲ್.ಐ.ಜಿ. 51, 6ಚೆಂ ಅಡ ರಸ್ತೋ,
ನವನಗರ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ - 580025.
☎ : 9242539776.

ವಕ್ದ ಝಾಡ್ದ

(ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಔಷಧೀಯ ಸಸ್ಯಗಳ ಮಾಹಿತಿ)

वक्द जडं

(आरोग्य रक्षणेक वापरचे वक्दा जाडा माडिति)

ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದವರು

ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರ ಎಮ್. ಶೇಟ್, (ಆರ್ಯಂ) ಶಿರಸಿ

संग्रह केलेले:

श्री रमचंद्र एम. शेट, शिरसि.

ಪ್ರಕಾಶಕರು :

ಸರಸ್ವತಿ ಪ್ರಭಾ, ಎಲ್.ಐ.ಜಿ. 51, 6ನೇ ಅಡ್ಡ ರಸ್ತೆ,

ನವನಗರ, **ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ - 580025. (: 9242866055.**

ಪುಟ : 80 + 4

ಬೆಲೆ : ರೂ. **50/-**

ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣ : **2011**

ಅಕ್ಷರ ಜೋಡಣೆ(ಡಿ.ಟಿ.ಪಿ) ಮತ್ತು ಮುದ್ರಣ

ಮೆ॥ ಸರಸ್ವತಿ ಪ್ರಭಾ ಗ್ರಾಫಿಕ್ಸ್ & ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್,

ಆರ್ಗೋಡು ಪ್ರಕಾಶನ, ಎಲ್.ಐ.ಜಿ. 51, 6ನೇ ಕ್ರಾಸ್,

ನವನಗರ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ - 25.

H. H. SHRIMAD SUDHINDRA THIRTHA SWAMI

SHREE KASHI MATH SAMSTHAN, VARANASI

Hearty blessings to our dear disciple Sri Argodu Suresh Shenoy, Editor, Saraswati Prabha Konkani Monthly, Hubli - in the name of Sri Narayana.

Very happy to know the appreciable achievements you are fortunate enough to earn, by all the efforts you took with the Co-opration you got from generous and Charitable persons to commemorate your achivements.

You have started a funding to give Scholership to deserving students and to get printed and phublished Twenty books of all classes of literature in Konkani. With only good intention of encouraging Konkani langauge.

May your selfless efforts be a complte succeas by the full Co-oprations of all kinds from all sides, for which sincere prayers are offered at the lotusfeat of “ Sri Vyasa Raghupati”

Sri Gandha Prasad, Akshata is enclosed. Once more with hearty blessings. wishing all succeess to you.

ಸಂದೇಶು

ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಿಯ ಶಿಷ್ಯವರ್ಗಾಂತರ್ಗತ ಆರ್ಗೋಡು ಸುರೇಶ ಶೆಣೈ, ಸಂಪಾದಕರು, ಸರಸ್ವತಿ ಪ್ರಭಾ, ಕೊಂಕಣಿ ಮಾಸಿಕ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಇವರಿಗೆ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣ ಸ್ಮರಣಪೂರ್ವಕ ಆಶೀರ್ವಾದಗಳು.

ಆದ್ಯ ಶ್ರೀ ಶಕೆ 1929ನೇ ಸರ್ವಜಿತು ಸಂ|ರದ ಚೈತ್ರ ಶು1ದಾಯು ತಾ. 19-3-207 ಸೋಮವಾರ ಪರ್ಯಂತ ಶ್ರೀ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಮುಕ್ಕಾಮು ಪರ್ತಗಾಳಿ ಗೋವಾ ಶ್ರೀ ರಾಮದೇವ ಶ್ರೀ ವೀರವಿಠ್ಠಲ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದು ನೀವು ನಮ್ಮ ಯೋಗಕ್ಷೇಮವನ್ನರಿತು ನಿಮ್ಮ ಕಡೆಯ ಕ್ಷೇಮ ಸಮಾಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯುತ್ತಿರಬೇಕು.

ಸಾಂಪ್ರಾತ ನೀವು ತಾ. 1-2-2007 ರಲ್ಲಿ ಬರೆದ ವಿನಂತಿ ಪತ್ರ ತುಲುಪಿ ವಿವರ ತಿಳಿದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಕಳೆದ 18 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನೀವು ಕೊಂಕಣಿ ಸರಸ್ವತಿ ಪ್ರಭಾ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಾ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನ ನೀಡುತ್ತಿರುವುದು ಸುತ್ತ್ಯಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. 2009 ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕೆಯು ದ್ವಿದಶಮಾನೋತ್ಸವ ಆಚರಿಸಲಿದ್ದು ವಿಶೇಷ ಯೋಜನೆಯ ಮೂಲಕ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆ ಮಾಡುವ ನಿಮ್ಮಿ ಯೋಜನೆ ಯಶಪ್ರದವಾಗಲಿ, ತನ್ಮೂಲಕ ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಉತ್ತರೋತ್ತರ ಕಲ್ಯಾಣಾಭಿವೃದಿಗಾಗಿ ಶ್ರೀ ರಾಮದೇವ ವೀರವಿಟ್ಠಲ ಚರಣಾರವಿಂದಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಶ್ರೀಮುಡಿ ಗಂಧ ಪ್ರಸಾದ ಮಂತ್ರಾಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದು.

ಸುಜ್ಞರಿಗೆ ವಿಶೇಷವೇನು ಬರೆಯಲಿ

ಇಂತಿ ಆಶೀರ್ವಾದಗಳು

ಪ್ರಕಾಶಕಾಲೆಂ ಮ್ಹಣ್ಣೆ...

14-05-1989 ದಿವಸು ಶಿರ್ಶಿಚೆ ಶ್ರೀ ಮಾರಿಕಾಂಬಾಲೆ ದಿವ್ಯ ಸನ್ನಿಧೀರಿ ಸರಸ್ವತಿ ಪ್ರಭಾಚೆ
್ರಯೋಗ ಸಂಚಿಕಾ ಗೋವಾಚೆ ಶ್ರೀ ಪುಂಡಲೀಕ ನಾಯಕ ಮಾಮ್ಮಾನ ಉಗ್ತಾವಣ ಕೆಲಿ.
್ರಥಮ ಸಂಚಿಕಾ ದಿನಾಂಕ : 24-6-1989 ದಿವಸು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಚೆ ಸರಸ್ವತಿ ಸದನಾಂತು
ಾಲ್ಗಡ್ಡೋ ಪತ್ರಕರ್ತ, ಪ್ರಸಾರ ಭಾರತಿ ಮಾಜಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷು ಶ್ರೀ ಎಂ.ವಿ. ಕಾಮತ್ ಮಾಮ್ಮಾನಿ
ುಗ್ತಾವಣ ಕೆಲಿ. ಥಂಚಾನ ಆಜಿ ಪರಿಯಂತ ಸರಸ್ವತಿ ಪ್ರಭಾ ಘೇಲೇಲೆ 22 ವರಸಾಚಾನ
265 ಮ್ಹಹಿನ್ಯಾ ಚಾನ) ನಿರಂತರ ಆನಿ ನಿಯಮಿತ ಜಾವ್ನು ಪ್ರಕಟ ಜಾವ್ನು ಆಯಲಾ. ಸರಸ್ವತಿ
್ರಭಾ ಯುವ ಪರಿಷತ್ತ ಮ್ಹೊಣು ಪತ್ರಿಕೇಚೆ ಆಶ್ರಯಾರಿ ಯುವಕಾರಾಂಕ ಸಂಘಟನ ಕೊರಚೆ
ುದ್ದೇಶಾನ ಸೂರು ಕೆಲೇಲೆ ಸಂಘಟನೇನ ತೀನಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಯುವ ಸಮ್ಮೇಳನ, ಪಂಚ್ವೀಸಾ ಪಶಿ
ಡ ವೃತ್ತಿ, ಉದ್ಯೋಗ ಸಮಾವೇಶ ಆಯೋಜನ ಕೆಲೇಲೆ ಆಸ್ಸ. ತಾಜ ಬರೋಬರಿ ಪತ್ರಿಕೇಚೆ
ಶ್ರಯಾರಿ ಸರಸ್ವತಿ ಪ್ರಭಾ ಸ್ಕಾಲರ್ ಶಿಪ್ ಫಂಡ್ ಸೂರು ಕೆಲ್ಲೆ. ಬೆಂಗಳೂರಾಚೆ ತೃಪ್ತಿ
ಸ್ಟೋರೆಂಟಾಚೆ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ವಿ.ಎಲ್.ಶ್ಯಾನಭಾಗ, ಹಾನ್ನಿ ಹೇ ನಿಧಿಕ ರೂ. 25,000/-
ೂಪಯ ದೀವ್ನು ಸುಮಾರ 15 ವರ್ಷಾ ಮಾಕ್ಷಿಚೆ ಆಮ್ಕಾ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ದಿಲೇಲೆ ಹಾಂವೆ
ಜೆೆಯಿ ಕೃತಜ್ಞತೇನ ಯಾದು ಕೋರ್ನು ಘೆತ್ತಾ. ತಾನ್ನಿ ದಿಲೇಲೆ ದೇಣಿಗೆ ಒಟ್ಟೊ ಹಾಂವೆ
ಂಗಡ ಸಮಾಜ ಬಾಂದವ ತಾಕೂನು, ಆನಿ ಸ್ವತಃ ಮೆಗೆಲೆ ಹಾತ್ತಾಚಾನ ಪೈಸೊ ಗಾಲ್ನು ಆಜಿ
ರಸ್ವತಿ ಸ್ಕಾಲರ್ ಶಿಪ್ ಫಂಡಾಂತು 50,000/- ಪಶಿ ಚಡ ದುಡ್ಡು ಒಟ್ಟು ಕೋರ್ನು
್ಯಾಂಕಾಂತು ದವರ್ಲಾ. ನ್ಹಹಿತಾ 2000 ಇಸವೇಂತು ಪತ್ರಿಕೇಕ ಧಾ ವರುಷ ಭರಲೀಲೆ ಶುಭ
ಂದರ್ಭಾರಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಂಕಣಿಗಾಲೆ ವೃತ್ತಿ ಡೈರೆಕ್ಟರಿ -2000 ಕಾಣು ತೇವಯ ಯಾದಗಾರ
ಾವ್ನು ಉರಚೆ ವರಿ ಕೆಲಿಯಾ. ಸರಸ್ವತಿ ಪ್ರಭಾಕ 20 ವರುಷ ಭರಿಲೆ ಉಡಗಾಸಾಕ ಸರಸ್ವತಿ
ಾತೇಕ ಏಕ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ದೇವುಳ ಬಾಂದಕಾ ಮ್ಹಣಚೆ ಪರಮಾತ್ಮಾಲೆ ಪ್ರೇರಣೆ
್ರಮಾಣೆ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೆ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರಾಂತು 20 ಕೊಂಕಣಿ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಟ ಕೊರಚಾಕ
ಾಯರ ಸರಲೀ ತೆದ್ದನಾ ನಿರೀಕ್ಷಿತ ದುಡ್ಡು ನಾಶಿ ಪಯಲೆ ಹಂತಾಂತು ಧಾ ಕೃತಿ ಮಾತ್ರ
್ರಕಟ ಕೆಲ್ಲೆ. ಉರಲೇಲೆ ಧಾ ಕೃತಿ ಆತ್ತ ದೊನ್ನಿ ಹಂತಾಂತು ಪ್ರಕಟ ಕೋರ್ನು ತುಮಕಾ
ಾವಯ್ತಾ ಆಸ್ಸ. ಹಾಕ್ಕ ಸರ್ವಾಯ ಪರಮಾತ್ಮಾಲೆ ಆನವರತ ಕೃಪಾದೃಷ್ಟೀಚಿ ಕಾರಣ, ಮಾಕ್ಕಾ
ಧನ ಕೋರ್ನು ತಾಣೆ ಹೇ ಪೂರಾ ಕರಯಲೆ. ಹಾಂತು ಚೂಕಿ, ದೋಷ ಕಾಂಯ್ತರಿ
ರಲ್ಯಾರಿ ತೇ ಮೆಗೇಲೆ ಆಜ್ಞಾನ್ನಾನ ಉರಲೆ ಮ್ಹೋಣು ನಮ್ರ ಜಾವ್ನು ಕಬೂಲ ಕರತಾ.
ಾಚಕಾನ ''ಹಂಸ ಕ್ಷೀರ ನ್ಯಾಯಾ'' ವರಿ ಚಾಂಗ ಆಸಲೇಲೆ ಮಾತ್ರ ಘೇವ್ನು, ವಾಯ್ಟ
ಾಡಕಾ ಮ್ಹೋಣು ಮಾಗತಾ.

ಆಮಗೇಲೆ ಮಾಲಗಡ್ಯಾನ ವಿದೇಶಿ ಲೋಕಾನೀ ತಾಂಚೇರಿ ಅತ್ಯಾಚಾರ, ಶೋಷಣ,

ಘೋರ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಕೆಲಿಯಾರಿಯಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಸ ಆನಿ ಅಮಗೇಲೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಾಶ ಜಾವಚಾಕ ಸೋಣಾಶಿ ಸಮಾs ರಸ್ಸೋ, ನಂಯ್ಕ ಬ್ರಿಡ್ಜ್ ನಾತ್ತಿಲೆ ಕಠಿಣ ಪರಿಸ್ಥಿತೀಂತು ಗೋಂಯ ಸೋಣು ಧಾವ್ನು ಆಯಲಿಂತಿ. ಆಜಿ ಆಮಕಾ ಸರ್ವ ಸೌಲಭ್ಯ ಆಸಲೇರಿಚಿ ವೇದಿಕೇರಿ ರಾಬ್ಬುನು ಭಾಷೆ ಖಾತ್ತಿರಿ ಹೋಡ ಹೋಡ ಉತ್ರ ಉಲೈಚಾಂತು ಮಸ್ತ ಲೋಕ ಮಾತೃಭಾಷಾ ಸೇವಾ ಕರತಾ ಕೊಂಕಣಿ ಪುಡಾರ ಮ್ಹಣು ಪ್ರಚಾರ ಘೆತ್ತಾ ಆಸ್ಸತಿ.

ಹೇಂಚಿ ಸಂದರ್ಭಾರಿ ಆನಿ ಪನ್ನಾಸ ವರಷಾ ಬಿತ್ತರಿ ಹಜಾರಗಟ್ಲೆ ಭಾಷಾ ನಾಮವಶೇಷ ಜಾತ್ತಾತಿ ಮ್ಹಣ್ಚೆ ಹೊಳ್ಳ ಏಕ ಆತಂಕ ಭಾಷಾ ತಜ್ಞಾನ ವ್ಯಕ್ತ ಕೆಲ್ಲಾ. ಅಸ್ಸಲೆ ಸಂಕ್ರಮಣ ಕಾಲಾರಿ ಭಾಷಾಭಿವೃದಿಕ ಕಿಂಚಿತ್ ತರಿ ಸಹಾಯು ಜಾವಚೆ ವರಿ ಪತ್ರಿಕೇಕ 20 ವರುಷ ಭರಿಲೆ ಯಾದಗಾರ ಜಾವ್ನೂನು ಕೊರಕಾ ಮ್ಹೊಣು ಲೆಕ್ಕಿಲೆ ತೆದ್ನಾ ಪರಮಾತ್ಮಾನ ಪ್ರೇರಣ ದಿಲಿ ಕೊಂಕಣಿಂತು ವಿಂಗ ವಿಂಗಡ ಪ್ರಕಾರಾಚೆ 20 ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಟ ಕರಿ ಮ್ಹೊಣು.

ಹೇ ಯೋಜನೇ ಖಾತ್ತಿರಿ ಸಾಂಗೂನು ಯೋಜನೇಚಿ ಗೌರವ ಪೋಷಕ ಜಾವಕಾ ಮ್ಹೊಣು ಪ್ರಾರ್ಥನ ಕೆಲ್ಲ ಕೂಡಲೆ ಸಮ್ಮತಿ ದಿಲೇಲೆ ಸಮಾಜ ಬಂಧು, ದಾನಶೂರ ಬೆಂಗಳೂರಾಚೆ ಡಾ|| ಪಿ. ದಯಾನಂದ ಪೈ ಮಾಮ್ಮಾಕ ಹಾಂವ ಹೃದಯಾಂತರಾಳಾನ ಕೃತಜ್ಞತಾ ಸಮರ್ಪಣ ಕರತ ಆಸ್ಸ. ತಾನ್ನಿ ಸ್ಥಯತಾ ಉರಿಲೆ ಸಬಾರ ಲೋಕಾನಿ ಸದಸ್ಯ ಜಾವ್ನು, ಗೌರವ ಸದಸ್ಯ ಜಾವ್ನು, ದೇಣಿಗಾ ದೀವ್ನು ಉಪಕಾರು ಕೆಲ್ಲಾ ತಾಂಕಾಯ ಹಾಂವ ಚಿರಋಣಿ. ತಾಂಗೆಲೆ ತಾಕೂನು ಸಹಾಯು ಘೆವ್ನೂನು ಆಯ್ಯಿಲೆ ಆಮ್ಗೆಲೆ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಶ್ರೀ ಅಪ್ಪುರಾಯ ಪೈ ಹಾಂಕಾಯ ಹಾಂವ ಆಬಾರಿ ಆಸ್ಸ. ಹೇ ಯೋಜನೇಕ ಕೊಂಕಣಿ ಕೃತ್ಯೋ ದೀವ್ನು ಉಪಕಾರು ಕೆಲೇಲೆ ಸರ್ವ ಲೇಖಕ/ಲೇಖಕಿಂಕ ಹಾಂವ ಹೇ ಮೂಖಾಂತರ ಧನ್ಯವಾದ ಅರ್ಪಣ ಕರತ ಆಸ್ಸ. ಹಾಂತು ಕೆಲವ ಕೃತಿ ಕೊಂಕಣಿ ಶಿಕ್ಕೂಕಾ ಮ್ಹಣು ಆಶ್ಶಿಲ್ಯಾಂಕ ಏಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ ಜಾವಚೆ ವರಿ ಮೌಲ್ಯಯುತ ಕೊರಚೆ ಖಾತ್ತಿರಿ ಸಕಾಲಕ ಜಾವುನು ಪರಿಶೋಧನ ಕೊರನು ದಿಲೇಲೆಂ ಕೊಂಕಣಿಚೆ ಹೋಡ ವಿದ್ವಾಂಸ ಆನಿ ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞ ಶ್ರೀ ಎಂ.ಮಾಧವ ಪೈ ಮಾಮ್ಮಾಂಕ ಮೆಗೆಲೇಂ ಹೃದಯಾಂತರಾಳಾಚೆ ಅಭಿನಂದನಾ ಪಾವಯತಾ ಆಸ್ಸ. ಸಕಾಲಾಕ ಕೃತ್ಯೋ ಹುಜ್ವಾಡ್ಡಾಕ ಕಾರಣೀಭೂತ ಜಾಲ್ಲಿಲೆ ಮುದ್ರಣಾಲಯಚಾಂಕ, ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಆನಿ ಪರೋಕ್ಷ ಜಾವ್ನು ಸಹಾಯು ಕೆಲ್ಲಿಲೆ ಸರ್ವಾಂಕ ಆನಿ ದುಡ್ಡು ದೀವ್ನು ಘೇವ್ನು ತುಮ್ಕಾ ಸರ್ವಾಂಕ ಹಾಂವ ವಿಶೇಷ ಕೃತಜ್ಞು ಜಾವ್ನಾಸ್ಸ.

ಪತ್ರಿಕಾ ವಾಂಚೊನು ಘೆವ್ನೂಂಕ ಹಾಂವ ನಂಬ್ಗೂನು ಆಯ್ಯಿಲೊ ಪರಮಾತ್ಮಾಲೆ ಅನವರತ ದಿವ್ಯ ಕೃಪಾ, ಪ್ರೇರಣಾ ಸಹಿತಾ ಆಜಿ ಪರಿಯಂತ ಕರ್ನಾಟಕಾದ್ಯಂತಾಚೆ ಮಸ್ತ ಲೋಕಾನ, ಮಸ್ತ ನಮೂನ್ಯಾಚೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯು ದೀವ್ನು ಉಪಕಾರ ಕೆಲಾ. ತಾಂತು ಪ್ರಪ್ರಥಮ ಜಾವ್ನು ಉಡಗಾಸು ಕೋರ್ನು ಘೇವುಕಾ ರಾಜ್ಯಾಂತೂ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಹೋಟೇಲು

ಉದ್ಯಮಿ, ಸಮಾಜ ಸೇವಕು ದಿ॥ ಶ್ರೀ ಶೇಷಗಿರಿ ಪಾಂಡುರಂಗ ಕಾಮತ್ ತಾನ್ನಿ ಸುರವಾತ ಲೇಲೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯು. ತಾಂಗೆಲೆ ಆದೇಶಾ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರಿಕಾ ಸೂರ ಜಾಲೇಲೆ ರಸಾಚಾನ ಆಜಿ ಪರಿಯಂತ ಆಮಕಾ ಕಾಮತ್ ಟೀ ಡಿಪೋಚೆ ಜಾಹಿರಾತ ಮೆಳತಾ ಸ್ಸ. ತಾಜ ಬರೋಬರಿ ಶಿರಸೀಚೆ ಮೆ॥ ಕೇಶವೈನ್ ಆ್ಯಂಡ್ ಸನ್ಸ್ ತಾನ್ನೀ ಫೆಲೇಲೆ ಸಬಾರ ರಸಾಚಾನ ಆಮಕಾ ಖಾಯಂ ಜಾವುನು ಜಾಹಿರಾತು ದಿವುನು ಉಪಕಾರ ಕರತ ಯಲಿಂತಿ. ದಿ॥ ಕೆ.ಕೆ. ಪೈ ಮಾಮ್ಮಾನ ಆಧ್ಯಕ್ಷ ಜಾವ್ನಾಶ್ಶಿಲೆ ತೆದ್ದನಾ ಮಣಿಪಾಲಾಚೆ ಡಾ॥ ಟಿ.ಎಮ್.ಎ. ಪೈ ಫೌಂಡೇಶನ್ನಾ ತರಪೇನ ಮೆಳೇಲೆ ಸಹಾಯಾಕ ಹಾಂವ ಕೃತಜ್ಞ ಜಾವ್ನಾಸ್ಸ. ತ್ಲೆ ನ್ಹಹಿಶಿ ದೀಪಾವಳಿ ವೇಳ್ಯಾರಿ, ಯುಗಾದಿ ವೇಳ್ಯಾರಿ ಮಸ್ತ ಲೋಕ ಭಾಷಾ ಬಾಂದವ, ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥ, ಉದ್ಯಮಿ ಆಮಕಾ ನಿಯಮಿತ ಜಾವ್ನು ಸಹಾಯು, ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ದಿತ್ತಾ ಯಲಿಂತಿ. ಸ್ಥಳಾಭಾವಾನಿ ತಾಂಗೆಲೆ ಪೂರಾ ನಾಂವ ಬರೋವಚಾಕ ಜಾಯ್ನಾ ಕಾಲ್ಯಾರಿಚಿ ಆಮಕಾ ನಿರಂತರ ಜಾವುನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ದಿತ್ತಾ ಆಯಲೀಲೆ ತಾಂಕಾ ಆನಿ ಕಂದಾದಾರಾಂಕ ತಮ ಹಾಂವೆ ವಿಸರಚೆ ತಶ್ಶಿ ನಾ. ಮೆಗೇಲೇ ಮನಾಂತು ಕೆದನಾಯ ತಾಂಗೆಲೆ ಸಹಾಯಾ ಖಾತಿರಿ ಕೃತಜ್ಞ ಭಾವ ಆಸೂನು ಆಸತಾ. ತಶಿಚಿ ಆಮಗೇಲೇ ಪತ್ರಿಕೇಕ ಮಸ್ತ ಲೋಕ ಬರೋಪಿನ ವಿಂಗವಿಂಗಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬರೋನು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವಾ ಪಾವಯಲಾ ತಾಂಕ ಸರ್ವಾಂಕಯ ಹೇ ಸಂದರ್ಭಾರಿ ಹಾಂವ ಆಬಾರ ಮಾನತಾ.

ಮಾತೃಭಾಷಾ ವ್ಹರೋಚೆ ಜಾಂವೊ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೊರಚೆ ಖಂಚೆಯಿ ಏಕಲ್ಯಾಲೆ ತಾಕೂನು ಪಾವಚೆ ಕಾಮ ನ್ಹಹಿ. ತಾಕ್ಕಾ ತ್ಯಾ ಭಾಷಾ ಉಲೆಯಚೆ ಸರ್ವಾನ ಏಕಲ್ಯಾಲೆ ಹಾತಾಕ ನ್ನೇಕು ಹಾತು ಮೆಳೆಯಲೆ ತೆದನಾ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ ಆಸ್ಸ. ಆವಯ ಭಾಷೆಚೆ ಋಣ ಪಾರಿಗತ ೊರಚೆ ಖಾತಿರಿ ಆಮಿ ಹೋಡ ಹೋಡ ಉಲೋಚೆ ಪಶಿ ತಾಂತು ಸೃಷ್ಟಿ ಜಾವಚೆ ಕೃತ್ಯೋ ೇವ್ನು ವಾಚೂಚೆ ಅಭ್ಯಾಸು ಕೆಲಯಾರಿ ಖಂಡಿತ ತಾಜ್ಜೇನ ಆನಿ ಇತ್ತುಲೆ ಬರೋಪಿಂಕ ಉಮೇದ ಯವ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿ ಚಡ ಜಾವ್ನು ತನ್ಮೂಲಕ ಭಾಷಾಭಿವೃದಿಚಿ ಜಾತ್ತಾ. ಖಂಚೇಯಿ ಏಕ ಭಾಷೇಚಿ ಹೋಡ್ವಣ ತಾಂತು ಸೃಷ್ಟಿ ಜಾವಚೆ ಮೌಲ್ಯಯುಕ್ತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಯಲ್ಯಾನ ಮೆಜ್ಜಿತಾತಿ. ತಸ್ಸಾಲೆ ಮೌಲ್ಯಯುಕ್ತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಕ ಮೆಗೇಲೇ ಹೇ ಪ್ರಯತ್ನ ೋಡೆತರಿ ಕಾರಣೀಭೂತ ಜಾವೊಂ ಮ್ಹೊಣು ಆಶಾ ಕರತಾ. ಹಾಂತು ತುಮಕಾ ದಿಸಚೆ ೂಕಿ ವಿಸೊರೂನು , ಚಾಂಗ ದಿಸಚೆ ಮಾತ್ರ ಘೆವುನು ಮಾಕ್ಕಾ ಆನ್ನಿಕೆ ಮಾತೃಭಾಷಾ ೇವಾ ಕೊರಚಾಕ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ, ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ದಿವಕಾ ಮ್ಹಣು ಮಾಗತಾ.

ಆನ್ನೇಕ ಪಂತಾ ಸರ್ವಾಂಕ ದೇವು ಬರೆಂ ಕೋರೊ ಮ್ಹಣತಾ.

-ಆರ್ಗೋಡು ಸುರೇಶ ಶೆಣೈ
ಸಂಪಾದಕು ಆನಿ ಪ್ರಕಾಶಕು

ಹಾಂವೆ ಸಾಂಗಚೆ ಇತ್ಲೇಚಿ

ಸಸ್ಯ ಸಂಕುಲ ಮನುಕುಲಾಕ ನಿಸರ್ಗಾನ ದಿಲೇಲೆ ಅಪೂರ್ವ ಕಾಣಿಕಾ. ಸಮಗ್ರ ಜೀವಜಗಾಂತು ಸಸ್ಯ ನಾ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಖಂಚೇ ಜೀವಿನ ಜೀವಂತ ಜಾವ್ನು ಉರುಸರ್ಕೆ ನಾ. ಶ್ವಾಸ ಕಾಡು ಸರ್ಕೆ ನಾ. ಆಹಾರಾಂಶ ಭೀನಾ, ಔಷಧೋಪಚಾರ ಸುದ್ದಾ ನಾ. ತಶ್ಶಿ ಸಸ್ಯ ಸಮೂಹಾಚೆ ವಿವಿಧ ಅಂಗಾನ ಅತಿ ಉಪಯುಕ್ತ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಏಕ್ನಯಿ ಏಕ ನಮೂನೇಚೆ ಆಹಾರ, ವಿಜ್ಞಾನ, ಆಯುರ್ವೇದ, ವಕ್ದಾ ತತ್ತ್ವ ಅವಲಂಬೂನ ಆಸ್ಸ.

ಸಸ್ಯ ನಾ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಆಮಗೇಲೆ ಜೀವನಂಚಿ ನಾ. ಸಸ್ಯ ಸಮೂಹಾಚೆ ವಿಷಯಾಚೆ ಆಳ(ಅಗಡ) ವಿಸ್ತಾರ, ಮಹತ್ವ ವರ್ಣನಾತೀತ. ಹಾಂಗಾ ಆಮ್ಮಿ ಸಸ್ಯಾನಿಮಿತಿ ಮೆಳಚೆ ವಕ್ದಾ ತತ್ತ್ವ ತಾಜ್ಜೆ ಉಪಯೋಗಾಚೆ ಕ್ರಮ ಘೇವ್ನು ನಿತ್ಯ ಜೀವನಾಂತು ದವರ್ನು ಘೆತಲ್ಯಾರಿ ಆಮ್ಮಿ ನಿರೋಗಿ, ಸದೃಢ ಜಾವ್ನು ಜೀವನ ಕೊರಯೇತ ಮ್ಹೋಣು ಲೆಕ್ಕ್ಯಾ. ಸಸ್ಯಾಂಚೆ ಮಹತ್ವ ಸಗಳೆ ಕೋಳ್ನು ಭೀ ಮನುಷ್ಯ ಜಾಡಾ,ಪರಿಸರ ನಾಶ ಕೊರಚಾಕ ಲಾಗಲಾ. ಸಸ್ಯಾಂಚೆ ಔಷಧಾ ಮಹತ್ವ ಭೀ ವಿಸರಚಾಕ ಲಾಗಲಾ. ಘುಲ್ಲಾ ಜಾಡಾ, ವಕ್ದಾ ಜಾಡಾ, ಘೂಲ, ಫಲ ದಿತ್ತಾತಿ. ಮನುಷ್ಯಾನ ತಾಂಚೆ ಉಪಕಾರ ವಿಸರಚಾಕ ಸಾಧ್ಯನಾ. ವಾತ್ತಾಚಾನ ಆಯಲ್ಯಾರಿ ಸಾವಳಿ ದಿತ್ತಾ. ರೂಕ ಪಾವ್ನು ಹಾಡತಾ, ಪಶುಪಕ್ಷ್ಯಾಂಕ ಘರ, ವಾಯು ಮಾಲಿನ್ಯ ಶಮನ, ಶಾಂತ ವಾತಾವರಣ ದಿತ್ತಾ. ತನು-ಮನ ಶಾಂತ ಪ್ರಫುಲ್ಲಿತ ಜಾತ್ತಾ. ಇತ್ತುಲೆ ಅಪರಿಮಿತ, ಉಪಯುಕ್ತ, ಉಪಕಾರಿ ಸಸ್ಯ ನಾಶ ಕೋರ್ನಾಸ್ತನಾ, ಸಸ್ಯ ವ್ಹೋವ್ನು, ವಾಡ್ಡೋನು, ವನ ಸಮೃದ್ಧಿ ಕೊರೂಕಾ.

ಮನುಷ್ಯ ವ ಪಶು, ಪಕ್ಷ್ಯಾಲೆ ಅನೇಕ ರೋಗ ಶಮನ ಕೊರಚಾಕ ಉಪಯುಕ್ತ ರೂಕು, ಜಾಡ, ವಾಲಿ, ಮೂಲಿಕಾ ವಗೈರೆ ಸಸ್ಯ ನಿಸರ್ಗಾಂತು ಭರಪೂರ ಆಸ್ಸ. ತೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರಮಾಣಾಂತು ವಾಪರೂನು ರೋಗ ಉಪಶಮನ ಕೋರ್ನು ಘೆವಚೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲಾಚಾನ ಮನುಷ್ಯಾಕ ಕೋಳ್ನು ಆಯ್ಯಿಲೆ ಏಕ ಮಹಾ ವಿದ್ಯಾ.

ಸಸ್ಯಾಂಚೆ ಕಾಂಡ, ಸಾಲಿ, ಪಾನ್ನ, ಧಾಂವ, ಘೂಲ, ಫಲ ಆನಿ ಭೀಂಯ್ಯೋ ವಗೈರೆ ಭಾಗಾತ ಆಶ್ಶಿಲೆ ರಾಸಾಯನ ಮನುಷ್ಯಾಲೆ ವಿವಿಧ ರೋಗ ಪರಿಹಾರ ಕೊರಚಾಕ ಶಕ್ತಾತ. ಇತ್ತುಲೆ ಉಪಯುಕ್ತ ಆಸಲೇರಿ ತರಿ ಆಜಕಾಲ ಪರಿಸರ ನಾಶ ಕೊರಚೆ ಝುಪಾಟ್ಯಾತ್ ಹೀ ಝಾಡ ಝೋಪಭಿ ನಾಶ ಜಾವ್ನು ವತ್ತಾ ಆಸ್ಸತಿ ಮ್ಹಳ್ಳೆಲೆ ಭಾರೀ ದುಃಖದಾಯಕ. ತಶ್ಶಿ ಜಾವ್ನು ಅಸ್ಸಲೆ ಅತ್ಯಮೂಲ್ಯ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಆಸ್ತಿ ಜಾವ್ನು ಆಶ್ಶಿಲೆ ಸಸ್ಯ ಸಂಕುಲ ನಾಸ್ತಿ ಜ್ಹಾಲ್ಯಾರಿ ಆಮಗೇಲೆ ಸರ್ವನಾಶ ಜಾತ್ತಾ. ಮ್ಹಳ್ಯಾನ ಹೇ ಸಸ್ಯ ಸಂಕುಲಾಚೆ ಮಹತ್ತ್ವ ಕೋಳ್ನು ಘೇವ್ನು ತಾಜ್ಜೆ ರಕ್ಷಣ ಕೊರಚೆ ಆನಿ ತಾಜ್ಜೆ ಜಾಸ್ಸಿಚಿ ಜಾಸ್ತ ಕಶ್ಶಿ ತರಿ ಕೋರ್ನು ಜನಸಮುದಾಯಾನ ಮಹತ್ವಾಚೆ ಉಪಯೋಗ ಕೋರ್ನು ಘೆವಕಾ ಮ್ಹಳ್ಳೆಲೆ ಸದುದ್ದೇಶಾನ 'ವಕ್ದ ಝಾಡ್ಡಾ' ಪರಿಚಯ, ಮಹತ್ವ ವಗೈರೆ ಕೋಳ್ನು ಘೆವಕಾ ಮ್ಹಳೇಲೆ ಹೇ ಪುಸ್ತಕ ರಚನೇಚೆ ಮಹತ್ವಾಚೆ ಉದ್ದೇಶು.

– ರಾಮಚಂದ್ರ ಎಮ್. ಶೇಟ್(ಆರ್ಯಾಂ)
ಶಿರಸಿ

ಸುರವೇ ಉತ್ತರ

"ಆರೋಗ್ಯ ಭಾಗ್ಯಕ್ಕಿಂತ ದೊಡ್ಡ ಭಾಗ್ಯವಿಲ್ಲ" ಮ್ಹಳೇಲೆ ಕನ್ನಡ ಆದ್ಗತಿ, "Health is wealth" ಮ್ಹಳೇಲೆ ಆಂಗ್ಲೋಕ್ತಿನ ಭೀ ಆಮಗೇಲೆ ಆರೋಗ್ಯಾಚೆ ಮಹತ್ವ ಕೋಳ್ನು ಎತ್ತಾ. ಜೀವನಾಂತು ಸರ್ವ ಸುಖ ಆಸ್ಲಕಿತ ತಾಗ್ಗೆಲೆ ಆರೋಗ್ಯ ಸಮನಾ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ತಾಗೇಲೆ ಜೀವನ ವ್ಯರ್ಥ ಜಾತ್ತಾ. ತಶ್ಶಿ ಜಾವ್ನು ಖ್ಯಾತ ಕೊಂಕಣಿ ಆನಿ ಕನ್ನಡ ಲೇಖಕ, ಕವಿ ಶ್ರೀ **ರಾಮಚಂದ್ರ ಎಮ್. ಶೇಟ್(ಆರ್ಯಂ)** ಹಾನ್ನಿ "ವಕ್ದಾ ಝೂಡ್ಡ" ಮ್ಹಳೇಲೆ ಕೃತಿ ಬರೆಯಿಲೆ ನಿಜಾವ್ನು ಸಮಾಜಾಕ ಅತ್ಯಂತ ಉಪಯುಕ್ತ ಮ್ಹೊಣು ಪರತ ಸಾಂಕಾ ಮ್ಹೊಣು ನಾ. 'ಆರ್ಯಂ' ಮ್ಹಣಚೆ ಕಾವ್ಯಾನಾಮಾನ ಹಾನ್ನಿ ಆಜಿಪರ್ಯಂತ 7 ಕನ್ನಡ ಆನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಕೃತ್ಯೋ ಪ್ರಕಟ ಕೆಲ್ಲಿಂಚಿ. ತಶ್ಶಿಂಚಿ 11 ಕೊಂಕಣಿ ಕೃತ್ಯೋ, 12 ಕನ್ನಡ ಕೃತ್ಯೋ ಅಪ್ರಕಟಿತ ಆಸ್ಸಾಚಿ. ಹೇ ತಾಂಗೆಲೆ ಸಾಹಿತ್ಯಾಸಕ್ತಿ ಆನಿ ಅರ್ಹತಾ ದಾಖಯತಾ.

ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರತಿಭೆ ಪಡೆಯಲು ಬೇಕು ಪುಣ್ಯ!
ಸರಸ್ವತಿಯ ಒಲುಮೆಯನು ಪಡೆದವನೇ ಧನ್ಯ!!

ಅಶ್ಶಿ ಮಾನ್ಯ "ಆರ್ಯಂ" ಹಾಂಕಾ ಸರಸ್ವತಿಲೊ ಅನುಗ್ರಹ ಆಸ್ಸಾ ಮ್ಹಳೇಲೆ ತಾಂಗೆಲೆ ಜೀವನಾಂತು ಹೋಡ ಭಾಗ್ಯ. ಹಾಂಗೆಲಿ ಕವನ, ಚುಟುಕ, ಲೇಖನ "ಸರಸ್ವತಿ ಪ್ರಭಾ" "ಪಂಚ್ಕಾದಾಯಿ" ಮ್ಹಳೇಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಮಾಸಿಕ, 'ಯುಗಪುರುಷ" ಮ್ಹಳೇಲೆ ಕನ್ನಡ ಮಾಸಿಕ, "ದಿವ್ವೊ" ಆನಿ "ದೈವಜ್ಞ ಸೌರಭ" ವಗೈರಹ ಪತ್ರಿಕೇಂತು ಪ್ರಕಟ ಜಾತ್ತಾ ಆಸ್ಸ ಮ್ಹಣಚೆ ಹಾಂಗೆಲೆ ಜನಪ್ರಿಯತಾ ಕೋಳ್ನು ಯತ್ತಾ.

ಹ್ಯಾ 'ವಕ್ದಾ ಝೂಡ್ಡ" ಪುಸ್ತಕಾಂತು ಬರೆಯಿಲೆ ಏಕ್ಕಪಾನ್ನ(ಸರಸ್ವತಿ ಪಾನ್ನ)ಲಾಜವಂತಿ, ಕುಮದಿ ರೂಕು, ಸಬದ್ಯಾ ಝೂಡ(ಕಾಮಕಸ್ತೂರಿ), ವಡಾರೂಕ, ದಾಳಿಂಬ, ತಾರಿರೂಕ, ಕೇಸರಿ ಝೂಡ, ರಿಂಟೆ, ಸೀತಾಫಲ, ಅವಳ್ಯಾರೂಕ, ಗೊಟಗೀ ಝೂಡ, ಸಾವರಿರೂಕ ವಗೈರಹ ಆಮ್ಕಾ ನಿತ್ಯಃಚಿ ಆಜುಬಾಜು ಪಳೋವಚಾಕ ಮೆಳ್ತಾ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ತಾಜ್ಜೆ ವಕ್ದಾ ಮಹತ್ವ ಮಾತ್ರ ಗೊತ್ನಾ ಆಶ್ಶಿಲೆ. ಹಾಂತು ಶ್ರೀ ಆರ್.ಎಮ್. ಶೇಟ್ ಹಾನ್ನಿ ಹಾಜ್ಜೊ ಉಪಯೋಗು ಆನಿ ಹೆ 'ಕಿತ್ಲೆ 'ಆರೋಗ್ಯ ವರ್ಧಕ' ಮ್ಹೊಣು ದಾಖೋವನು ದಿಲ್ಯಾ. ಹೆಂ ಸ್ಥಂಹಿಶಿ ಅಶ್ಶಿಂಚಿ ಒಟ್ಟೂ 30 ಪಶಿ ಚ್ಹಡ ವಕ್ದಾ ಝುಡ್ಡಾಚೊ ವಿವರ ದೀವ್ನು ತಾಜ್ಜೊ ಸದುಪಯೋಗು ಕಳ್ಳೈಲಾ. ಹಾಂಗೆಲೊ ಹೋ ಶ್ರಮು ನಿಜಾವ್ನು ಅಭಿನಂದನೀಯ.

ಶ್ರೀ ಆರ್.ಎಮ್.ಶೇಟ್ ಬಿ.ಎಸ್.ಸಿ, ಎಮ್.ಎ., ಬಿ.ಎಡ್, ಪಿ.ಜಿಡಿ.ಕೆ.ಓ

ಪದವೀಧರ ಜಾವ್ನು ಹಾಯಸ್ಕೂಲ್ ಅಧ್ಯಾಪಕ ಜಾವ್ನು, ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲ ಜಾವ್ನು ನಿವೃತ್ತ ಜಾಲ್ಲಿಂತಿ. ಕವನಾ, ಸಾನ (ಲ್ಹಾನ) ಕಾಣಿಯೋ, ಚಿತ್ರಕಲಾ, ಯಕ್ಷಗಾನಾಂತು ಪಾತ್ರ, ನಾಟ್ಕುಳಿಂತು ಪಾತ್ರ ಕೊರಚೆ, ನಾಟಕ ದಿಗ್ದರ್ಶನ, ನಾಟಕ ರಚನಾ ವಗ್ಯೆರೆ ಹಾಂಗೆಲೊ ಹವ್ಯಾಸು.

ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವಾ, ಕಲಾ ಸೇವಾನಂತರ ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಂತು ಪದಾಧಿಕಾರಿ ಆಸ್ಸೂನು ಸಮಾಜ ಸೇವಾಯಿ ಹಾನ್ನಿ ಕರತಾ ಆಸ್ಸತಿ. ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಂಕಣಿ ಅಕಾಡೆಮಿಚೊ ಸದಸ್ಯ ಜಾವ್ನು ಕೊಂಕಣಿ ಶಾಸನಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಾಂತೂ ತಾನ್ನಿ ಸೇವಾ ಪಾವಯಲಾ. ಶ್ರೀ ಶೇಟ್ ಕೊಂಕಣಿ, ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠಿ, ಹಿಂದಿ, ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಆನಿ ಬಂಗಾಳಿಚೆಂ ಜ್ಞಾನ ಆಶಿಲೊ ಬಹುಭಾಷಾ ಲೇಖಕ, ಸಾಹಿತಿ, ಕವಿ, ಕಾದಂಬರಿಕಾರ ಮ್ಹೋಣಯೇತ.

ಹಾಂಗೆಲೆ ವಯಕ್ತಿಕ ವಿಚಾರು ಥೊಡೆ ಪ್ರಮಾಣಾಂತು ಕಳೋವಚೆ ಅತ್ಯಂತ ಮುಖ್ಯ. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಚೆ ಯಲ್ಲಾಪುರ ತಾ॥ ಮಂಚಿಕೇರಿಂತು ಶ್ರೀ ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ಶೇಟ್ ಆನಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಗಂಗಾಬಾಯಿ ಹಾಂಗೆಲೊ ಪೂತು ಜಾವ್ನು ದಿನಾಂಕ 24-08-1944 ಕ ಜನ್ಮಾಕ ಆಯಲೊ. ತಶ್ಶಿ ಜಾವ್ನು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಚೆ ಹೆಂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸುಪುತ್ರ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸಚಿ ಮ್ಹಳ್ಳೆಲೆ ಆಮ್ಕಾ ಅಭಿಮಾನ ಆನಿ ಸಂತೋಷಾ ವಿಷಯು.

ಸೇವಾಚಾನ ನಿವೃತ್ತ ಜಾಲ್ಕೀತ ಪ್ರವೃತ್ತೀಂತು ಸಾಹಿತಿ, ಕಲಾಕಾರ ಜಾವ್ನು ಹಾನ್ನಿ ಕೊರಚ ಸೇವಾ ನಿಜಾವ್ನು ಸರ್ವಾಂಕ ಆದರ್ಶನೀಯ. ಹಾಂಕಾ ಆನಿಕಚಿ ಉಜ್ವಲ ಭವಿಷ್ಯ ಆಸ್ಸ. ಶ್ರೀ ಪರಮಾತ್ಮು ಆಯುರಾರೋಗ್ಯ ಜೀವನ ದಿವೊಂ ಆನಿ ಹಾಂಗೆಲಿ ಸೇವಾ ಆನಿಕಶಚಿ ವಾಡ್ಡೊ ಮ್ಹೋಣು ಮಾಗ್ತಾ.

ಎನ್. ಬಿ. ಕಾಮತ್

ನಿವೃತ್ತ ಮುಖ್ಯಾಧ್ಯಾಪಕು, ಅಂಕೋಲಾ(ಉ.ಕ.)

ವಕ್ದ ಝಾಡ್ನಾ ಆಂತರಂಗ

1. ಸರಸ್ವತಿ ಪಾನ್ನ : 12
2. ಲಾಜವಂತಿ : 13
3. ರುಮಡಿ ರೂಖು : 14
4. ಕಾಮಕಸ್ತೂರಿ : 16
5. ವಡಾರೂಖು : 17
6. ದಾಳಿಂಬ : 19
7. ಕಕ್ಕಾಯಿ ರೂಖು : 22
8. ತಾರಿರೂಖು : 24
9. ಸಾನಜಾಲಿ ಝಾಡ : 26
10. ರಿಂಟೆ : 28
11. ಶಿವಣಿ ರೂಖು : 30
12. ಸೀತಾ ಫಲ : 32
13. ರಾಜಬಲ : 34
14. ಅರ್ಜುನ ರೂಖು : 36
15. ಕಾವಳಿ ಝಾಡ : 37
16. ದಾಲ್ಚಿನ್ನಿ ರೂಖು : 39
17. ಅವಳಾ ರೂಖು : 41
18. ಅಗಸ್ತ್ಯಾಝಾಡ : 43
19. ಕದಂಬ ವೃಕ್ಷ : 45
20. ಸಹದೇವಿ : 47
21. ಕಿರಂಗಿ ಝಾಡ : 48
22. ಕುಂಡಳೀ ಝಾಡ : 50
23. ಚರಾತಾ ಝಾಡ : 51
24. ಗೊಟಗೀ ಝಾಡ : 53
25. ಸಾವರಿ ರೂಖು : 55
26. ಪಿತ್ಮಾರಿ : 57
27. ಶತಾವರಿ : 58
28. ಖೈರೆ : 61
29. ಕುಂಬ್ಯಾ ರೂಖು : 62
30. ಕಾಂಟ್ಯಾಣಿ ಝಾಡ : 64
31. ಅಕೋಚ : 66
32. ಸನ್ನತ್ ಝಾಡ : 68
33. ಗ್ಯಾದರಿ : 69
34. ವಾಳಿಬಾಜ್ಜಿ : 70
35. ವೃಕ್ಷರಾಜ ಅಶ್ವತ್ಥ : 72
36. ಬೇವಾ ರೂಖು : 74
37. ಸರ್ಪಗಂಧಿ : 78

1. ಸರಸ್ವತಿ ಪಾನ್ನ

ಏಕ ಪಾನ(ಏಕ್ವನ್ನ) ಪೌರಾಣಿಕ ಕಾಲಾಚಾನ, ಆಯುರ್ವೇದ ವಾಕ್ದಾಂತು, ವಿದ್ಯಾರ್ಜನ ಕೊರ್ಚೆ ಚರ್ಡುವಾಂಕ ಖಾವ್ಚಾಕ, ರಾಂದ್ಪಾಂತು ಚಟ್ನಿ, ತಾಂಬೂಲ ವಗೈರೆ ಕೊರಚಾಕ ವಾಪರ್ತಾತ್ಶೀಲೆ. ಆಜಿ ಪುಸ್ಣೂನು ವಾಪರತಾ ಆಸ್ಸತಿ. ತಾಕ್ಕಾಚಿ ''ಸರಸ್ವತಿ'' ಜಾಂವೊ ''ಬ್ರಾಹ್ಮಿಪಾನ್ನ'' ಮ್ಹೊಣು ಸಾಂಗತಾತಿ. ಸರಸ್ವತಿ ಪಾನ್ನಾಕ ಸಸ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಾಂತು ಇಂಡಿಯನ್ ಪೆನಿ ವರ್ಟ(ಸೆಂಟೆಲ್ಲಾ ಎಸಿಯಾಟಿಕಾ) ಬ್ರಾಹ್ಮಿ, ಭೂತಿ, ಕನ್ನಡಾಂತು ಒಂದೆಲಗ, ಉರಗೆಲೆ, ಉರಿಗೆ ದಂಟು ಇತ್ಯಾದಿ ನಾಂವಾನ ಆಪೈತಾತಿ. ಹ್ಯಾ ಪಾನ ಪ್ರತಿ ನಿತ್ಯ ಖಾಲ್ಲೆಲೆ ತಾಕೂನು ದಿವ್ಯ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಾಪ್ತ ಜಾಲೇಲೆ ಪೌರಾಣಿಕ ಕಾಣಿ ಆಸ್ಸ.

''ಸಾರಸ್ವತಾರಿಷ್ಟ'' ಮ್ಹೊಣು ಆಯುರ್ವೇದಿಕ್ ವಕ್ದಾಂತು ಏಕ ಪಾನ ಪ್ರಮುಖ. ಹೇ ವಕ್ಕದ ಬುದಿ ಶಕ್ತಿ, ಉಡ್ಗೋಸಾ ಶಕ್ತಿ, ಬುದ್ದಿಮಾಂಧ್ಯ ಇತ್ಯಾಧೀಂಕ ದಿವ್ಯ ಔಷಧ. ಖಾಲಿ 'ಸರಸ್ವತಿ ಪಾನ್ನ' ಪ್ರತಿ ದಿವಸು ಸಕ್ಕಾಣಿಪೂಡೆ ಉಟ್ಟೋನು ತೋಂಡ ಧುಲ್ಲೆ ಕೂಡ್ಲೆ ಖಾಲ್ಯಾರಿ ಬುದಿ ಜ್ಞಾನ, ಉಡ್ಗೋಸಾ ಶಕ್ತಿ ವಾಡ್ತಾ ಮ್ಹಣ್ಚೆ ಪ್ರತೀತಿ ಆಸ್ಸ. ವೈದಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆಂತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಂಕ ಅರುಣೋದಯ ಪ್ಡಶಿ ಫೂಡೇಚಿ ಹೇ ಖಾವ್ಚಾಕ ಸಾಂಗತಾತಿ. ತ್ಯಾನಿಮಿತ್ತಾನ ಮಂತ್ರೋಚ್ಚಾರಣ ಕರ್ತಾಸ್ತಾನಾ ಜೀಬ, ತಾಳೊ ಸ್ವಚ್ಛ ಜಾತ್ತಾ, ಆನಿ ಉಚ್ಚರಣ ಶುದ ಜಾತ್ತಾ. ಬುದಿ ಮಾಂಧ್ಯ ಪೂರಾ ಹಾಜ್ಜೇನ ಸುಧಾರ್ತಾತಿ. ''ರಾಮತೀರ್ಥ ಬ್ರಾಹ್ಮೀ ತೈಲ'' ಪ್ರಸಿದ ಆಯುರ್ವೇದಿಕ ತೈಲ ಬ್ರಾಹ್ಮಿ ಪಾನ್ನಾನ ತಯಾರ ಕೆಲ್ಲಿಲೆ ಆಸ್ಸ. ವಿದ್ಯಾರ್ಜನೆ ದೃಷ್ಟಿನ ಅತಿ ಮಹಾತ್ವಾಚೆ ಸಸ್ಯ ಮ್ಹೊಣು ವಿದ್ಯಾ ದೇವಿ ಸರಸ್ವತಿಲೆ ಚಿತ್ರಾಚೆ ಪಾಯ್ಲೂಳಾಂತು ಸರಸ್ವತಿ ಪಾನ ದಿಸ್ತಾತಿ. ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಚಿತ್ರಾಚೆ ಪಾಯ್ಲೂಳಾಂತು ಕಮಲಾ ಫೂಲ ಆನಿ ಕಮಲಾ ಪಾನ ಆಶ್ಶಿಲೆವರಿ.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನ ಪಂದ್ರ ದಿವಸ ಪರ್ಯಂತರ ದಿವ್ಸಾಕ ಏಕ್ಕೆಕ ಪಾನ ಚ್ಡಡ (ಖಾಲ್ಚೆ ಪಶಿ ಆಜಿ) ಖಾತ್ತಾ ವಚ್ಹೊಕ್ಕಾ. ಮಾಗಿರಿ ಏಕ್ಕೇಕ ಕಮ್ಮಿ ಕರತಾ ಯವ್ಕಾ. ಅಶ್ಶಿಚಿ ಏಕ್ವೀಸದಿವಸ ಪರ್ಯಂತರ ಭೀ ಕೊರ್ಯೇತ. ಜ್ಞಾನ, ಬುದ್ದಿ, ಜ್ಞಾಪಕ ಶಕ್ತಿ ಅವಶ್ಯ

ವಾಡ್ತಾ. ಆಮ್ಗೆಲೆ ಮಾಲ್ಗಡೆ ಸರಸ್ವತಿ ಪಾನ್ನಾಚೆ ಚಟ್ನಿ, ತಾಂಬಳಿ ವಗೈರೆ ಕೋರ್ನು ಸೇವನ ಕೋರ್ನು ತಾಂಗೆಲೆ ಆರೋಗ್ಯ ವೃದಿ ಕೋರ್ನು ಘೆತ್ತಾ ಆಶ್ಶಿಲೆ. ಥೊಡೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಘರಾಂತೂ ''ಸರಸ್ವತಿ ಪಾನ್ನಾ ಜಾಡ'' ಘಾಲ್ನು ಘೇವ್ಯೇತ.

2. ಲಾಜವಂತಿ

ಲಾಜವಂತಿ ಆನಿ ಮರ್ಯಾದ ಫಕ್ತ ಬಾಯ್ಲಮನ್ಶೆ ಆನಿ ಚರ್ುವಾಂಕ ಮಾತ್ರ ನ್ಹಂಹಿ, ಲಜ್ಜೆ ಝಾಡಾಂಕ ವರೇಕ ಆಸ್ಸ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ತುಮ್ಕಾ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಜಾವಚಾಕ ಪುರೊ. ತ್ಯಾಂಚೆ ಲಜ್ಜೆ ಝಾಡ ಜಾಂವ್ಕೊ ಲಾಜವಂತಿ. ಹಿಂದಿ, ಮರಾಠೀಂತು ಲಾಜವಂತಿ, ಚುಯ್ಯಿಮಯಿ, ಲಜ್ಜಾಬಾಟಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಕನ್ನಡಾಂತು ಹಾಕ್ಕಾ ನಾಚಿಕೆ ಮುಳ್ಳು, ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಮುನಿ, ಅಜ್ಜಿ ಗಿಡ ಇತ್ಯಾದಿ ನಾಂವಾನಿ ಆಪೈತಾತಿ. ಇಂಗ್ಲೀಷಾಂತು ಸೆನ್ಸಿಟಿವ್ ಪ್ಲಾಂಟ್ ಮ್ಹೊಣು ಆಪೊಚೆ ಹಾಜ್ಜೆ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ನಾಂವ 'ಮೈಮೋಸಾ ಪುಡಿಕಾ' . ಹ್ಯಾ ಝಾಡಾಂತು ಅತ್ಯದ್ಭುತ ವಾಕ್ದಾ ಗುಣ ಆಸ್ಲೇರಿ ತರೀ ಲೋಕಾಂಕ ತಾಜ್ಜೆ ಮಹತ್ವ ಆನ್ನಿಕೆ ಚ್ಹಡ್ತೆ ಗೊತ್ನಾ. ಹ್ಯಾ ವಾಯ್ಟ ಕಾಂಟೊ ಮ್ಹೊಣು ಪಾಯ್ಯಾಮೂಳಾಚೆ ಕೊಯರಾ ಪಶಿ ನಿಕೃಷ್ಟ ಕೋರ್ನು ಕಾಣು ಉಡ್ಡೈತಾತಿ. ಆಡತೀಡ ವಾಡ್ಚೆಹೇ ವಾರ್ಷಿಕ ಸಸ್ಯಾಚೆ ಖಾಂದೆ, ಕಾಂಡ, ಭರ್ನ ಕಾಂಟೆ ಆನಿ ರೋಮ ಉರ್ತಾತಿ. ಗಾಂಟಿ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಪಾಳ, ಸಂಯುಕ್ತ ಪಾನ್ನ, ಚಿಕ್ಕೆ ಸ್ಪರ್ಶ ಕೊರ್ಚೆ ಬಿತ್ತರಿ ಕವೋಳ್ಳು ಘೇವ್ನು ಬಗ್ಗಿತಾತಿ. ಥೊಡೆ ಪ್ರದೇಶಾಂತು ಕಾಂಟೆ ನಾತ್ತಿಲೆ ಲಜ್ಜೆ ಜಾಡಬೀ ಆಸ್ಸ.

ಉರ್ಟು ಗುಲಾಬಿ ಬಣ್ಣಾಚೆ ಫುಲಾ ಗುಚ್ಛ ಸುಮಾರ ಏಕ ಇಂಚ ವ್ಯಾಸಾಚೆ. ಪ್ರತಿ ಫುಲ್ಲಾಂತು 4 ಪುಷ್ಪ ಪತ್ರ, 4 ಪಾಕಳಿ, 4 ಪುಂಕೇಸ, ಏಕ ಶಲಾಕೆ, ಏಕ ಶಲಾಕಾಗ್ರ, 3-4 ಬಿಯಾನ್ ಜಾಲ್ಲೆ ಸಾಂಗಾಚೆ (ಗುಚ್ಛಾನ್) ಗೊಸಾನ್ ಜಾಲ್ಲೆ ಫಳ. ಕೇಸಾನ ಆವೃತ ಜಾವ್ನು ಉರ್ತಾ. ಬೀಯಾಚೆ ಸಂಗ್ರಹ ಕೋರ್ನು ತ್ಯಾಲ ಖಾಡೇತ. ಹೇ ಜಾಡ ಭರ್ತಿ ಆಯುರ್ವೇದಿಕ ವಾಕ್ದಾಂತು ಅತ್ಯುಪಯುಕ್ತ ಆಸ್ಸ. ಮೂಲವ್ಯಾಧಿಚೆ ನಿವಾರಣೇಕ, ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಗಾಂತು ಉಪಯುಕ್ತ ಮುಟ್

ದೋಷಾಕ ದಿವ್ಯ ವಾಕ್ಕದ ಜಾವ್ನು ಗಾಯಾಚೆ ರಕ್ತಸ್ರಾವ ಬಂದ್ ಕೊರಚಾಕ ಸಾಕ್ರೆಂತು ಲಜ್ಜೆಪಾಲ್ಲೊ ವಾಟ್ಟೂನು ಬಾಂದೂಕಾ. ಶರೀರಾಂತು ಜೀವಸತ್ವ ಕಮ್ಮಿ ಆಸಲೀರಿ ಹ್ಯಾ ಭೊರ್ಚ್ಚೆ ತಶ್ಶಿ ಕರ್ತಾ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಗಾಂತು ವಾರ್‍ಯಾ ವಕದಾತ ವಾಪಾರ್ತಾತಿ. 28 ಜಾತಿಚೊ, 58 ಜಾತಿಚೊ, 108 ಜಾತಿಚೊ ಸಸ್ಯ ಉಪಯೋಗ ಕರತಾತಿ. ತಾಂತು ಭೀ 'ಲಜ್ಜೆ ಜಾಡ' ವಾಪರ್ತಾತಿ.

3. ರುಮಡಿ ರೂಕು

ಶ್ರೀ ದತ್ತಾತ್ರೇಯು ವಾಸ ಕೋರ್ನು ಉರ್ತಾ ಮ್ಹಣ್ಚೆ ಪ್ರತೀತಿ ಆಸ್ಸುಚೆ ರುಮ್ಡಿ ರುಕ್ಕಾಕ ಮೂಂಜಿ ವಗೈರೆ ಕೋರ್ನು ಪೂಜೆ ಕೊರ್ಚ್ಚೆ ಪೂರಾ ಜನಾಂಕ ಗೊತ್ತಾಶ್ಶಿಲೆ ವಿಷಯು. ರುಮಡಾಂಕ ಸಂಸ್ಕೃತಾಂತು ಉದಾಂಬ್ರಾ, ಕನ್ನಡಾಂತು ಅತ್ತಿ ಹಣ್ಣು ಮ್ಹಣತಾತಿ. ಹಾಂತು ಕ್ರಿಮಿ ಮಸ್ತ ಮ್ಹೊಣು ಲೋಕ ಖಾವಚಾಕ ಮನ ಕರನಾತಿ. ರುಮಡಾಂತು ವಾಕ್ದಾ ಗುಣ ಮಸ್ತ ಆಸ್ಸ. ಪ್ರಾಚೀನ ಆಯುರ್ವೇದ ವೈದ್ಯ ಪಂಡಿತ ಚರಕಾನ ರುಮಡೀಚೆ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಗುಣಾ ಬದ್ದಲ ತಾಗೇಲೆ ಗ್ರಂಥಾಂತು ಭಾರೀ ಪ್ರಶಂಸೆ ಕೆಲ್ಲಾ.

ರುಮಡಿಂತು ಆಸ್ಸುಚೆ ವಾಕದಾ ಗುಣ

1. ಪಿಕ್ಕಿಲೆ ಫಳಾಚೆ ಸತ್ವ ದೋನ್ ವರ್ಷ ಪರ್ಯಂತ ಸತತ ವಾಪರ್ಲ್ಲೇರಿ ಗೋಡಮೂತ ಗುಣ ಜಾತ್ತಾ ಆನಿ ಪರತ ಯಾನಾ.

2. ಭರ್ತಿ ಪಿಕ್ಕಿಲೆ ಫಳಾ ಪ್ರತಿ ದಿವಸು ಮ್ಹೊವಾಂತು ಮೆಳೋನ್ ದೋನ ಆರ್‍ತ್ವಡೆ ಪರ್ಯಂತ ಘೆತ್ಲ್ಯಾರಿ ಶೀಘ್ರ ವೀರ್ಯ ಸ್ಥಲನ, ಥೊಡೆ ಮೂತ ವಚ್ಚೆ, ರಕ್ತ ಸ್ರಾವ, ಶ್ವೇತ ಪದರ ಇತ್ಯಾದಿ ತ್ರಾಸು ಗುಣ ಜಾತ್ತಾ ಮ್ಹೊಣು ಚರಕ ವೈದ್ಯಾಲೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಅಭಿಪ್ರಾಯು ಆಸ್ಸ.

3. ಪಿಕ್ಕಿಲೆ ಫಳ ಪ್ರತಿ ದಿವಸು ಖಾಲ್ಯಾರಿ ಕ್ಷಯ ರೋಗ, ಉಬ್ಬಸಿ, ಮನೋವಿಕಾರ, ನರದೌರ್ಬಲ್ಯ ಗುಣ ಜಾತ್ತಾ.

4. ಫಳ ಮ್ಹೋವಾಂತು ಥೊಡೆ ಮೀಟ ಘಾಲ್ನು ಘೆತ್ಲ್ಯಾರಿ ಗರ್ಭಪಾತ,

ಮನೋರೋಗ, ಆಗ್ರೋ, ಪಿತ್ತವಿಕಾರ, ಮಲಮೂತ್ರಾಂತು ರಗತ ಪೊಡ್ಚೆಗುಣ ಜಾತ್ತಾ.

5. ಸಕ್ಕಾಣಿ ಫೂಡೆ ಗಾಯ್ಚೆ ದುದ್ದಾಂತು ಪಾನ್ನ ವಾಟ್ಟೂನು ಘೆತ್ಲ್ಯಾರಿ ಮೂಲವ್ಯಾಧಿ ಗುಣ ಜಾತ್ತಾ.

6. ಪಾನ್ನ ಚಾಬ್ಬುನು ಗಂಧ ಕೋರ್ನು ಖಾಲ್ಯಾರಿ ಆಗ್ರು, ತೋಂಡ ಬೆತ್ತಿಲೆ, ಫುಳಿ ಜಾಲ್ಲಿಲೆ ಗುಣ ಜಾತ್ತಾ ಆನಿ ತೊಂಡಾಂತು ವಾಯ್ಟ ವಾಸು ಆಸಲೇರಿ ನಿವಾರಣ ಜಾತ್ತಾ.

7. ರುಮಡೀ ಪಾನ್ನಾರಿ ಆಸ್ಸುಚೆ (ಕ್ರೀಮಿ ಕೀಟಾನ ಕೊರ್ಚೆ) ಗಾಂಟಿಯೋ ಸಮೇತ ಹಾಣು ಸೊಡೋನು, ಮ್ಹೊವಾಂತು ಖಾಲ್ಯಾರಿ ಸಿಡುಬು ಕಲೇನ ಜಾವ್ಚೆ ಕಾಳೆ ತಗ್ಗುವತ್ತಾ.

8. ರುಮಡೀ ರುಕ್ಕಾಚೆ ಸಾಲಿ ಹಾಣು ವತ್ತಾಂತು ಸುಕ್ಕೊನು, ಪಿಟ್ಟಿ ಕೋರ್ನು ಸುಮಾರ 5 ತೆಂ 10 ಗ್ರಾಂ. ಪಿಟ್ಟೊ ತಾಕ್ಕಾಂತು ದೋನಿ-ತೀನಿ ವೇಳ ಘೆತಲೀರಿ ಮೂಲವ್ಯಾಧಿ, ಅಮಾಂಶ, ಅತಿಸಾರ ಇತ್ಯಾದಿ ಗುಣ ಜಾತ್ತಾ, ಧಾತು ಪುಷ್ಠಿ.

9. ವಯಚೆ (ವಯ್ರಿ, ಸಾಂಗಿಲೆ) ಪಿಟ್ಟಿ ಸುಮಾರ್ 20 ಗ್ರಾಂ ಏಕ ಕಪ್ ದುದ್ದಾಂತು ಕರಡೂನು, ಹಾಲ್ಲೋನು, ರಾತ್ರಿ ನಿದ್ದೆಚೆ ಫೂಡೆ ಘೆತಲೀರಿ ಶೀಘ್ರ ಸ್ಖಲನ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ

11. ಸಾಲ್ಲಿಚೊ ಕಷಾಯ, ಗಾಯ ಧುವಚಾಕ ವಾಪರ್ತಾತಿ.

ಸಾಲಿ, ನಾರ್ಲ್ಲಾ ಬೊಂಡೊ, ಪಣಸಳಂಬೊ ಗಾಯ್ಚೆ ದುದ್ದಾಂತು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಜರೋನು ಘೆತಲ್ಯಾರಿ ಜಿಬೇರಿ ಆನಿ ಗಳ್ಯಾಂತ್ಲೊ ಫುಳಿ ಊಣೆ ಜಾತ್ತಾತಿ.

12. ದೂಕಿ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಬಾವಿಲ್ಲೆ ರಶಿ ಕಾಡ್ಚೆ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಕಾಪ್ಸಾ ಕಾಡ್ಡೇಚೆ ತುದೇಕ ರುಮಡೀ ದೀಕ ಲಾವ್ನು ಗಾಯ್ಯಾಚೆ ರಶಿ ಆಶ್ವಿಲೆ ರಂದ್ರಾಕ ಲಾವ್ನು ದವರ್ಲ್ಯಾರಿ ರಶಿ ಬಾಯ್ರಿ ವತ್ತಾ.

13. ಗೋಡಮೂತ್ರಾಚಾಕ ರುಮಡೀ ಉದ್ದಾಕ ದಿಲ್ಯಾರಿ ತಾನ ಕಮ್ಮಿ ಜಾತ್ತಾ.

4. ಸಬದ್ಯಾ ಝಾಡ (ಕಾಮ ಕಸ್ತೂರಿ)

ಉದಾಕ ಸಮಾ ಮೆಳಚೆ ತಸ್ಸಲೆ ಕಡೇನ ವಾತ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಕಡೇನ ತುಳಸಿ ಝಾಡಾವಾರಿ ''ಸಬದ್ಯಾ ಝಾಡಾ'' ಚಾಂಗ ಜಾವ್ನು ವಾಡ್ತಾತ್. ಅಲಂಕಾರ, ಪರಮಳ ಆನಿ ಔಷದಾ ಸಾಟಿ ಘರಾಚೆ ಆಂಗಣಾಂತು, ಫುಲಾವನಾಂತು ಸುದ್ದಾ ಜಾಡಾ ತಯಾರ ಕರ್ತಾತಿ. ಪಾನಾ ತುಳಸಿಪಾನಾವಾರ ಜರಾ ರೂಂದ ಊರ್ನ ಪಾಚ್ವೆ ಉರ್ತಾ. ಅಭಿಮುಖ ಜಾವ್ನು ಜೋಡಣೆ ಜಾಲ್ಲೆ ಉರ್ತಾ. ತುಳಸಿ ಕಣಸಾವರಿ ಸಬದ್ಯಾ ಕಣಸಾ ಉರ್ತಾ. ಕಣಸಾತ ದವ್ವೆ ಆನಿ ಗುಲಾಬಿಶಿ ಸಾನ್ನಾನ ಫುಲ್ಲಾ ಉರ್ತಾ. ದೇವಾ ಪೂಜೇಕ್ ಆನಿ ಬರೋ ಪರಿಮಳ ಆಶ್ಶಿಲ್ಯಾನ್ ಬಾಯ್ಲಾ ಮಾಳ್ನುಭಿ ಘೆತ್ತಾತ್ತಿ. ಕಣಸಾ ಸುಕ್ಲೆನಂತರ ಕಾಳೇ ಕಲರಾಚೆ ಬಿಯ್ಯೋ ಮೆಳತಾ, ತೆ ಥಂಡ ಶರಬತ್ ಕರಚಾಕ ಆನಿ ಔಷಧಾಕ ಭೀ ವಾಪಾರತಾತಿ.

ಮರಾಠೀತ್ -ಸಬ್‌ಜಾ, ಹಿಂದಿ-ಬೂಬಾಯ್, ಸಬ್ಜಾ. ಸಂಸ್ಕೃತ- ಮಂಜರಕಿ, ತೆಲುಗು-ಕರ್ಪೂರ ತುಳಸಿ, ಕನ್ನಡ-ಕಾಮಕಸ್ತೂರಿ ಕೊಂಕಣಿ-ಸಬದ್ಯಾ, ಕಾಮಕಸ್ತೂರಿ. ತಮಿಳು-ಕರ್ಪೂರಂ ತುಳಸಿ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ನಾಂವ-ಒಸಿಮಮ್ ಬ್ಯಾಸಿಲಿಕಮ. ಕುಟುಂಬ- ಲ್ಯಾಬಿನೇಸಿ.

ಔಷಧೋಪಯೋಗ

★ **ಗಳ್ಯಾದೂಕ ನಿವಾರಣೇಕ:-** ಸಭದ್ಯಾ ಪಾನಾ ರೋಸು ಕಾಡ್ನು, ಗಾಳ್ನುನು, ಮ್ಹೋವಾಂತು ಮೆಳೋನು ಲ್ಹವಚೆ.

★ **ರಕ್ತ ಉತ್ಕಡೆ ರಾಬಚಾಕ:-** ಏಕ ಚಹಾ ಚಮಚಾ ಇತ್ಲೆ ಸಭದ್ಯಾ ಬಿಯ್ಯೊ, ಏಕ ಗ್ಲಾಸ್ ಉದಕಾಂತು ಘಾಲ್ನು ಗಂಧ ವಾಟೂನ್, ಗಾಳ್ನು ಸೇವನ ಕೊರಚೆ.

★ **ಥಂಡಿ ಆನಿ ತಾಪ ನಿವಾರಣೇಕ:-** ಕಾಮಕಸ್ತೂರಿ ಪಾನ್ನಾ ಕಷಾಯ ಕೋರ್ನು ಪಾವ್ (1/4) ಪೇಲೊ ಕಷಾಯಾಕ ಮ್ಹೋವು ಮೆಳೋನು ಸೇವನ ಕೊರ್ಚೆ.

★ **ಮೂಲವ್ಯಾಧಿ:-** ಏಕ ಚಹಾ ಚಮಚೂ ಸಭದ್ಯಾ ಬಿಂಯ್ಯೊ ಏಕ ಗ್ಲಾಸ್ ಉದಾಕಾಂತು ತಿಂಬೋನು ಬರೇ ಫುಲೋನ್ ತಾಂತು ಖಡೆಂಸಾಕ್ರೆ ಪಿಟ್ಟೆ ಘಾಲ್ನು

ಾಣಿ ಪೂಡೆ ಪಿತ್ತಾಯವಕಾ, ಶರೀರಾಕ ಥಂಡ ಜಾವ್ನು ಆರಾಮ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಪೊಟ್ಟಾದೂಖ ನಿವಾರಣೇಕ:-** ಸಭದ್ಯಾ ಕಣಸಾ ಉದಕಾಂತು ವಾಟ್ಸೂನು ಳ್ನುನು ಮ್ಹೋವ್ ಮೆಳೋನು ಸೇವನ ಕೊರ್ಚೆ.

★ **ಮಲಬದತೇಕ:-** ಏಕ ಚಹಾ ಚಮಚ ಸಭದ್ಯಾ ಬಿಂಯ್ಯೊ, ಏಕ ಗ್ಲಾಸ್ ುದಕಾಂತು ಸಕಾಣಿ ತಿಂಬೋನು ದವೋರ್ನು ಖಡೆ ಸಾಕ್ರೆ ಪಿಟ್ಟೊ ಆನಿ ದೂದ ಲ್ಲು ರಾತ್ತಿಕ ಸೇವನ ಕೊರಚೆ, ತೀನ ದಿವಸ ಪರ್ಯ್ಯಂತರ

★ **ಅಜೀರ್ಣಾಕ:-** ಸಭದ್ಯಾ ಕಣಸಾ ಉದಾಕಾಂತು ವಾಟ್ಸೂನು ಗಾಳ್ನು ೋಡೆ ಮ್ಹೋವು ಮೆಳೋನು ರಾತ್ತಿನ ಆನಿ ಸಕಾಳಿಕ ಸೇವನ ಕೊರ್ಚೆ.

★ **ಥಂಡ ಶರಬತ:-** ತಾನ್ ಕಮ್ಮಿ ಜಾವ್ಚಾಕ - ಏಕ ಚಹಾ ಚಮಚೊ ಸಭದ್ಯಾ ಂಯ್ಯೊ ಏಕ ಗ್ಲಾಸ್ ಉದಕಾಂತು ತಿಂಬೋನು, ಸಾಕ್ಕರ, ಲಿಂಬು ಯಲ್ದೋಡಿ ೈರೆ ಪರಿಮಳ ದ್ರವ್ಯ ಘಾಲ್ನು ಥಂಡ ಶರಬತ್ ತಯಾರ ಕೋರ್ನು ಸೇವನ ್ಯಾರ ವೈಶಾಖಾ ದಿವಸಾಂತು ಭಾರಿ ಥಂಡ ಜಾತ್ತಾ ಆನಿ ತಾನ ನ್ಹಿವತಾ.

5. ವಡಾರೂಖ

ಭಾರತಾಂತು ಸಗ್ಲೆ ಕಡೇನ್ ದಿಸೂನು ಯವ್ಚೊ ಅಗ್ದಿ ಹೋಡ ವೃಕ್ಷ. ಹ್ಯಾ ಕ್ಕಾಚೆ ಖಾಂದ್ಯಾ ಮುಳಾಂತು ಥಂಯ ಥಂಯ ಭರಪೂರ ಲಾಂಬಚೆ ಂವಾ(ಬೀಳ) ಸೊಡತಾತ, ತಶೀಂಚ ತೆ ಖಾಂದ್ಯೆ ಸಗ್ಲೆ ಬಾಜೂನ್ ವೃದಿ ಜಾತ್ತಾ. –50 ಏಕರ್ಯಾ ಇತ್ಲೆ ಹೋಡ್ ಜಾಗ್ಯಾಂತು ಸುದ್ದಾ ವಾಡತಾತ ಆಶಿಲೆ ವಿಶಾಲ್ ು ವಿಚಿತ್ರ ವೃಕ್ಷಾಚೆ ಉದಾಹರಣ ಆಸ್ಸಾ, ಹ್ಯಾ ರುಕ್ಕಾಚೆ ಪಾಚ್ವೆ ಪಾನ್ನಾ ಖಾವ್ಚೆ ನ್ನಾ ಇತ್ಲೆ ಹೋಡ ಉತ್ತಾ. ಫಳಾ ಸುಮಾರ್ ಏಕ ಇಂಚ ವ್ಯಾಸಾಚೆ ಉತ್ತಾ. ್ಕಲೆ ಫಳಾ ಗೋಡ ಆನಿ ತಾಂಬಡೆ ಉರ್ಟ (ಗೋಲ) ಉತ್ತಾ. ಹೆ ಪಶು, ್ಷೀಂಕ ಮಸ್ತ ಆವಡ್ಡೋ ಆಹಾರ್. ವಡಾರೂಖ್ ಪಳೆತಲ್ಯಾಕ್ ಸಾದಾಶಿ ದಿಸ್ಲೇರೀ ದ್ದೀ ಬರೊ ಔಷಧಾಚೆ ರೂಕ್. ಹ್ಯಾ ರೂಕಾಚ ಔಷಧಾಕ ಪಕ್ತ ಸ್ತ್ರಿಸಂತತಿ ಜಾವ್ಚೆ ಪತೀಂಕ, ಪುರುಷ ಸಂತಾನ ದಿವ್ಚೆ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಆಸಾ. ವನ

ನಿರ್ಮಾಣಾವೇಳ್ಯಾರಿ 20 ಹಸ್ತ (30 ಫೂಟ್) ವ 100 ಹಸ್ತ (150 ಫೂಟ್) ಅಂತರಾಂತು ಪಾಂಚ ವಡಾ ಸಸಿ(ರೊಪೆ) ರೊವಕಾ ಮ್ಹಳ್ಳೆ ಶಾಸ್ತ್ರ ಆಸಾ. ವಡಾ ರುಖಾಕ್ 96 ವರ್ಷ ಆಯುಷ್ಯ ಉರ್ತಾ.

ಕನ್ನಡಾತ್ - ಆಲದಮರ, ಸಂಸ್ಕೃತ- ವಟವೃಕ್ಷ, ಕೊಂಕಣಿ- ವಡಾರೂಖ್, ಸಸ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ನಾಂವ - ಫೈಕಸ್ ಬೆಂಗಾಲಿಯೆನ್ಸಿಸ್ ಎಲ್. ಕುಟುಂಬ- ಮೋರೇಸಿ.

ಔಷಧೋಪಯೋಗ

★ **ಅಗ್ರ್ಯಾಕ(ತೊಂಡಾಂತು, ಜಿಬೇರ್ ಫುಳಿಯೊಂ) :** ವಡಾಸಾಲಿಚೆ ಕಷಾಯಾನ ಘೋಟ ಭರಕಾ. 3 ದಿವಸ.

★ **ಜಳಿಲ್ ಗ್ಹಾಯಾಕ:-** ವಡಾ ಸಾಲಿ ಥಂಡ ಉದಕಾನ ಝುರೋನ್ ಲೇಪನ ಕರ್ಕಾ. ಗುಣ ಜಾವು ಪರ್ಯೆಂತರ.

★ **ರಕ್ತ ಪಿತ್ತಾಕ:-** ವಡಾಚೆ ಲಾಂಬಚೆ ದಾಂವಾಚೆ ತುದೇಚೆ ತಾಂಬಡೆ ಭಾಗಾಚೆ ರಸ ಕಾಡ್ನು, ಸಾಕ್ಕರ ಘಾಲ್ನು ಏಕ ತೊಲ್ಯಾ ಇತ್ಲೆ ಸೇವನ ಕೊರಕಾ. ಸಕಾಣಿಪೂಡೆ, ತೀನ ದಿವಸ ಪರ್ಯೆಂತರ.

★ **ದೂಖಿ ಜಾವ್ನು ರಗತ ಆಯಿಲೆ ಗಾಯಾಕ:-** ಖಂಚೆತರಿ ನಮೂನ್ಯಾನ್ ದೂಖಿ ಜಾವ್ನು ರಗತ ಆಯ್ಯಿಲೆ ಗ್ಹಾಯಾಕ ವಡಾರುಖಾಚೆ ದೀಕ್ ಘಾಲ್ನು ಬಾಂದುಕಾ.

★ **ದೂಕ್ಕೇಕ:-** ಖಂಚೆ ನಮೂನ್ಯಾ ದುಖೇಕ ವಡಾಪಾನ್ನ ಹೂನ್ ಕೋರ್ನು ಬಾಂದುಕಾ.

★ **ಧಾತುಪುಷ್ಟಿಕ :-** ವಡಾಚೆ ಅಂಟ ಕಾಣು ಬತ್ತಾಸಾಂತು ಮೆಳೋನ್ ಖಾಲ್ಯಾರಿ ಧಾತು ಪುಷ್ಟಿ ಜಾತಾ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಫಕ್ತ ಪಾಂಚ ಥೆಂಬೆ(ಅಂಟ) ದೀಕ್ ಮಾತ್ರ ಉಪಯೋಗ ಕೊರಕಾ.

★ **ಧಾತು, ಕಿಂವಾ ಆಂವ್ ವಚ್ಚೆ ಬಂದ ಜಾವಚಾಕ:-**ವಡಾಚೆ ಲಾಂಬಚೆ ದಾಂವಾಚೆ ತುದಿ ಹಾಡ್ನು ಕಸ್ಕಸೊ ಘಾಲ್ನು ವಾಟೂನು, ಗಾಯ್ಚೆ ದೂದ್, ಸಾಕ್ಕರ

ಲ್ನು ಸಕಾಳಿ ಘೆವ್ಕಾ. ಏಕ ವಾರ ಪರ್ಯೆಂತರ.

6. ದಾಳಿಂಬ

ದಾಳಿಂಬಾ ಜಾಡ ಕಾಶ್ಮೀರಾಚಾನ ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿ ಪರ್ಯೆಂತರ ಸಗ್ಲೆ ಪ್ರದೇಶಾತ ರಪೂರ ಪೊಳೋವಚಾಕ ಮೆಳ್ತಾ. ಪಣ್ ದಾಳಿಂಬಾ ಜಾಡಾಚೆ ಕುಳಾರ ಇರಾನ ಅಪಘಾನಿಸ್ತಾನ. ಸಾಲೋಮನ ರಾಜಾನ ದಾಳಿಂಬಾ ತೋಟಾಚೆ ಅಭಿವೃದಿ . ತಾಣೆ ನಿರ್ಮಾಣ ಕೆಲೇಲೆ ದೆವಳಾಚೆ ಖಾಂಬ್ಯಾಚೇರಿ ದಾಳಿಂಬೆಚೆ ಆಕೃತಿ, ಕಲಾ ದಿಸ್ಸೂನು ಎತ್ತಾ. ಪ್ರಾಚೀನ ಜಗಾಚೆ ಸಾತ ಅದ್ಭುತಾ ಬಿತ್ತರಿ ಏಕ ಜಾಲ್ಲೆ, ಪ್ಪಾಚೆ ಬಾಬಿಲೋನಾಂತ ಜೋಕಾಲಿ ತೋಟಾಂತು ಭೀ ದಾಳಿಂಬಾಚೆ ಪೀಕ್ ೀಷ ಆಶ್ಶಿಲೆ. ಥಂಚಾನ ಭಾರತಾಚೆ ಪೂರ್ವದೇಶಾಕ ಆನಿ ಜಪಾನ, ಅಮೇರಿಕಾ ್ಯಾದಿ ದೇಶಾಬಾಜೂನ್ ದಾಳಿಂಬಾ ಪೀಕ್ ಪಸರ್ಲ್ಲೆ. ಆತ್ತ ಆಮ್ಗೆಲೆ ದೇಶಾಚಾನ ಕಡಾ 20 ಪ್ರಮಾಣ ದಾಳಿಂಬ ಇತರ ದೇಶಾಕ ರಪ್ತು ಕರ್ತಾತಿ.

ದಾಳಿಂಬಾಂತು ವಿವಿಧ ಜಾತಿ ಆಸ್ಸ. ಗುಜರಾತಾಂತು ಮೆಳ್ಚೆ 'ದುಲ್ಲಾಲ' ಮಣ್ಚೆ ತೀಚೆ ದಾಳಿಂಬ ಸರ್ವಾಪಶಿ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಆಸ್ಸ. ಜನಪ್ರಿಯ ಭಿ! ಹ್ಯಾ ದಾಳಿಂಬಾಚೆ ಯಾಚೆ ವೈಲೆ ಭಾಗ ಪ್ರಕಾಶಮಾನ ಆಸ್ಸುನು, ಶ್ವೇತ ವರ್ಣಾಚೆ ಬೀಯ್ಯೊಂ ್ದಿ ಮ್ಹೊವ ಉರ್ತಾತ. ಹೆಂ ಬರೆ ಜಾತಿಚೆ ಆನಿ ರುಚಿ ಜಾವ್ನು ಭಿ ಉರ್ತಾ. ನಾಂತು ಮೆಳ್ಚೆ ಅಲ್ಲಾಡಿ ಆನಿ ವಡಕ್ಕಿ ಮಣ್ಚೆ ದಾಳಿಂಬ ತಾಂಬ್ಡೆ ವರ್ಣಾಚೆ ಯ್ಯೊಂ ಭಿ ಗಟ್ಟಿ ಉರ್ತಾತ.

ದಾಳಿಂಬಾಚೆ ಸಗ್ಲೆ ಭಾಗಭಿ ಔಷದೋಪಯುಕ್ತ. ಹಜಾರೋ ವರ್ಷಾಸಾನು ಕ್ದಾಂತು ವಾಪರ್ತಾತಿ. ದಾಳಿಂಬ ಫಲಾಚೆ ಸಾಲ ಸುಕೋನು ಗಂಧ, ಚೂರ್ಣ ತಾಂತು ಥೊಡೆ ಮಿರ್ಯಾಕಣ ಆನಿ ಮೀಟ ಮೆಳೋನು ಚಾಂಗ ದಂತ ಮಂಜನ ಯಾರ ಕೊರ್ರ್ಯೆತ. ಹಾಜ್ಜೆನ ದಾಂತ ಗಟ್ಟಿ ಜಾವ್ನು ಚಕಚಕ್ತಾ. ಆನಿ ಟಿಕತಾ, ಪಿಕ್ಕಿಲೆ ಳಿಂಬ ಥಂಡ ಆನಿ ತ್ರಾಣ ದಿತ್ತಾ. ದಾಳಿಂಬ ಬೆಗ್ಗಿ ಜೀರ್ಣ ಜಾತ್ತಾ. ಹಾಜ್ಜೆನ ಚೆ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಶರಬತ್ತ, ಐಸ್‌ಕ್ರೀಮ್, ಜ್ಯೂಸ್ ತಯಾರ ಕೊರ್ರ್ಯೆತ.

ದಾಳಿಂಬಾಚೆ ಬಾರೀಕ ಖಾಂದ್ಯಾಚೇರಿ ಕಾಂಟೋ ಉರ್ತಾ. ಸರಳ ಆನಿ

ದೀರ್ಘವೃತ್ತಾಕಾರಾಚೆ ಪಾನ್ನ ಅಭಿಮುಖ ಜಾವ್ನು ಜೋಡನ ಜಾಲ್ಲಿಲೆ ಉರ್ತಾ. ಫುಲ್ಲಾಚೊ ಬಣ್ಣು ತಾಂಬ್ಡೊ ಹಳದಿ, ಆನಿ ಕೇಸರಿ ಮಿಶ್ರಿತ ತಾಂಬ್ಡೊ. ಏಕೇಕ್ ಜಾಡ ಕಿಂವಾ2-4 ಚ್ ಘೋಸಾತ ಸುಟತಾತ್. ದಾಂಳಿಬಾಚೆ ಗಾತ್ರ 5-12 ಸೆಂಮೀ ಉರ್ತಾ. ದಾಳಿಂಬಾಚೆ ಭಿತರ್ಚೆ ಭಾಗಾಚೆ ಪಾತಳ ಪಟಲಾನ ಅನೇಕ ಕಾನೆ ಜಾವ್ನು ವಿಭಾಗ ಜಾಲೇಲೊ ಉರ್ತಾ. ತಿತ್ತೂಲೆ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಬಿಂಯ್ಯೊಭಿ ಉರ್ತಾತಿ. ಪ್ರತಿಯೇಕ ಬಿಂಯ್ಯಾ ಸುತ್ಲೂ ರಸಭರಿತ 'ಏರಿಲ್' ಮ್ಹಣ್ಚೆ ಭಾಗಚಿ ಆಮ್ಮಿ ಖಾವ್ಚೊ. ಆತ್ತಾಚೆ ಬೀಜರಹಿತ ತಳೀತ್ ಪೂರ್ಣ ಬೀಂತು ರಸಭರಿತ.

ಸಂಸ್ಕೃತಾಂತು-ದಾಡಿಮ, ತಮಿಳು-ಮದಲೈ,ಮೊದಲಂ. ಕೊಂಕಣಿ-ದಾಳಿಂಬ. ತೆಲಗು-ದಾಲಿಮ್ಮ. ಹಿಂದಿ-ಅನಾರ್-ಕೆ-ಪಲ್. ಕನ್ನಡ-ದಾಳಿಂಬೆ. ಇಂಗ್ಲೀಷ್-ಪೂಮ್‌ಗ್ರೆನೇಟ್. ಮರಾಠಿ-ದಾಳಿಂಬ. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ನಾಂವ-ನಿಕಾಗ್ರಾನೇಟಮ್ ಎಲ್. ಸಸ್ಯ ಕುಟುಂಬ-ಪ್ಯುನಿಕೇಸಿ.

ಔಷಧೋಪಯೋಗ

★ **ಅತಿಸಾರ:-** ದಾಳಿಂಬ ಸಾಲ ತಾಕ್ಕಾಂತು ಝುರೋನು ಸೇವನ ಕೊರಕಾ. ದಾಳಿಂಬಾ ಫಲಾಚೆ ರೋಸು ಸೇವನ ಕೊರಕಾ ಹಾಜ್ಜೇನ ರಕ್ತಾತಿಸಾರ ಭಿ ಗುಣಜಾತ್ತಾ.

★ **ಜಂತೂಕ:-** ದಾಳಿಂಬಾ ಜಾಡಾಚೆ ಸಾಲಿ ಆನಿ ಕಾಂಡಾಚೆ ಚೂರಾಚೆ ಕಷಾಯು ತಯಾರ್ ಕೋರ್ನು ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಪೊಟ್ಟಾಂತ್ಲೆ ಜಂತು ನಾಶ ಜಾವ್ಚಾಕ ಅಗ್ಗಿ ಉತ್ತಮ ವಕ್ಕದ.

★ **ಪಿತ್ತಾಕ:-** ಪಿಕ್ಕಿಲೆ ದಾಳಿಂಬ ಸೇವನ್ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ತೊಂಡ ಸುಕ್ಚೆನಾ ವಿರಣ ಪಿತ್ತಶಮನ ದೇಹಾಕ ಶಕ್ತಿವಾಡ್ತ. ರೋಗ ಪ್ರತಿಕಾರ ಶಕ್ತಿ ವಾಡ್ತ. ಆನಿ ರಕ್ತ ಶುದಿ.

★ **ವಿಷಮ ಜ್ವರ:-** ದಾಳಿಂಬಾರೋಸು ಪೊಟ್ಟಾದೂಕಿ, ಪೊಟ್ಟಾಜಾಳ,(ಟಾಯಿಫಾಯಿಡ) ವಿಷಮುಜ್ವರ. ಅಸ್ತಮಾ, ನರಾಚೆ ದೌರ್ಬಲ್ಯಾನ ಜಾವ್ಚೆತಕ್ಲಿ ಉಸಳೀಕ ಅಗ್ಗಿ ಉತ್ತಮ ವಕ್ಕದ.

★ **ಆಮಶಂಕೆ:-** ದಾಳಿಂಬಾ ಬಿಂಯ್ಯೊ ಚೂರ್ಣಾಂತು ವ ದೇಟಾಚೆ

ಾಯಾಂತು ಥೋಡೆ ಮ್ಹೋವು ಮಿಶ್ರಣ ಕೋರ್ನು ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಆಮಶಂಕೆ
ಣಜಾತ್ತ.

★ **ದಾಡ್ಡೇಸಾನು ರಕ್ತಸ್ರಾವ:-** ದಾಳಿಂಬಾ ಜಾಡಾಚೆ ಚಿಗುರು ತೊಂಡಾತ
ಲ್ನು ಚಾಬ್ಲ್ಯಾರಿ ನಿವಾರಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಮೂತ್ರಾಶಯಾಂತು ಫಾತ್ತೊರು:-** ಏಕ ಲೊಟ ಭೋರ್ನು
ಳ್ಳಾಚೆ(ಹುರುಳಿ) ಸೂಪಾಂತು ಏಕ ಚಮಚೊ ವಾಟ್ಟಿಲೆ ದಾಳಿಂಬಾ ಬಿಂಯ್ಯಾಕಲ್ಕ
ಳೋನು ಸೇವನ ಕರ್ರಾ ಉರಲ್ಯಾರಿ ಮೂತ್ರಶಯಾಂತು ಕಿಂವಾ ಮೂತ್ರ
ನಕಾಂಗಾಂತ ಉತ್ಪನ ಜಾವ್ಚೆ ಫಾತ್ತೊರು ಕರಗುನು ವತ್ತಾ.

★ **ದಾಂತ, ಗಳೋ, ತೊಂಡಾದೂಕಿ:-** ದಾಳಿಂಬಾಚೆ ದೇಟಾಚೆ
ಾಯಾಂತು ಚಿಮ್ಟಿ ಮೀಟ ಘಾಲ್ನು ತೊಂಡಾಂತು ಘೋಟು ಭರಲ್ಯಾರಿ
ಂತಾದೂಕಿ, ಗಳ್ಯಾದೂಕಿ, ತೊಂಡಾದೂಕಿ, ಹಗುರ ಗುಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ತಕಲಿ ಉಸಳಿ:-** ದಾಳಿಂಬಾ ಜಾಡಾದಾಂವ್ ಉದಕಾಂತು ಝುರೋನು
ಪಲಾಕ್ ಲೇಪನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಆಯಾಸ ಕಿಂವಾ ಉಷ್ಣತೇನ ತಕಲಿ ಉಸಳ್ಯಾರಿ
ಣಜಾತ್ತಾ.

★ **ಮೂತ್ರ ಬಂದ:-** ದಾಳಿಂಬ ಆನಿ ಆಲ್ಲೆ ಮೇಳೊನು ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ
ರಿಹಾರ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಘಾಮಾಳೆ(ಧಗ್ಗೆಪೂಳಿ):-** ದಾಳಿಂಬಾ ದಾಂವ, ಜೀರೆ, ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಆನಿ
ಲಾಬಿ ಜಾಡಾದಾಂವ ಪುಳ್ದೀಸು ಉದಕಾಂತು ಭಿಜೋನ್‌ನೀವಳ ಉದ್ದಾಕ
ಡ್ನು ಸಾಕ್ಕರ ಘಾಲ್ನು ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಆರಾಮ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಸ್ತನ ಗಟ್ಟಿ ಜಾವಚಾಕ:-** ಪಿಕೀಲೆ ದಾಳಿಂಬಾಚೆ ಸಾಲಿ ಸಾಸಮಾ ತ್ಯಾಲಾಂತು
ಜೂನ್ ಕರ, ಕರ್ನ್ ಶಿಥಿಲ ಸ್ತನಾಕ್ ಲೇಪನ ಕೆಲ್ಯಾರ ಗಟ್ಟಿ ಜಾತ್ತ, ತಶೀಂಚಿ
ಲ್ ಶಿಶ್ನಾಕ ಲೇಪನ ಕೆಲ್ಯಾರೀ ಗಟ್ಟಿ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ರಕ್ತಾತಿಸಾರಾಕ:-** ದಾಳಿಂಬಾ ಫುಲ್ಲ ವಾಟ್ಟೂನು ಫಿಲ್ಯಾರ್ ಗುಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಖೊಕಲೇಕ(ಕಾಂಕಿಕ):-** ದಾಳಿಂಬಾ ಕಳೆ ಸುಕೋನ್ ಚೂರ್ಣ ಕೋರ್ನು

ದವ್ರೋರ್ನು ತೊರಿ(ತೊಗರಿ) ಇತ್ಲಹೋಡ ಗುಳಿ ಕೋರ್ನು ದಿವ್ಸಾಕ ದೋನ್ ಪಂತ ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಆರಾಮ ಜಾತ್ತ.

★ **ವಿವಿಧ ರೋಗ ಗುಣ:-** ದಾಳಿಂಬಾ ರಸಾಂತು ತಿತ್ಲೇಚಿ ಪ್ರಮಾಣ ಮ್ಹೋವು ಘಾಲ್ನು ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಶರೀರಾ ಸಂಬಂಧ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಕಿತ್ಲಿಕೀ ರೋಗ ಗುಣ ಜಾತ್ತ.

7. ಕಕ್ಕಾಯಿ ರೂಖ

ಸಹ್ಯಾದ್ರಿಂತ್ಲೆ ರಾನ್ನಾಂತು ಸಗ್ಲೆ 15-40 ಫೂಟ ಊಂಚ ಕಕ್ಕಾಯಿ ಝಾಡ ಭರಪೂರ ದಿಸೂನ ಯತ್ತಾ. ತ್ಯಾ ಶಿವಾಯ ಭಾರತಾಚೆ ಖೂಬ ಕಡೇನ ಅಲಂಕಾರಿಕ ಫುಲಾ ಝಾಡ ಮ್ಹಣಭೀ ಹೋಡ ವನಾತ ವ್ಹೊವ್ನು(ರೊವ್ನು) ದವರ್ತಾತಿ. ಪಾಚ್ವೆ ಸಂಯುಕ್ತಪಾನ್ನಾ ಪರ್ಯಾಯ್ ಜಾವ್ನು ಜೋಡಣ ಜಾಲೇಲೆ ಉರ್ತಾ. ಪಾನ್ನ ಫೆಬ್ರುವರಿ -ಮಾರ್ಚ್ ಮೈನ್ಯಾತ್ ಝುಡತಾತಿ. ಎಪ್ರಿಲ್ -ಮೇ ಮೈನ್ಯಾಂತು ನವೀನ ಚಿಗುರು ಯೆತ್ತಾ. ಚಿಗ್ರಾ, ಬರೋಬರಿ ಲಾಂಬ ಜಾವ್ನು ಲಾಂಬಚೆ ಹಳದುವೆ ರಂಗಾಚೆ ಫುಲಾ ಗೋಸು ಯವ್ನು, ರೂಕ್ ಸುಂದರ ಜಾವ್ನು ರಥಾಕಾರ ಜಾವ್ನು ದಿಸ್ತಾ. ಕಕ್ಕಾಯಿ ಸಾಂಗಾ 1-2 ಫೂಟ ಲಾಂಬ ಉರ್ತಾ. ಜೂನ ಜಾಲ್ಲೆ ನಂತರ ರುದ್ರಾಕ್ಷೆ ರಂಗಾವರಿ ಕಾಳೆ ಜಾವ್ನು ಲಾಂಬತಾ. ಏಕ ಸಾಂಗಾಂತು 40-100 ಬಿಂಯ್ಯೋ ಉರ್ತಾತಿ. ದಾಂವ, ಕಾಂಡ, ಪಾನ್ನ ಸಗ್ಲೆ ಔಷದೋಪಯುಕ್ತ.

ಹಿಂದೀತ್ -ಉಮೆಳ್ತಸ್, ಅಮಲ್ತಾಸ್, ಸಂಸ್ಕೃತ -ಅರಗ್ವಧ, ಆರಗ್ವಥ, ರಾಜತರು, ಸುವರ್ಣಕ, ತೆಲಗು -ರೇಲ, ಕನ್ನಡ -ಅರೆವಟ, ಕಕ್ಕಾಯಿ, ಅರಗಿನ, ಕೊಕ್ಕೆ, ಕೊನ್ನೆ, ರಾಜದಂಡ, ಕಕ್ಕೆಮರ, ಅರಗ್ವಧ, ಕಾಡುಕೊಂಡೆಮರ, ತಮಿಳು -ತಿರುಕೊಂಟ್ವೆ, ತಿರುಕೊನ್ನೈ, ಕೊನ್ನೈ, ಕೊಂಕಣಿ- ಕಕ್ಕಾಯಿ, ಇಂಗ್ಲೀಷ್- ಫರ್ಜಂಗ ಕ್ಯಾಸಿಯೊ, ದಿ ಇಂಡಿಯನ್ ಲೇಬರ್ನ್ಂ, ಕುಟುಂಬ -ಸಿಸಾಲಪಿನಿಯೇಸಿ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ನಾಂವ -ಕ್ಯಾಸಿಯಾ ಫಿಸ್ಟುಲಾ ಎಲ್.

ಔಷಧೋಪಯೋಗ

★. **ಲಾಸ್ಸಿಲೆ ಗಾಯಾಚೆ ರೂಂವ್:-** ಕಕ್ಕಾಯಿ ರುಕಾಚೆ ಸಾಲಿ ಜರೋನು

ಕರ್ ಕೋರ್ನು ಏಕ ತೊಲ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣಾಂತು ಗಾಯ್ಚೆ ದುದ್ದಾಂತು ಕರಡೂನು 3 ದಿವಸ ಫಿಲ್ಯಾರ್ ರೂಂವ್ ಬೆಗ್ಗಿ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★. ಮಲಬದತಾ:- ಕಕ್ಕಾಯಿ ಸಾಂಗಾಚೆ ಮದ್ದೇಚೆ ಗೊಂಗ ಕಾಣು, ಸುಮಾರ 5 ಗ್ರಾಂ ಇತ್ಲ್ಯಾಕ ಸಾಕ್ಕರ ಆನಿ ಉದ್ದಾಕ ಘಾಲ್ನು ದಿವಸಾ ಏಕ ಪಟಿ ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಮಲಬದತಾ ನಿವಾರಣ ಜಾತ್ತಾ.

★. ಖೊಕಲಿ:- ಪಿಕಿಲ್ ಕಕ್ಕಾಯಿ ಸಾಂಗ್ಯಾಚೆ ಗೊಂಗ (ತಿರುಳು) ಘೇವ್ನು, ತುಪ್ಪಾಂತು ಹೂನ ಕರ್ನ ತಯಾರ್ ಕೆಲ್ಲಿಲೆ ಘೃತ ಸೇವನೇನ ಖಾಂಕಿ ಗೂಣ ಜಾತಾ.

★. ಮೂಲವ್ಯಾಧಿ:- ಕಕ್ಕಾಯಿ ಸಾಂಗ ಮೆಳೋನು ತಯಾರ ಕೆಲೇಲೆ ಪಂಚ ನಿಂಬ ರಸಾಯನ ಮಳ್ಳಿಳೆ ಔಷಧ ಮೂಲವ್ಯಾಧಿ ಆನಿ ಪ್ರಮೇಹ ರೋಗಾಕ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ.

★ ಸಂಧಿವಾತ :- ಸುಮಾರ 12-24 ಗ್ರಾಂ ಕಕ್ಕಾಯಿ ಪಾನ್ನಾ ತುಪ್ಪಾಂತು ಭಾಜೂನು ದಿವಸಾ ದೋನ ಪಂತ ಖಾವೆಲ್ಯಾರಿ ಸಂಧಿವಾತ ರೋಗ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ ಪೋಟಾದೂಖಿ:- ಪಾವ ತೊಲೊ ಕಕ್ಕಾಯಿ ಬಿಂಯ್ಯೊ ಘೇವ್ನು ದುದಾಂತು ವಾಟ್ಟೂನು ದಿವಸಾ ಏಕ ಪಂತಾ ಹ್ಯಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಸಾತ ದಿವಸು ಘೆತ್ಲ್ಯಾರಿ ಪೊಟ್ಟಾ ದೂಖಿ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★. ಬಹುಮೂತ್ರ ರೋಗ:- ಕಕ್ಕಾಯಿಚೆ ದಾಂವಾಚೆ ಗಂಧ ಕೋರ್ನು, ಥೊಡೆ ಹೀಂಗು ಮೆಳೋನು, ಥೊಡೆ ಸಾಕ್ಕರ ಘಾಲ್ನು ಅರ್ಧ ಚಮಚಾ ಪ್ರಮಾಣೆ ದಿವ್ಸಾ ಏಕ ಪಂತಾ ವರಿ ಆರಾಮ ಜಾವಚೆ ಪರ್ಯೆಂತರ ಸೇವನ ಕೊರಕಾ.

★. ಸೋರಿಯಾಸಿಸ್:- ಕಕ್ಕಾಯಿ ದಾಂವಾಚೆ ಸಾಲಿಚೆ ಕಷಾಯಾಕ ಥೊಡೆ ಮ್ಹೋವು ಮೆಳೋನು ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಸೋರಿಯಾಸಿಸ್ ಮಳ್ಳೆ ಚರ್ಮ ರೋಗ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★. ಪರಂಗಿ ರೂಂವ(ಸಿಫಿಲಿಸ್) (ಉಪದಂಶ ಮೆಳ್ಳೆ ಶಿಶ್ನವ್ಯಾಧಿ):-

ಕಕ್ಕಾಯಾಚೆ ಸಾಲ ಹಳದಿ ಸಾಂಗ್ರ್ತೀಕ್ ವಾಟ್ಝೂನು ಶಿಶ್ನಾಚೆ ರೂಂವಾಚೇರಿ ಲೇಪನ ಕರ್ಕಾ ಸಿಫಿಲಿಸ್ ಗೂಣ ಜಾತಾ.

★. ಕಾನಗಳ್ಳಿ:- ಕಕ್ಕಾಯಿ ಸಾಲ ಘಾಲ್ನು ಖಥಖಥಿಲೆ ತಿಳಾ ತೇಲ ಕಾನ್ನಾಂತು ಘಾಲ್ಯಾರಿ ಕಾನ್ ಗಳ್ಳಿ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★. ರಕ್ತಪಿತ್ತ:- ಕಕ್ಕಾಯಿ ಝೂಡಾಚೆ ಚಿಗರ ಘೇವ್ನು ಎಂಡೇಲ್ ತೆಲಾಂತು ಭಾಜ್ಝೂನು ಲಾಯಾಕ್ ಏಕ್ ತೊಲ್ಯಾ ಇತ್ಲೆ ಘೇವ್ನು ಅರ್ಧ ಚಮಚೊ ಸಾಕ್ಕರ, ಅರ್ಧ ಚಮಚೊ ಮ್ಹೋವು ಮೆಳೋನು ಸೇವನ ಕರ್ಚೆ. ದಿವ್ಸಾ ದೋನ ಪಂತಾ ಪಂದ್ರ ದಿವಸು ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಕೋರ್ರ್ಕಾ.

★. ಜುಲಾಬ ಜಾವ್ಚಾಕ:- ಗೋಡಘಾಲ್ನು ಕಕ್ಕಾಯಿ ಪಾನ್ನಾಚೆ ಕಷಾಯ ರಾತ್ರೇನ ಕೋರ್ನು ದವ್ರೋನ್ನು ಸಕಾಣಿಪೂಡೆ ಫಿಲ್ಯಾರಿ ಉತ್ಕಡೆ ಜಾವ್ನು ಪೋಟ ಸಪಾಯ ಜಾತ್ತಾ.

8. ತಾರಿ ರೂಖ

ತಾರಿ ರೂಖ ಉಷ್ಣವಲಯಾ ಅರಣ್ಯಾಂತು ಭರಪೂರ ದಿಸೂನ ಯತ್ತಾ. ಹ್ಯಾ ರುಕ್ಕಾಂತು ಶನೇಶ್ವರ ವಾಸ ಕರ್ತಾ ಮ್ಹೊಣು ಥೋಡೆ ಲೋಕ ನಂಬ್ಗಿತಾತಿ. ತ್ಯಾ ಖಾತ್ತಿರಿ ರುಕ್ಕಾಕ ಪೂಜಭೀ ಕರ್ತಾತಿ. ಹ್ಯಾ ರುಕ್ಕಾನ ಘರ ಭಾಂಚೆ ಸಾಮಾನ ತಯಾರ ಕರ್ನಾತಿ. ಆನಿ ಉಪಯೋಗಭೀ ಕರ್ನಾತಿ. ಉತ್ತರ ಭಾರತಾಂತು ತಾರಿ ರುಕ್ಕಾಂತು ರಾಕ್ಷಸ ವಾಸ ಕರ್ತಾತಿ ಮಳ್ಳೆ ಮೂಢ ನಂಬಿಗಾ ಭೀ ಆಸ್ಸ. ತಾರಿ ರೂಕು ಚಾಂಗ ಸಾವಳಿ ದಿತ್ತಾ. ಸಾಧಾರಣ 60-90 ಫೂಟು ಊಂಚ ವಾಡತಾ. ತಾರಿ ರುಕ್ಕಾಚೆ ಕಾಂಡ ನೀಟ ಜಾವ್ನು ಬೃಹದಾಕಾರ ಜಾವ್ನು ವಾಡ್ತಾ. ಲಾಂಬ ದೆಟಾಚೆ ಪಾನ್ನಾ 3-8 ಇಂಚ ಲಾಂಬ, 3-5 ಇಂಚ ರೂಂದ ಜಾವು ಅಂಡಾಕಾರಾಂತು ಉರ್ತಾ. ಪರ್ಯಾಯ ಜಾವ್ನು ಜೋಡಣ ಜಾಲೇಲೆ ಉರ್ತಾ. ಪಾನಾಚೆ ತೊಗ್ಗು ಭಾಗಾಂತು ದೋನ ಗ್ರಂಥಿ ಉರ್ತಾತಿ. ದಾಲ್ಚಿನ್ನಿ, ಆಂಬೊ ಇತ್ಯಾದಿ ರುಕ್ಕಾಚೆ ಪಾನ್ನಾವರಿ, ತಾರಿ ರುಕ್ಕಾಚೆ ಪಾನ್ನಭಿ ತರಣೆ ಆಸ್ತಾನಾ ತಾಂಬೆವರ್ಣಾಚೆ ಉರ್ನು ಜೂನ ಜಾತಾ ಜಾತಾ ಪಾಚ್ವೆ ಜಾತ್ತಾ ವತ್ತಾ. ಪಾನ್ನಾ ಖಾಂಚಿಂತು 3-6 ಇಂಚ

ಲಾಂಬ ಪುಷ್ಪ ಮಂಜರಿ ಸುಟತಾ. ಪುಲ್ಲ ಹಳದುವೆ ಕಿಂವಾ ತಾಂಬಡೆ ಮಿಶ್ರಿತ ದಂವ್ವೆ ಉರ್ತಾತಿ. ಫಳ ಗೋಲಾಕಾರ ಉರ್ತಾ.

ಹಿಂದೀಂತು -ಬಹೇರ, ಬಹಿರ. ಸಂಸ್ಕೃತ - ಬಭೀತಕ, ಬಹಿರ, ತುಷ, ಭೂತವಾಸ, ಕರ್ಷಫಲ, ಕಲಿದ್ರುಮ, ಅನಿಲಘ್ನಕ, ಕೊಂಕಣಿ -ತಾರಿರೂಕು, ಕನ್ನಡ- ತಾರಿಮರ, ತೌರಿ, ಸೋಹೊನ್ನೆ, ಶಾಂತಿಮರ. ತೆಲಗು- ಒಲುಪ್ಪೆ, ತನಿ, ತಡಿ, ತಂದ್ರ, ತಂಡಿ, ಕಾಟ್ಟು. ತಮಿಳು -ತನಿ, ತನ್ನಿಕ್, ಅಕ್ಕಮ್, ಕಾಯ್, ಇಂಗ್ಲೀಷ್-ಬೆಲ್ಲೆರಿಕ್-ಮೈರೊಬಲನ್. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ನಾಂವ -ಟರ್ಮಿನಾಲಿಯಾ ಬೆಲ್ಲಿರಿಕ್ ರಾಕ್ಸಭ

ಔಷಧೋಪಚಾರ

★ **ದಮು(ಅಸ್ತಮಾ):** ತಾರಿ ಫಳಾಚೆ ಚೂರ್ಣ ಏಕ ಚಮ್ಚೊ ಘೇವ್ನು, ಚಮಚೆ ಮ್ಹೋವಾಂತು ರಾತ್ತಿಕ ಜವಣ ಜಾಲ್ಲೆ ಮಾಗಿರಿ ಸೇವನ ಕರ್ಕಾ. ಅಸ್ತಮಾ ಕಮ್ಮಿ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಸೌಮ್ಯ ರೇಚಕರಿ:-** ತ್ರಿಫಲ ಚೂರ್ಣ ರಾತ್ತಿಕ ಜವಣಾ ನಂತರ ಸೇವನ ಕರ್ನು ಉದ್ದಾಕ ಪಿವ್ಚೆ. ಹ್ಯಾ ಚೂರ್ಣಾನ ದೋಳ್ಯಾ ದೋಷಭೀ ಕಮ್ಮಿ ಜಾತ್ತಾ. ತ್ರಿಫಲ ಚೂರ್ಣಾಚೆ ಕಷಾಯಾನ ಗಾಯ ಧುತ್ತಾತಿ. (ತ್ರಿಫಲ ಚೂರ್ಣ:- ಹರಡೆ, ರಾನ್ನಾ ಆವಾಂಳೆ, ತಾರೀಫಳ ಸುಕ್ಕೋನು ಸಮ ಪ್ರಮಾಣಾಂತು ಘೆವ್ನು ವಸ್ತ್ರಗಾಳ ಚೂರ್ಣಕೋರ್ನು ದವರ್ಚೆ)

★ **ಧವೆತೊನ್ನು:-** ತಾರಿ ರುಕ್ಕಾಚೆ ಸಾಲಿಚೆ ಕಷಾಯಾಂತು ಬಾವಂಚಿ ಬೀಂ. ಏಕ ರಾತ ಭರ ತಿಂಬೋನು ದುಸರೆ ದಿವಸು ಬಾಯ್ರಿ ಕಾಡ್ನು ವಾಟ್ಟೂನು ತಿಳಾ ತೆಲಾತ್ ಕಾಲ್ಲೋನು ಲೇಪನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಗೂಣ ಜಾತಾ.

★ **ಮಧುರಸ್ವರಾಕ:-** ತಾರಿಫಳ, ಹಿಪ್ಪಲಿ, ಸೈಂಧವ, ಲವಣ ಸಗ್ಗೆ ಸಮ ಪ್ರಮಾಣಾರಿ ಘೇವ್ನು ಚೂರ್ಣ ಕೋರ್ನು ದವೋರ್ನ ಘೇವ್ಕಾ. ಹೇ ಚೂರ್ಣ ಹೂನ ಉದಕಾಂತು ಕರಡೂನು ದಿವ್ಸಾಕ ದೋನ ಪಂತಾ ಘೇವ್ಕಾ. ಸ್ವರು ಮಧುರ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಅತಿಸಾರ ಕಮ್ಮಿ ಜಾವಚಾಕ**:- ಜೂನ್ ಆನಿ ಸುಕೀಲ್ ತಾರಿಫಳಾಚೆ ಚೂರ್ಣ ಕೋರ್ನು ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಖೊರೋಜಾಕ**:- ಬೀಂಯಾನ ಖಾಡಿಲೆ ತೇಲ ಆಂಗಾಕ ಲೇಪನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ, ಆಂಗಾ ಖೊರೋಜು ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ದೂಕಿ ಆನಿ ಸೂಜ**:- ತಾರಿಫಳ ಝುರೋನು ದೂಕಿ ಆನಿ ಸೂಜ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಕಡೇನ ಲೇಪನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ರಕ್ತಸ್ರಾವ**:- ತಾರಿಫಳಾಚೆ ಚೂರ್ಣ ಥಾಪುಡಲಾರಿ ರಕ್ತಸ್ರಾವ ರಾಬತಾ.

★ **ನಪುಂಸಕತ್ವ**:- ತಾರಿಫಳಾಚೆ ಚೂರ್ಣ ಪ್ರತಿ ದಿವಸು ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ, ನಪುಂಸಕತ್ವ ನಿವಾರಣ ಜಾವ್ನು ಕಾಮೋದ್ದೀಪನ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಮಲಬದತಾ**:- ತರಣೆ ತಾರೀಫಳ ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಮಲಬದತಾ ನಿವಾರಣ ಜಾತ್ತಾ.

9. ಸಾನ ಜಾಲಿ ಝಾಡ

ಸಾನ ಜಾಲಿ ಜಾಡಾಚೆ ಕುಳಾರ ವೆಸ್ಟ್ ಇಂಡೀಸ್. ಆನಿ ಉಷ್ಣ ವಲಯಾಚೆ ಅಮೇರಿಕಾ ಮ್ಹೊಣ ಶೋಧ ಕೆಲ್ಯಾ. ಹೆಂ ಭಾರತಾಂತು ಸಗ್ಗಟ ವಾತಾವರಣಾಂತು ಭೀ ದಿಸೂನು ಯತ್ತಾ. ಥೊಡೆ ಥೊಡೆ ಕಡೇನ ವಯೀ(ಬೇಲಿ)ಚೆ ಜಾಡಾ ವರಿಭೀ ಕರತಾತಿ. ಬರೀ ಸಾರಭರಿತ ಜಮಿನಾಂತು 15 ತೇ 18 ಫೂಟ್ ಊಂಚ ಭೀ ವಾಡೂಕ ಶಕ್ತಾ. ಜಾಡ ಭೋರ್ನು ಏಕ ಇಂಚಾ ಪೇಕ್ಷಾ ಲಾಂಬ ಲಾಂಬ ಕಾಂಟೆ ಉರತಾ. ಸಂಯುಕ್ತ ಪಾನ್ನಾಂತ ಸಾನ್ಸಾನ ಪಾನ್ನ, ಸಂಯುಕ್ತ ಪಾನ್ನಾಂಚೆ ರೆಂಬ್ಯಾಚೇರಿ ಅಭಿಮುಖ ಜಾವ್ನು ಜೋಡಣ ಜಾಲ್ಲೆ ಉರ್ತಾ. ಸಂಯುಕ್ತ ಪಾನ್ನಾಂಚೆ ಮೂಳಾಕ ಉರ್ಚೆ ಪರ್ಣವೃಂತ ಕಾಂಟೆ ಜಾವ್ನು ರೂಪಾಂತರ ಜಾಲ್ಲೆ ಉರ್ತಾ. ಪರಿಮಳ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಬಾರಿ ಬಾರೀಕ ಹಳದುಂವೆ ಫುಲ್ಲಾ ಒಟ್ಟ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸೂನು ಗೋಲಾಕಾರ ಜಾವ್ನು ದಿಸ್ತಾತಿ. ಹೀ ಫುಲ್ಲಾ ದೇವಾ ಪೂಜೇಕ ಭೀ ವಾಪರತಾತಿ. ಮಾಗಿರಿ 3-4 ಇಂಚ ಲಾಂಬ ಗೋಲ ಜಾವ್ನು ಕಾಳ್ಯೆ ಸಾಂಗ ಜಾತ್ತಾ.

ಸಂಸ್ಕೃತಾತ - ಇರಿಮೇಧ, ಅರಿಮೇಧ, ತಮಿಳು -ಪಾವಲಿಂ, ಕಸ್ತೂರಿ ವೇಲ್,

ಪಿಕ್ಕುರು ವೈಲ್, ಕನ್ನಡ -ಕರಿ ಕಸ್ತೂರಿ, ಕೇಸರಿ ಗಿಡ, ಕಗ್ಗೊಗ್ಬಳ್ಳಿ ಮರ, ಕಿರಿ ಜಾಲಿ, ಸಣ್ಣ ಜಾಲಿ, ಕಸ್ತೂರಿ ಗೊಬ್ಬಳ್ಳಿ, ಬ್ಯಾದಳ ಗಿಡ. ಕೊಂಕಣಿ - ಕೇಸರಿ ಜಾಡ, ಸಾನ ಜಾಲಿ ಜಾಡ, ಹಿಂದಿ -ಮಿಲಾಯತಿ ಕಿಕಾರ, ಗಂಧ ಬಾಬುಲ್, ತೆಲುಗು -ನುಗುತುಮ್ಮ, ಎಂಪು ತುಮ್ಮ, ಕಸ್ತೂರಿ ತುಮ್ಮ. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ - ಸ್ವಾಂಜಟ್ರೀ, ಸೆಂಟೆಡಣ ಬಾಬುಲ್, ಕ್ಯಾಸಿಯಾಫ್ಲವರ್. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ನಾಂವ - ಅಕೇಶಿಯಾ ಫಾರ್ನೇಸಿಯಾನ್ ವೈಲ್ಡ್. ಕುಟುಂಬ - ಮೈಮೋಸಿ.

ಔಷಧೋಪಯೋಗ

★ **ಕುಷ್ಟರೋಗ :-** ಸಾನ ಜಾಲಿ ಜಾಡಾಚೆ ಸಾಲಿಚೆ ಕಷಾಯಾನ ನಾಲ್ಯಾರಿ ಕುಷ್ಠ ರೋಗ ಆನಿ ಕಿತ್ಲಕೀ ಚರ್ಮ ರೋಗ ಗೂಣ್ ಜಾತ್ತಾತ.

★ **ತೊನ್ನು :-** ಸಾಲಿ ವಾಟ್ಟೂನು ಗಂಧ ಕೋರ್ನು ತೊನ್ನಾಚೆ ಶಿಬ್ಬಾ ಆಶ್ಶಿಲ ಕಡೇನ್ ಲೇಪನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ವರ್ಣ ನಿರ್ಮಾಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ದಾಡ್ಡೆಂತು ರಕ್ತಸ್ರಾವ :-** ಸಾಲಿಚೆ ಚೂರ್ಣಾಂತು ಸೂಟ ಮೆಳೋನು ದಾಂತ ಮಾಂಜಲಾರ್ ದಾಂತಾ ದೂಕಿ ಆನಿ ದಾಡ್ಡೇಸಾನ ರಕ್ತಸ್ರಾವ ಜಾವಚೆ ಬಂದ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಗನ್ಯೋರಿಯಾ :-** ಕೇಸರಿ ಜಾಡಾಚೆ ಚಿಗ್ರು ವಾಟ್ಟೂನು ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಗನ್ಯೋರಿಯಾ ರೋಗ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★**ಸಾನ ಚರ್ಡುವಾಂಕ ಝಿಟ್ ಚುಕಚೆ :-** ಸಾನ ಜಾಲಿ ಜಾಡಾಚೆ ದಾಂವ ಚರ್ಡುವಾಂಲೆ ಗಳ್ಯಾಕ ಬಾಂದಿಲ್ಯಾರಿ ಸಾನ ಪೋರಾಂಕ ಝಿಟ್ ಚುಕಚೆ (ಬೇಶುದ ಪಡ್ಚೆ) ರೋಗ ಗುಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಪ್ರಮೇಹ ರೋಗ :-** ಸಾಲಿಚೆ ಚೂರ್ಣ ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಮೇದೋಜ್ಜಿರಕ ಗ್ರಂಥಿಚೆ ಸೂಜ ಕಮ್ಮಿ ಜಾತಾ. ಆನಿ ಪ್ರಮೇಹ ರೋಗಾಕ ಭಾರೀ ಬರೆಂ ಔಷಧ.

★**ಸ್ಥೂಲತಾ :-** ಸಾಲಿಚೆ ಚೂರ್ಣ ಥೋರ (ಮೊಟ್ಟೆ) ದೇಹಾಚೆ ಲೋಕಾನ ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಸ್ವೇದಾಂಶ (ಕೊಬ್ಬು) ಕಮ್ಮಿ ಜಾವ್ನು ಸ್ಥೂಲತಾ ನಿವಾರಣ ಜಾವ್ನು ಆರೋಗ್ಯವಂತ ಜಾತ್ತಾತಿ.

★ **ಪ್ರಧರ ರೋಗ :-** ಸಾಲಿಚೆ ಚೂರ್ಣ ಕಿಂವಾ ಕಷಾಯ ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಪ್ರಧರ ರೋಗ ಗುಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಅಸ್ತಮಾ :-** ಸಾಲಿಚೆ ಚೂರ್ಣ ಸೇವನೇನ ಅಸ್ತಮಾ ರೋಗ ಗುಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ರಕ್ತ ಶುದಿ :-** ಸಾಲಿಚೆ ಕಷಾಯು ಕಿಂವಾ ಸಾಲಿಚೆ ಚೂರ್ಣ ಸೇವನೇನ ಉತ್ಕಡೊಬಂದ ಜಾತ್ತಾ. ಅರುಚಿ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ. ಆನಿ ರಕ್ತಶುದಿ ಜಾತ್ತಾ.

10. ರಿಟ್ಟೆ(ರಿಂಟೆ)

ಭಾರತಾಂತು ಸಗ್ಲೆ ಕಡೇನ್, ಸಾಧಾರಣ 30 ತೆಂ 40 ಫೂಟ ಊಂಚ್ ವಾಡ್ಚೊ ಅಗ್ದಿ ಉಪಯುಕ್ತ ವೃಕ್ಷ. ರಿಟ್ಯಾ ರೂಕ್ಕಾಕ ಸಂಯುಕ್ತ ಪಾನ್ನ ಉತ್ತಾ‌ರ್ತಿ. ತಾಂತು ದೋನ್ ತೀನ್ ಜೋಡಿ, ಅಂಡಾಕಾರ ಜಾವ್ನು ಒರಟು ಆನಿ ಚಕಚಕಚೆ ಪಾನ್ನ ಉತ್ತಾ‌ರ್ತಿ. ಏಕಲಿಂಗ ಆನಿ ದ್ವಿಲಿಂಗ ಪುಷ್ಪ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಪುಷ್ಪಮಂಜರಿ ಉತ್ತಾ‌ರ್. ಫುಲ್ಲಾ ಪಾಕಳೆ ಧಂವೆ ಊರ್‍ನು ಭಾಯ್ಲೆ ಆಂಗ ಮಾತ್ತೆ ರಂಗಾಚೆ ಉತ್ತಾ‌ರ್. ಮೃದು ರೋಮಾನ ಭರಿಲೆ ಉತ್ತಾ‌ರ್. ರಿಟ್ಯಾ ರೂಕು ಅಕ್ಟೋಬರ್ -ನವ್ಹಂಬರ್ ಮೈನ್ಯಾಂತು ಫೂಲ ಸೊಡ್ತಾ. ಫೆಬ್ರುವರಿ ಮೈನ್ಯಾಂತು ರೂಕ ಭೋರ್ನು ರಿಟ್ಟೆ ಜಾತ್ತಾತಿ. ಭಿಂಯ್ಯೊ ಕಾಳೆ ಜಾವ್ನು ಗೋಲಾಕಾರಾಚೆ ಉತ್ತಾ‌ರ್ತಿ. ಸಾಬೂನಾ ಬದಲಾಕ್ ರಿಟ್ಟೆ ಖೂಪ್ ಮಾಕ್ಷಿಕಾಲಾಚಾನ ವಾಪಾರತಾತಿ. ಭಾಂಗರ, ಚಾಂದೇಚೆ ಆಭರಣ, ರೇಶ್ಮೆ ವಸ್ತ್ರ ಆನಿ ಮಾತ್ಯಾ ಕೇಸ ಶುಭ್ರ ಕರ್ಚಾಕ ರಿಟ್ಟೆ ಭಾರೀ ಉಪಯುಕ್ತ.

ಹಿಂದೀತ್ -ರಿತ್, ಸಂಸ್ಕೃತ -ಫಿನಿಲ್, ಅರಿಷ್ಟ, ತಮಿಳು - ಪೂವಂಡಿ, ಪೊರ್ನೆ ಗೊಟ್ಟೆ, ಕೊಂಕಣಿ -ರಿಟ್ಟೆ, ರಿಂಟೆ, ತೆಲಗು -ಕುಂಟಿಗೆ ಕಾಯಿ, ಕುಂಕೋಡು/ ಚೆಟ್ಟು, ಕನ್ನಡ -ರಿಂಟೆ, ಬುರುಗು ಆಯಿ, ಕೊಗಟೆ, ಅಟಲ್‌ಕಾಯಿ, ಅಲಿತವಾಳ, ಅಲಮರಡು, ಅರಿಷ್ಟ, ಅಂಟುವಾಳ, ಅರ್ತಳ, ಅರದಳ, ಅಂಟಾಳಕಾಯಿ, ಅಟ್ಲಕಾಯಿ, ಇಂಗ್ಲೀಷ್ -ಸೋಪ್‌ನಟಟ್ರೀ ಇಂಡಿಯನ್ ಪಿಲ್‌ಬರ್ಟ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ನಾಂವ್ -ಸ್ಯಾಪಿಂಡಸ್ ಲಾರಿಫೋಲಿಯಾ ವಾಲ್. ಸ್ಯಾ ಟ್ರೆಫೋಲಿಯೇಟಸ್ ಹೈರ್ನ. ಕುಟುಂಬ -ಸ್ಯಾಪಿಂಡೇಸಿ.

ಔಷದೋಪಯೋಗ

★ **ಕಫ ಭಿಗ್ದಲಾರಿ:-** ರಿಟ್ಟೆ ಉದಕಾತ ಝುರೋನು, ನಾಂಕಾಕ ಧರಲ್ಯಾರಿ, ಗಳ್ಯಾಂತು ಬಿಗದಲ್ಲ ಕಫ ತೊಂಡಾಸಾನು ಭಾಯ್ರಿ ವಚೂನು ಕಾಂಕಿ ಕಮ್ಮಿ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಉಂಯ್ಯೊ ನಾ ಜಾವ್ಚಾಕ:-** ರಿಟ್ಟೆ ಝುರೋನು ಗಂದ ಕೋರ್ನು ತಾಕ್ಕಾ ವಿನೇಗಾರ ಮೇಳೋನು ಮಾತ್ಯಾಕ ಲಾವ್ನು ಏಕ ತಾಸಾ ನಂತರ ನ್ಹಾಲ್ಯಾರಿ ಟೊಣ್ಣೆನಾಶ.

★ **ಅಫೀಮ್ ಸೇವನೇಚೆ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮ:-** ರಿಟ್ಯಾಚೆ ಚೂರ್ಣ ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಕಸಕಸೆ ಕಿಂವಾ ಅಫೀಮಾಚೆ ಅತಿ ಸೇವನೇಚೆ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮ ಕಮ್ಮಿ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಕುಷ್ಟ ರೋಗ:-** ರಿಂಟೆ ಝುರೋನು ಕುಷ್ಟಾಚೆ ಲಕ್ಷಣ ದಿಶೀಲೆ ಕಡೇನ ಲೇಪನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಕಮ್ಮಿ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಮೂರ್ಛೆರೋಗು:-** ರಿಂಟ್ಯಾಚೆ ವಸ್ತ್ರಗಾಳ್ನು ಚೂರ್ಣ ಘೇವ್ನು ನಸ್ಯಾವರಿ ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಮೂರ್ಛೆರೋಗ ಹತೋಟೀಕ ಯತ್ತಾ.

★ **ವಿಚ್ಚು ಚಾಬಲಾರಿ:-** ವಿಚ್ಚು, ಪಾಟಕಣಿ, ವಾಗಜಿಲ್ಲೊ (ಹುಲಿಜೇಡ) ವಗೈರೆ ಕೀಟಕಾನ ಚಾಬಲ್ಯಾರಿ ರಿಟ್ಟೆ ಝುರೋನು ಚಾಬ್ಬಿಲೆ ಜಾಗ್ಯಾಂತು ಲೇಪನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ದೂಕಿಭೀ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಗಂಟಮೂಲಾ :-** ರಿಟ್ಟೆ ಝುರೋನು ಸುಜ್ಜಿಲೆ ಗಂಟ ಮಾಳಾಕ ಲೇಪನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಸೂಜಿ ಆನಿ ದೂಕಿ ಕಮ್ಮಿ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಆಸ್ತಮಾಕ:-** ರಿಂಟ್ಯಾ ಬಿಂಯಾಚೆ ಭಿತರ್ಲೆ ಧಂವೆ ಗೊಂಗ, ಸೂಟ ಆನಿ ಗೋಡ ಸಮ ಪ್ರಮಾಣಾಂತು ಘೇವ್ನು ಚೂರ್ಣ ಕೊರ್ನು ದವರ್ನು, ಸೇವನ ಕರ್ತಾ ಫೆಲ್ಯಾರಿ ದಮ್ಮು, ಕಮ್ಮಿ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಕೊಲೆಸ್ಟೆರಾಲ್ ಕಮ್ಮಿ ಜಾವ್ಚಾಕ:-** ಭಾರೀ ಮೊಟೆಪಣಾಕ ಕಾರಣ ಜಾಲೇಲೆ ಕೊಲೆಸ್ಟೆರಾಲ್ ರಿಟ್ಯಾ ಮ್ಹೊಂವಾನ್ ಕಮ್ಮಿ ಜಾತ್ತಾ. ಅಸ್ಲೆ ಔಷಧ ಆನಿ ಖಂಚೆನಾ ''ಮ್ಹೊಂವ್ ಕಲಿಯುಗಾಚೆ ಅಮೃತ''.

ರಿಟ್ಯಾ ಫೂಲ ಸೊಡಚೆ ಅಕ್ಟೋಬರ್ -ನವ್ಹಂಬರ್ ಮೈನ್ಯಾ ವೇಳಾರಿ ಸಂಗ್ರಹ ಜಾಲ್ಲೆ ''ಮ್ಹೊಂವ್ ಗೊಡಾ ಅಶ್ಶಿ ತಾಮಡ್ಸೆನಯ್. ಸಾಕರೀ ಪಾಕಾವರಿ ಹಳದುಂವೆಸೆ''

ಪ್ರತಿ ದಿವಸ ಸಕ್ಕಾಳಿ ಖಾಲಿ ಪೊಟ್ಟಾಂತು ಹೂನ ಉದಕಾಂತು ಏಕ ಚಮಚೊ ರಿಟ್ಯಾ ಮ್ಹೊಂವಾಕ ಅರ್ಧ ಚಮ್ಚೊ, ಲಿಂಬುರಸ ಮೆಳೋನು ಸೇವನ ಕರ್ತಾ॰ಚಿ ಘೆಲ್ಯಾರಿ ಪ್ರಾರಂಭಾವಸ್ತೇಚಿ ಬಿ.ಪಿ. ತಕ್ಲಿಘೂಂವ್ಚೆ, ಪಿತ್ತವಿಕಾರ ಕಮ್ಮಿ ಜಾತ್ತಾ.

11. ಶಿವಣಿ ರೂಖು

ಶಿವಣಿ ರೂಕು ಸಹ್ಯಾದ್ರಿಚೆ ರಾನಾಂತು ಸಗ್ಲೆಕಡೇನ ವಿರಳ ಜಾವ್ನು ದಿಸೂನು ಯತ್ತಾ. ಲಾಂಬ ದೇಟಾಚೆ ಹೃದಯಾಕಾರಾಚೆ ಪಾನ್ನ ಅಭಿಮುಖ ಜಾವ್ನು ಜೋಡನ ಜಾಲ್ಲೆ ಉರ್ತಾ॰. ತರಣೆ ಪಾನ್ನಾಚೇರಿ ರೋಮ ಭೋರ್ನು॰ ಉರ್ತಾ॰. ಜೂನ ಜಾಲ್ಲೆ ಮಾಗಿರಿ ಪಾನ್ನಾಚೆ ರೋಮ ಸಗ್ಲೆ ಜೋಡ್ನು ವಚ್ಚೂನು ಪಾನ್ನಾ ಚಕಚಕತಾತಿ. ಹೋಡ ಪಾನ್ನಾ 18 ಸೆಂ.ಮೀ. ಪರ್ಯೆಂತರ ರೂಂದ ಆನಿ 25 ಸೆಂ.ಮೀ. ಪರ್ಯೆಂತರ ಲಾಂಬ ಉರ್ತಾ॰. ಜೂನ ಆನಿ ನವ್ಹಂಬರ ಮೈನ್ಯಾಂತು ಹ್ಯಾ ರೂಕ್ಕಾಕ ಫೂಲ ಸೊಡತಾ. ಫುಲಾಚಿ ಬಾಯರ ಬಗಲೇನ ಮಾತ್ತೆ ತಸ್ಸಲೆ ಹಳದೂಂವೆ ಊರ್ನ್ನು ಬಿತ್ತರ್ಲೆ ಬಾಜೂನ ಹಳದೂವೆ ಜಾವ್ನು ಉರ್ತಾ॰. ಫಳಾ ಗೋಲಾಕಾರ ಊರ್ನ್ನು, ಪಿಕ್ಕಿಲೆ ತೆದ್ನಾ ಹಳದೂಂವೆ ಜಾತ್ತಾ. ಪ್ರತಿಯೇಕ ಪಳಾಂತು ಏಕ-ದೋನ್ ಬಿಂಯ್ಯೊ ಉರ್ತಾ॰ತಿ. ಶಿವಣಿ ರೂಕು 30-40 ಫೂಟ್ ಊಂಚ್ ವಾಡ್ತಾ. ಹೊ ರೂಕು ದಿವ್ಯ ಔಷಧಾಚೊ.

ಹಿಂದೀತ -ಗುಂಬಾರ್, ಗುಮಾರಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ -ಕಾಸ್ಮಾರಿ, ಗಂಭಾರಿ, ಗುಂಭಾರಿ, ಮಧುಪರ್ಣಿ॰ಕ, ಶ್ರೀ ಪರ್ಣಿ॰, ಭದ್ರ ಪರ್ಣಿ॰, ಕೊಂಕಣಿ-ಶಿವಣಿರೂಕ್, ಕನ್ನಡ - ಕುಂಬಲ್, ಕುಮುಲು,ಗಾಂಧಾರಿ ಗಿಡ,ಕುಂಬುಡಿ, ಕಾಶ್ಮೀರಿ,ಕೂಲೆ, ಕುಸ, ಗುಪ್ಸಿ, ಗುಮ್ಮಿ, ಗುಂಭಾರಿ, ತೆಲುಗು - ಗುಮ್ಮಡಿ ಟೇಕು,ತಮಿಳು - ಕಟ್ಟಾನಂ, ಪೇರುಂಗುಂಪ್ಲಿ, ಕುಂಪ್ಲಿ. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ - ಮೆಲೈನ್ ಟ್ರೀ. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ನಾಂವ -ಜ್ಮೆಲಿನ್ ಆರ್ಬೋ॰ರಿಯಾ ರಾಕ್ಸಬ. ಸಸ್ಯ ಕುಟುಂಬ - ವರ್ಬಿ॰ನೇಸಿ.

ಔಷಧೋಪಯೋಗ

★ ಸಿಂಹ ಗಾಯಾಕ :- ತೊಂಡಾಂತು ವೊಂಟಾ ಸುತ್ತು ರೂಂವ್ ಜಾವ್ನು

ಸಿಂಹಾಲ ತೊಂಡಶಿ ಜಾತ್ತಾ. ತಾಕ್ಕಾ ಶಿವಣಿ ರುಕ್ಕಾಚೆ ಪಾನ್ನಾ ಚಿಗ್ರು ವಾಟ್ಟುನು ಸಿಂಹ ಗಾಯಾಕ ಲೇಪನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ನರದೌರ್ಬಲ್ಯ**:- ದಾಂವಾಚೆ ಚೂರ್ಣ ಆನಿ ಪಿಕ್ಕಿಲೆ ಫಳ ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ನರ ದೌರ್ಬಲ್ಯ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ದಿವಡ ವ ಇಚ್ಚು ಚಾಬಲಾರಿ** :- ದಾಂವಾ ಸಾಲಿಚೆ (ಚೂರ್ಣ) ಗಂಧ ತಯಾರ ಕೋರ್ನು ದಿವಡ ಕಿಂವಾ ಇಚ್ಚು ಚಾಬ್ಬಿಲ್ಯಾಂಕ ಪಿಂವಚ್ಯಾಕ್ ದಿವ್ಚೆ ಆನಿ ಚಾಬಿಲ್ಲೆ ಕಡೇನ ಲಾಯಲೀರಿ ವಿಷ ಪರಿಹಾರ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಬಾಳಂ ಜಾಲ್ಲೆ ಮಾಗಿರಿ ಗರ್ಭಾಶಯಾಚೆ ತ್ರಾಸಾಕ**:- ದಾಂವಾಚೆ ಸಾಲಿಚೆ ಕಷಾಯ ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಬಾಳಂ ಜಾಲ್ಲೆ ಮಾಗಿರಿ ಜಾವ್ಚೆ ಗರ್ಭಾಶಯಾಚೆ ತ್ರಾಸು ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ವೀರ್ಯವೃದೀಕ್**:- ಶಿವಣಿ ರುಕ್ಕಾಚೆ ಫಳ ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ವೀರ್ಯ ವೃದಿ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಥಾನಾ ದೂದ ಜಾವ್ಚಾಕ**:- ಶಿವಣಿ ಫಳ ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಥಾನಾ ದೂದ ಜಾಸ್ತ ಜಾತಾ.

★ **ಪ್ರಮೋಹ ರೋಗಾಕ**:- ಪಾನ್ನಾಚೆ ರೋಸ, ದೂದ ಆನಿ ಸಾಕ್ಕರ ಮೆಳೋನು ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಮೂತ್ರಾಂಗ ಜಳಚೆ, ಸೂಜ ಆನಿ ಪ್ರಮೋಹಾದಿ ರೋಗ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಕ್ಷಯ ರೋಗ**:- ಶಿವಣಿ ಫಳ ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ, ಅತಿ ದಾಹ, ಹೃದಯ ಸಂಬಂಧಿ ರೋಗ ಆನಿ ಕ್ಷಯ ರೋಗ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಮೂಲವ್ಯಾದಿ**:- ದಾಂವಾಚ ಗಂಧ ಕಷಾಯ ವ ಚೂರ್ಣ ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಅಜೀರ್ಣ ಆನಿ ಮೂಲವ್ಯಾದಿ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ತಾಪಾನ ತಕ್ಲಿ ಉಸಳಿ**:- ತಾಪಾನ ತಕ್ಲಿ ಉಸಳಿ ಆಯ್ಲಿ ತೆದ್ನಾ ಶಿವಣಿ ಪಾನ್ನ ವಾಟ್ಟೂನು ಕಪಾಲಾಕ ಥಾಪೂನು ದವರ್ಲಾರಿ ತಕ್ಲಿ ಉಸಳಿ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಆಂಗಾ ಕಸ:-** ಆಂಗಾಕ ಕಸ ಆಯ್ಲೆತೆದ್ನಾ ಶಿವಣೆ ಪಾನ್ನ ವಾಟ್ಟೊನು ಪಿವ್ಚೆ ಆನಿ ಥೊಡೆ ಭಾಗ ಕಸ ಆಯ್ಲೆ ಕಡೇನ ಪುಸ್ಸುಚೆ, ಗೂಣ ಜಾವು ಪರ್ಯೆಂತರ.

12. ಸೀತಾಫಲ

ಸೀತಾಫಲಾಚೆ ಮೂಲ ದಕ್ಷಿಣ ಅಮೇರಿಕಾ. ಥಂಚಾನ್ ಪೋರ್ತುಗೀಸ ಲೋಕಾ ನಿಮಿತ್ತಿ ಕ್ರಿ.ಶ. 16 ವಾ ಶತಮಾನಾ ಸುಮಾರಾಕ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಾಕ ಆಯಲೆ ಮ್ಹೊಣು ಚರಿತ್ರೇನ ಕೋಳ್ಳು ಯತ್ತಾ. ಆತ್ತ ಸೀತಾಫಲಾ ಜಾಡ ಫಲಾಸಾಟಿ ಭಾರತಾಚೆ ಸಗಳೆ ಕಡೇನ ಪೊಳೋವಚಾಕ ಮೆಳ್ತಾ. ಹೇ ಜಾಡ ಸುಮಾರ 15-20 ಪೂಟ ಊಂಚ ವಾಡ್ತಾ. ಕಾಂಡಾಚೇರಿ ಪಾನ್ನ ಪರ್ಯಾಯ ಜಾವ್ನು ಜೋಡಣ ಜಾಲ್ಲಿಲೆ ಉರ್ತಾ. ಪಾನ್ನಾ ತುದಿ ಚೂಪ ಉರ್ತಾ. ಪರಿಮಳ ಭೋರ್ನು ಉರ್ಚೆ ಪಾಚ್ವೆ ಮಿಶ್ರಿತ ಹಳದುಂವೆ ಫುಲ್ಲ ಪಾನ್ನಾ ಕಾಂಚೆಂತು ಸುಕತಾತಿ. ಫುಲ್ಲಾ ಪಾಕಳಿ ದಾಟ ಉರ್ತಾ. ಸೀತಾಫಲ ದಿಶ್ಟಾಕ ಏಕ ಫಳಾ ವರಿ ದಿಸ್ಲೆ ತರೀ ತೇ ಯೇಕ 'ಸಾಮೂಹಿಕ ಫಲ'' ಪಣಸಾವಾರ.ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಸಾನ್ನಾನ ಫಲ ಮೇಳ್ನು ಏಕ ಹೋಡ ಫಲ ಜಾವ್ನು ಉರ್ತಾ. ಸೀತಾಫಲಾತ್ಲೆ ಧಂವೆ ಸಾನ ಫಲಾಂತು ಕಾಳೀ ಏಕ ಭೀ ಉರ್ತಾ. ''ಹ್ಯಾ ಬಿಯ್ಯಾಚೆ ಚೂರ್ಣ ವಿಷಕಾರಕ ಉರ್ತಾ. ದೊಳ್ಯಾಂತು ಪಳ್ಯಾರಿ ದೃಷ್ಟಿ ಊನ ಜಾತ್ತಾ'' ತ್ಯಾ ಸಾಟಿ ಚಡ್ಡುಂವಾ ಹಾತ್ತಾಂಕ ಮೇಳ್ನಾ ತಶ್ಶಿ ಕಾಳ್ಜೀನ ವಾಪರಕಾ. ಸೀತಾಫಲಾ ಅಸ್ಲೇ ರಾಮಫಲ ಮ್ಹಣ್ಚೆ ಫಲ ಆಸ್ಸ. ರಾಮಫಲ ಆಂಬ್ಯಾ ಅಶಿ ನಾಯಸ ಉರ್ತಾ. ಸೀತಾಫಲಾಕ ಕಚ್ಚ ಕಚ್ಚ ಊರ್ನು, ಸಾಲಿ ವ್ಹರ್ಟ ಉರ್ತಾ. ಹ್ಯಾ ದೊನ್ನಾಚೆ ಸಂಕರಣ ಕೋರ್ನು, ಹನುಮಾನ ಫಲ ಮ್ಹೊಣು ಆನ್ಯೇಕ ಫಲಾಚೆ ಸಂಸ್ಕರಣ ಕೆಲ್ಯಾ. ಹೇ ಸಗ್ಲೆ ಫಲ ಖಾವಚಾಕ ರುಚಿ ಆನಿ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಭೀ.

ಸಂಸ್ಕೃತಾತ್ -ಬಹು ಬೀಜಕ, ಗಂದಗಾತ್ರ, ಸೀತಾಫಲ, ಕೊಂಕಣಿ- ಸೀತಾಫಲ, ತಮಿಳು - ಸೀತಾಫಲ, ಹಿಂದಿ -ಸೀತಾಫಲ್, ಷರೀಪ್, ಕನ್ನಡ -ಅಮುಚಿಕಾಯಿ, ದುರಾಜೆ, ಅಮೃತ ಫಲ, ತೆಲಗು - ಸೀತಾಫಲಮು, ಇಂಗ್ಲೀಷ್

-ಸ್ವೀಟಾಸಾಪ್, ಶುಗರ್ ಆ್ಯಪಲ್, ಕಸ್ಟರ್ಡ ಆ್ಯಪಲ್. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ನಾಂವ್ -ಅನ್ನೋನ್ ಸ್ಕಾಮೋಸ್ ಎಲ್. ಸಸ್ಯ ಕುಟುಂಬ -ಅನ್ನೋನೇಸಿ.

ಔಷದೋಪಯೋಗ

★ **ರಕ್ತಭೇದಿ** :- ಬೀಂ ಖಾಡಿಲೆ ಸೀತಾಫಲ ಖಾಲ್ಯಾರಿ ರಕ್ತ ಉತ್ಕಡೊ ಆನಿ ಾದಾ ಉತ್ಕಡೊ ಭೀ ಗುಣ ಜಾತ್ತಾ. ಸೀತಾಫಲಾ ದಾಂವ, ವ ಸೋಲ ಝುರೋನು ಗೆತ್ಲಾರಿ ಭೀ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ತಾಪ್ಪಾಕ** :- ಸೀತಾಫಲಾಚೆ ಧಂವೆ ಭಾಗಾನ ಕೆಲೇಲೆ ರೋಸು, ಥಂಡ ಾನೀಯಾ ವರಿ ತಾಪ ಆಯ್ಲ ತೆದ್ನಾ ಪಿವಚಾಕ್ ದಿವ್ವೇತ.

★ **ಬೇಶುದ ಪಡಳ್ಯಾರಿ (ಮೂರ್ಛೆ ಆಯ್ಲ್ಯಾರಿ)** :- ಬೇಶುದ ಪಡಲ್ಯಾರಿ ಾಕಾಂಕ ಸೀತಾಫಲಾಚೆ ತಾಜಾ ಪಾನ್ನ ಚಿರ್ಡೂನು ವಾಸು ದಿವ್ಕಾ. ವಾಸು ಗೆತ್ಲಕೀ ಶಾಗಿ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಉಂಯ್ಯೊ ನಾ ಜಾವ್ಚಾಕ**:- ಬಿಂಯ್ಯೊ ವಾಟ್ಬೂನು ಮಾತ್ಯಾಕ ಲೇಪನ ಲ್ಯಾರಿ ತೊಣ್ಣೆ ನಾಶ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಗಾಯಾಕ ಪಟ್ಟು** :- ಉದ್ದಾಕ ಘಾಲ್ನಾಸ್ತಾನಾ ಸೀತಾಫಲಾಚೆ ಪಾನ್ನ ಾಟ್ಬೂನು, ಗಾಯಾಚೇರಿ ಪಟ್ಟು ಘಾಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಗಾಯೊ ಬೆಗ್ಗಿ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ. ಕೀಡ ುರ್ಲ್ಲಾರಿ ಮರ್ತಾತಿ.

★ **ಕೇಸ ಚಕಚಕ್ಕಾಕ** :- ಸೀತಾಫಲಾಚೆ ಬಿಂಯ್ಯೊ ಪಿಟ್ಟಿ ಕೋರ್ನು, ಚಣ್ಯಾ ೀಟ್ ಮೆಳೋನು ಮಾತ್ಯಾಕ ಘಾಲ್ನು ನ್ಹಾಲ್ಯಾರಿ ಕೇಸ ನಾಯಸ್ ಜಾವ್ನು ಚಕಚಕ್ಕಾತಿ.

★ **ಕೇಸ ಪೂಳ ಆನಿ ರುಂವಾಕ** :-ಸೀತಾಫಲಾಚೆ ಧಂವೆ ಭಾಗ ಘೇವ್ನು ಕೇಸ ಪೂಳ ಆನಿ ರುವಾಚೇರ್ ಬಾಂದ್ಲ್ಯಾರಿ ಬೆಗ್ಗಿ ಪಿಕೂನು ರಶಿ ವಚೂನು, ಬೆಗ್ಗಿ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ನಾರ ಹುಣ್ಣು** :- ಸೀತಾಫಲಾಚೆ ಪಾನ್ನ, ಹಳದಿ ಕುಡಕ್ಯಾ ಸಾಂಗಾತಿ ವಾಟ್ಬೂನು 7-14 ದಿವಸ ನಾರ ರುಂವಾ(ನಾರ ಹುಣ್ಣು)ಚೇರಿ ಲೇಪನ ಕರತಾ

ಉರ್ಲ್ಯಾರಿ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ

13. ರಾಜಬಲ್

ರಾಜಬಲ್ಲಾ ಝಾಡ ಪಾಡ ಭೂಯತ, ಪಾಡ ಬಾಗಾತ, ಸಹ್ಯಾದ್ರಿಚೆ ಜಾಡ ಜೊಪ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಕಡೇನ, ಸಸ್ಯಾವರಣಾಂತು ಸಗ್ಲೆ ಕಡೇನ ಬರೇ ಜಾವ್ನು ವಾಡತ ಉರ್ತಾ. ಜಾಡಾಚೆ ಖಾಂದೆ ಕಾತ್ತ್ರೋರ್ನು ಸಾರಣಿ ವರಿ ಬಾಂದೂನು, ಗುಡವಿ ಮೊಳ್ತಾಸ್ತಾನಾ ಖಳ ಜಾಡಚಾಕ್ ಉಪಯೋಗ ಕರತಾತಿ. ರಾಜಬಲ ಸುಮಾರ 4-5 ಫೂಟ್ ಪರ್ಯಂತರ ವಾಡ್ತಾ. ಜಾಡಾಚೆ ಕುಡಿ ಖಾಣ್ಣ ಚಿರಡಿಲ್ಯಾರಿ ಲೋಳಶಿ ಉರ್ತಾ. ಸರಳ ಬಾರೀಕ್ ತೊಟ್ಟಾಚೆ ಲಾಂಬ ಪಾನ್ನ ಪರ್ಯಾಯ ಜಾವ್ನು ಜೋಡಣ ಜಾಲ್ಲೆ ಉರ್ತಾ. ಪಾನ್ನಾ ದೇಟಾಚಿ ತುದಿ ವೊಟ್ಟ ಉರ್ತಾ. ಆಜು-ಬಾಜು ಅನುಪತ್ರ ಉರ್ತಾ. ಪಾನ್ನಾಚೆ ಬಾಜೂನು ಕರಗಸಾವರಿ ದಾಂತ ಉರ್ತಾತಿ. ಪಾನ್ನಾಚೆ ವೈಲೆ ಭಾಗ ಪಾಚ್ವೆ ಊರ್ನು, ತೊಗ್ಗುಚೆ ಭಾಗ ಚಿಕ್ಕೆ ಪಾಚ್ವೆಸು ಉರ್ತಾ. ಪಾನ್ನಾ ಖಾಂಚೇಂತು ಸುಮಾರ ಏಕ ಸೆಂ.ಮೀ. ರೂಂದ, ಹಳದುಂವಿ ಫುಲ್ಲಾ ಸುಟತಾತಿ. ಫುಲ್ಲಾ ಆಕಾರ ದಷ್ಣಿ(ದಾಸವಾಳ) ಫುಲ್ಲಾವಾರಿ ಉರ್ತಾ. ಬಾರೀಕ ಚೆಣಯಾ ಇತ್ಲೆ ಹೋಡ ಫಳಾಂತು 5-10 ಸಾನ್ನಾನ ಬಿಂಯ್ಯೊ ಉರ್ತಾತಿ. ಸುಕ್ಕಿಲ್ಲೆ ತೆದ್ನಾ ಕಾಳೆ ಜಾತ್ತಾತಿ.

ಹಿಂದೀತ್ -ಬಾರಿಯಾರ್, ಖರೇಟ್, ಲಾಹಂಚಿಹ್ನೆ, ಜಂಗ್ಲಿಮೇಧಿ. ಕನ್ನಡ -ಬರಲುಗಿಡ, ವಿಷಕಡ್ಡಿ, ದೊಡ್ಡ ಬಿಂದಿಗೆ ಗಿಡ, ಬೀಮನ ಕಡ್ಡಿ. ಸಂಸ್ಕೃತ -ರಾಜಬಲ, ಪ್ರಾಣೆ ಜೀವಿಕ, ವತ್ಯ, ವಾತ್ಯಾಲಿಕ, ಫಣಿಜೀವಿಕ, ಬಲ. ಕೊಂಕಣಿ -ರಾಜಬಲ್, ಬಲ್ರಾಜಾಡ. ತಮಿಳು -ಪಾಜಪಾಸಿ, ಮಲೈತಂಗಿ. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ -ದಿ ಹಾರ್ನ ಬೀಮ್, ಲೀವ್ಡ್‌ಸೈಡ. ತೆಲಗು -ವಿಷಬೋದಿ, ಚಿಟ್ಟಮು, ಚಿಟ್ಟಮುಟ್ಟಿ. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ನಾಂವ್ -ಸೈಡ್ ಅಕ್ಯುಟಾ ಬರ್ಮ್ ಎಫ್. ಕುಟುಂಬ -ಮಾಲ್ವೇಸಿ

ಔಷಧೋಪಯೋಗ

★ **ಮಧುಮೇಹಾಕ** : ಏಕ ಮುಷ್ಟಿ ರಾಜಬಲ್ಲಾ ಪಾನ್ನ, ದಿವಸಾಕ ಏಕಪಂತಾ 40 ದಿವಸ ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಮಧುಮೇಹ ಹತೋಟಿಕ ಯತ್ತಾ.

★ **ದೊಳ್ಯಾಕ ಪರೆ ಆಯ್ಲ್ಯಾರಿ** : ರಾಜಬಲಾಚೆ ಪಾನ್ನಾ ಥಾನಾ ದುದಾತ ಬ್ಹೊನು ಸ್ವಚ್ಛ ವಸ್ತ್ರಾಂತು ಪೊಟ್ಲಿ ಬಾಂದೂನ್ ಪೂರೆ ಆಯಿಲೆ ದೊಳೆಯಾರಿ ರ್ಲ್ಯಾರಿ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ತಾಪ್ಪಾಕ** : ಸಬಂಧ ಸಸ್ಯ ಘೇವ್ನು ವಾಟ್ಹೊನು, ಧಾಡಯಿಲೆ ಆಲ್ಲೋ ಹೋನು ಸಕಾಳಿ ಆನಿ ಸಾಂಜೇರಿ ಏಕೇಕ್ ಚಮಚೊ ಖಾತ್ತಾ ಘೆಲ್ಯಾರಿ ಣ್ಣುಸೊಣ್ಣು ಯವ್ಚೊ ತಾಪು ಆನಿ ಇತರ ಉದರ ಸಂಬಂಧಿ ಬಾಧಾ ಗೂಣ ತ್ತಾ.

★ **ಜಂತುವಾಂಕ** : ದಾಂವಾಂಚೆ ಗಂಧ ಕಿಂವಾ ಪಾನ್ನ ವಾಟ್ಹೊನ ಘಿಲ್ಯಾರಿ ತು ಪಡ್ತಾತ್ತಿ.

★ **ಹರ್ದ್ಯಾ ದೂಕೇಕ**: ರಾಜಬಾಲಾ ಪಾನ್ನ ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಹರ್ದ್ಯಾದೂಕಿ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಗಾಯಾಕ**: ರಾಜಬಾಲಾ ದಾಂವಾಚೆ ಗಂಧ ಗಾಯಾಕ ವ ರುಂವಾಕ ಲೇಪನ ್ಯಾರಿ ಗೂಣ.

★ **ಕೇಸಪುಳೇಕ**: ಪಾನ್ನಾ ತೆಲ್ಲಾಂತು ಬುಡೋನು ಥವ್ಯಾರಿ ಬಾವೋನು ಬಾಂವ್ ೇಸಪುಳೇರಿ ಲಾಯಲ್ಯಾರಿ ಬೆಗ್ಗಿ ಪಿಕೂನು, ರಶಿ ಗಳ್ನು ಗೂಣ ಜಾತಾ.

★ **ಅಶಕ್ತೇಕ** : ದಾಂವಾಂಚೆ ಕಷಾಯು ಕೋರ್ನು ಘಿಲ್ಯಾರಿ ಅಶಕ್ತಾ ಕಮ್ಮಿ ತ್ತಾ.

★ **ಮೂಲವ್ಯಾಧಿ** : ರಾಜಬಾಲಾಚೆ ಪಂಚಾಂಗಾಚೆ ಕಷಾಯ ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ೂಲವ್ಯಾಧಿ ಗೂಣ.

★ **ನಪುಂಸಕತ್ವ**: ರಾಜಬಾಲಾಚೆ ದಾಂವ ಆನಿ ಪಾನ್ನಾಚೆ ಕಷಾಯ ಕೋರ್ನು ೇನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ನಪುಂಸಕತ್ವ ಊರನಾ.

14. ಅರ್ಜುನ ರೂಖು

ಅರ್ಜುನಾರೂಕು ಪಶ್ಚಿಮ ಘಾಟ್ವೇರಿ ನ್ಹಯಿ, ನಂಯ್ಚೆ ಬಾಜೂನ ಜಾವ್ನೊ
ಪರ್ಣಪಾತಿ ರೂಕು. 30-40 ಫೂಟ್ ಊಂಚ ವಾಡ್ತಾ. ತೋಟಾಂತು ಆನಿ ರಸ್ತ್ಯಾ
ಬಗಲೇನ ಭೀ ರೋವ್ನು ತಯ್ಯಾರ ಕರ್ತಾತಿ. ಧವ್ವೆ, ದೂದಾ ಸಾಯಿ ಅಸ್ಲೆ
ವರ್ಣಾಚೆ ಸಾಲಿ ದಾಟ್ ಉರ್ತಾ. ಸಾಲಿ ಸುಕತ ಉರ್ತಾ ಆನಿ ನಂತರ ಜಣ್ಣು
ವತ್ತಾ. 10-15 ಸೆಂ.ಮಿ. ಲಾಂಬ, ದೀರ್ಘ ವೃತ್ತಾಕಾರಾಚೆ ಪಾನ್ನ ಪರ್ಯಾಯ
ಕಿಂವಾ ಅಭಿಮುಖ ಜಾವ್ನು ಜೋಡಣ ಜಾಲ್ಲಿಲೆ ಉರ್ತಾ. ಸಾನ್ಸಾನ ಫುಲ್ಲಾ ಪುಷ್ಪ
ಮಂಜರೀಂತು ಭೋರ್ನು ಉರ್ತಾತಿ. ಪಾಂಚ ಪಾಂಕಾ ತಸ್ಲೆ ಧಾರ್ಯೆ ಆಶ್ಶಿಲೆ
ಅಂಡಾಕಾರಾಚೆ ಫಳಾ ಸುಕ್ಕಿಲೆ ತೆದ್ನಾ ತಾಂಬಡ್ಶೆ ಜಾತ್ತಾ.

ಸಂಸ್ಕೃತಾತ್ -ಅರ್ಜುನಾ, ಕನ್ನಡ -ಅರ್ಜುನ್, ಕುದುರೆ ಕಿವಿ ಮರ, ಕರಭ,
ಮಡ್ಡಿ, ತೊರೆಮತ್ತಿ, ಬಿಳಿಮತ್ತಿ, ನೀರ್ಮತ್ತಿ, ಕೊಂಕಣಿ - ಅರ್ಜುನ್, ಧಂವ್
ಮಾಡ್ತಿ ರೂಕ್, ತಮಿಳು -ಮರುಡು, ವೆಲ್ಲ ಮಟ್ಟು, ವೆಲ್ಲ ಮರ್ದ, ಹಿಂದಿ -ಕಹು
ಅರ್ಜುನ್, ತೆಲಗು -ತೆಲ್ಲಮಡ್ಡಿ, ಯರ್ರ ಮಡ್ಡಿ, ಇಂಗ್ಲೀಷ್ -ಅರ್ಜುನ್
ಮೈರೊಬಲನ್, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ನಾಂವ -ಟರ್ಮಿನಾಲಿಯಾ ಅರ್ಜುನಾ, ಕುಟುಂಬ
-ಕಾಂಬ್ರಿಟೇಸಿ.

ಔಷಧೋಪಯೋಗ

★ **ಕಾನ್ನಾದುಕ್ಕೇಕ** :- ಅರ್ಜುನಾ ರೂಕ್ಕಾಚೆ ಪಾನ್ನಾ ರೋಸು ಕಾನ್ನಾ ಘಾಲ್ಯಾರಿ
ಕಾನ್ನಾ ದೂಕಿ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ದಿವ್ವೋಡು ಚಾಬಲ್ಯಾರಿ** :- ದಿವ್ವೋಡು ಚಾಬಲ್ಯಾರಿ ಅರ್ಜುನಾ ಸಾಲ್ಲಿ
ಭಸ್ಮ ಖಾವ್ಯೇತ.

★ **ಮೂಲವ್ಯಾಧಿ** :- ಅರ್ಜುನಾ ಸಾಲ್ಲಿಚೆ ಚೂರ್ಣ ಅರ್ಧ ತೊಲೊ,
ಮ್ಹೊವಾಂತು ಮೆಳೋನು ದಿವ್ಸಾಕ ದೋನಿ ಪಂತಾ 2-3 ವಾರ ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ
ಹೃದಯ ಸಂಬಂಧಿ ರೋಗ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾತಿ.

★ **ಪಿತ್ತಾಕ** :- ಅರ್ಜುನಾ ಸಾಲ್ಲಿಚೆ ಚೂರ್ಣ ವ ಕಷಾಯ ಸೇವನೇನ ಪಿತ್ತಾಚೆ

ೀಗ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ರುಂವಾಕ :-** ಅರ್ಜುನಾ ಸಾಲ್ಲಿಚೆ ಚೂರ್ಣ ರುಂವಾಚೇರಿ ಘಾಲ್ಯಾರಿ ಕ್ಕೊನು ಫಿಕತಾತಿ. ಮ್ಹೋವಾಂತು ಮೆಳೋನು ಲೇಪನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಅತಿ ಉತ್ತಮ.

★ **ಬಾಯರಿ ಜಾಲ್ಯಾರಿ :-** ಸಾಲ್ಲಿಚೆ ಕಷಾಯ ಸುಮಾರ್ 15-30 ಗ್ರಾಂ ಲ್ಯಾರಿ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಆಸ್ತಮಾಕ :-** ಆಯುರ್ವೇದಾ ಪ್ರಕಾರ ಪುನವೇ ದಿವಸು ಬರೇ ಆಟಿಲೆ ದ್ದಾಂತು ತಾಂದ್ಯಾ ಖೀರ್ ತಯ್ಯಾರ ಕೋರ್ಕಾ. ಪುನವೇ ದಿವಸು ಪೂರ್ಣ ತ್ಮಾ ರೋಗೀನ ಉಪವಾಸ ಕೊರಕಾ. ತೀ ಖೀರ್ ಪುನವೆ ರಾತ್ರಿಚೆ ಜಾನ್ಯಾಂತು ಟ್ಟೆಂತು ಘಾಲ್ನು ಪೂರ್ಣ ರಾತ್ರಿ ಉದ್ದರೆ ದವರ್ಕಾ ಆನಿ 12 ಗ್ರಾಂ ಅರ್ಜುನಾ ಲಿ ಚೂರ್ಣ ಖೀರಾಂತು ಘಾಲೇಲೆ ಉರ್ಕಾ. ಸಕಾಳೀಕ ತೇ ಖೀರ್ ಭರಪೂರ ವನ ಕರಕಾ. ನಂತರ 12 ತಾಸ ನಿದ್ದೇಚಾಕ ನಜ್ಜ. ಕಾರಣ ಪುಳ್ದೀಸು ರಾತ್ರೀನ ಗ್ರಣ ಕೆಲ್ಲೆ ಉರ್ತಾ. ತೆನ್ನಾ ಆಸ್ತಮಾ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ ಮ್ಹೋಣು ಸಿದ ಜಾಲ್ಲಾ.

★**ಲೈಂಗಿಕ ಉತ್ತೇಜನ :-** ಅರ್ಜುನಾ ಸಾಲಿಚೆ ಚೂರ್ಣ ದುದ್ದಾಂತು ಘಾಲ್ನು ತ್ರೀನ ಪಿವಕಾ. ಮೈನ ಗಟ್ಲೆ ಘೆತ್ಲ್ಯಾರಿ ಲೈಂಗಿಕ ಆಸಕ್ತಿ ಜಾಸ್ತ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ರೂಂವ ಧುವಚಾಕ :-** ಖಂಚೆ ರೂಂವ್, ಸಿಫಿಲಿಸ್ ವಗೈರೆ ಧುವಚಾಕ ರ್ಜುನಾ ಸಾಲಿಚೆ ಕಷಾಯ ಉಪಯೋಗ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಕ್ರಿಮಿನಾಶಕಾವಾರಿ ಕಾಮ ತಾ.

15. ಕಾವಳಿ ಝಾಡ

ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಆನಿ ಪಶ್ಚಿಮ ಕರಾವಳೀಂತು 'ಕಾವಳಿ ಜಾಡಾ' ಭರಪೂರ ದಿಸ್ಸೂನ ತ್ತಾತ್ತಿ. ಜಾಡ ಮಟ್ಟಿ ಅಶಿ ಕಿಂವಾ ಜೋಪ ಅಶಿ ಚಾರ ತೆ ಪಾಂಚ ಪೂಟ ಊಂಚ ಡ್ತಾ. ಭಾರಿ ಗಟ್ಟಿ ಕಾಂಡ ದಂಶೆ ಮಾತ್ತೆ ರಂಗಾಚೆ ಉರ್ತಾ. ದೀರ್ಘ ಕ್ತಾರಾಚೆ ಪಾನ್ನ ಅರ್ಧ ತೆ ಏಕ ಇಂಚ ಲಾಂಬ ಆನಿ ಪಾವ ತೆ ಅರ್ಧ ಇಂಚ ಂದ ಪಾಚ್ವೆ ಜಾವ್ನು ಕಾಂಡಾಚೇರಿ ಅಭಿಮುಖ ಜೋಡಣ ಜಾಲ್ಲೆ ಉರ್ತಾತಿ. ರ ಆಪುಡ್ಲಾರಿ ಭಾರಿ ಮೃದು ಆಸ್ತಾ. ಪಾನ್ನಾ ಖಾಂಚೇಂತು ನಕ್ಷತ್ರಾಕಾರಾಚೆ

ದಂವ್ವೆ ಸಾನ್ಸಾನ ಫುಲ್ಲ, ಚಾರ ಪಾಕಳ್ಯಾಚೆ ಉತ್ಪನ್ತಿ. ಗೋಲ ಆಕಾರಾಚೆ ಪಾಚ್ವೆ
ಫಳಾ ಪಿಕೀಲ್ಲೆನ್ನಾ ದಂಶೆ ಜಾತ್ತಾತಿ. ಎಪ್ರಿಲ್ -ಮೇ ಮ್ಹೈನ್ಯಾಂತು ಫುಲ್ಲಾ -ಫಳಾ
ಜಾತ್ತಾತಿ. ಹೆಜ್ಜೆ ಪಾನ್ನ ಆನಿ ದಾಂವ ಔಷದೋಪಯುಕ್ತ.

ಸಂಸ್ಕೃತಾತ -ಶ್ವೇತ ಕಾಂಬೋಜಿ, ಕನ್ನಡ -ತೊಂಡಜ್ಜಿಗಿಡ, ಬಿಳಿ ಸೂಲಿ, ಬಿಳಿ
ಹೂಲಿ, ತೆಲುಗು -ತೆಲ್ಲ ಪುಲಿಸರ, ತೆಲ್ಲ ಪುಳ್ಳಿ ಗುಡು, ಕೊಂಕಣಿ ಕಾವಳಿ ಜಾಡ,
ಹಿಂದಿ -ಹರ್ಥೂರ್, ತಮಿಳು -ವಲ್ಲಾಯಿಪ್ಪುಲಂಜಿ, ಮರಾಠಿ -ಪಂಡಾರ ಫಲಿ,
ಕಾಂಟೆ ಪುವಣ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ನಾಂವ -ಸೆಕ್ಯುರಿನೆಗಾ ಲಿಯೊಕೊಪ್ಪೈರಸ್ (ವೈಲ್ಡ)
ಮ್ಯುಲ್ಲರ, ಕುಟುಂಬ ಯುಪೋರಬಿಯೇಸಿ.

ಔಷಧೋಪಯೋಗ

★ **ಆಮಶೆಂಕೇಕ** :- ಕಾವಳಿ ಜಾಡಾ ದಾಂವ್ ತಾಕಾತ ಝುರೋನು ಏಕ
ಚಮಚೊ ಗಂಧ ಕೋರ್ನು ಸೇವನ ಕರ್ಕಾ. ದಿವ್ಸಾಕ ತೀನಿ ಪಂತಾ, ದೋನ
ದಿವಸ.

★ **ಅಜೀರ್ಣ**:- ಕಾವಳಿ ಜಾಡಾ ದಾಂವ್ ತಾಂದಾಳ್ಯಾಂತ (ತಾಂದೂಲ
ಧುಲ್ಲಿಲೆ ಉದ್ಕಾಂತು) ಝುರೋನು ಏಕ ತೊಲ್ಯಾ ಇತ್ಲೆ ಗಂಧ ಕೋರ್ನ ಸ್ಟೇವಚೆ.
ದಿವ್ಸಾಕ ಏಕ ಪಂತಾ ದೋನಿ ದಿವಸು.

★ **ಉಷ್ಣತೇನ ಮಲಬದ್ದತಾ ಜಾಲ್ಯಾರಿ**:- ಕಾವಳಿ ದಾಂವ ಏಕ ತೊಲ್ಯಾ ಇತ್ಲೆ
ಧಾಡೋನು ಸುಮಾರ ಏಕ ಶೇರ ಉದಕಾಂತು ಘಾಲ್ನು, ಖಥಖತೋನು ಪಾವ
ಶೇರಾಕ ಆಟೋನು, ಗಾಳ್ನು ಚಾರ ಚಮಚೆ ಕಷಾಯ ಸೇವನ ಕೋರ್ಕಾ. ದಿವ್ಸಾಕ
ತೀನ ಪಟಿ, ಆಟ ದಿವಸು. ಹಾಜೇನ ಉಷ್ಣತಾ ಶಮನ ಜಾವ್ನು, ಮಲ ವಿಸರ್ಜನಾ
ಸಲೀಸ ಜಾತ್ತಾ.

★**ಪಾತಳ ಅತಿಸಾರಾಕ** :- ಕಾವಳಿ ದಾಂವ, ಪಾಡವಾಲಿ ದಾಂವ, ಲಿಂಬ್ಯಾ
ರಸಾಂತು ಸಮ ಪ್ರಮಾಣಾಂತು ಝುರೋನು ಸಹ ವರ್ಸ ಬಿತರ್ಚೆ ಚರ್ದುವಾಂಕ
ದೋನ ಚಮ್ಚೊ ಲೆವ್ಚಾಕ ದಿವ್ಕಾ. ಹೊಡ್ಡಾಂಕ ಜಾಸ್ತ ಪ್ರಮಾಣ ದಿವ್ಕಾ. ದಿವ್ಸಾಕ
ದೋನಿ ಪಟಿ, ತೀನ ದಿವಸ. ನಾ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಹೊಡ್ಡಾಂಕ 150 ಗ್ರಾಂ ಜಾಂಬಳಾ

ಕಾ ಸಾಲ ಥಾಡ್ಡೋನು ರಸ ಖಾಣು ದಿವಕಾ. ದಿವ್ಸಾಕ ತೀನ ಪಟಿ, 3 ದಿವಸ.
ಾಯರ (ಉತ್ಕಡೆ) ಜಾತಾಸ್ತಾನಾ ದೂದ ಫಿವಚಾಕ ನಾ.

★ **ಸ್ತ್ರೀಯಾಲೆ ಶ್ವೇತ ಪದ್ರಾಕ** :- (ಅತಿ ಶ್ರಮಾನ, ಲೆಕ್ಕಾಭಾಯರ ವಜನ
ೊವಲ್ಯಾರಿ, ಉಪವಾಸಾನ, ಅತಿ ಲೈಂಗಿಕತಾ, ದೇಹ ದುರ್ಬಲತೇನ ಶ್ವೇತ
ದರ ಯೋನಿ ಮೂಖಾಂತರ ಸ್ರಾವ ಜಾತ್ತಾ) ಕಾವಳಿ ಜಾಡಾಚೆ ಚಿಗರಲ್ಲೆ ಕುಡಿ
ಮಾರ ದೋನ ತೊಲ್ಯಾ ತಿತ್ಲೆ ಘೇವ್ನು, ಏಕ ಚಮಚೊ ಜೀರೆ ಧಾಡ್ಡೊನು
ೂರ್ಣ ಕೋರ್ನು ಚಾರ ಲೋಟ ಉದಕಾಂತು ಘಾಲ್ನು, ಖಥಖಥೋನು ಏಕ
ೋಟ ಜಾವಚೆ ಪರ್ಯಂತ ಆಟ್ಟೊನು, ನಿವ್ಳೋನು, ಗಾಳ್ನು ತಾಂತು ದೋನ
ಮಭಾಗ ಕೋರ್ನು, ಸಕಾಳಿ ಆನಿ ಸಾಂಜೇರಿ ಫೆವಚೆ, ನೌ ದಿವಸು.

★ **ಗೊರವಾ ಅತಿಸಾರಾಕ** :- ಗೊರವಾ ಅತಿಸಾರಾಕ ಸುದಾ
ೂಂದಲಿ(ಬೊಗಸೆ) ಭೋರ್ನು ಕಾವಳಿ ಪಾಲ್ಲೊ ಖಾವ್ರೋಕಾ. ದಿವ್ಸಾ ದೋನ್
ೇಳು, ತೀನಿ ದಿವಸು. 5-30 ಗ್ರಾಂ ಘೆತ್ಲ್ಯಾರಿ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

16. ದಾಲ್ಚಿನ್ನಿ ರೂಖು

ಪಶ್ಚಿಮ ಘಾಟ್ಟಾಚೆ ದೆವಣೇಂತು ದಾಲ್ಚಿನ್ನಿ ರೂಕು ಖೂಬ ರೊಯ್ನು ತಯಾರ
ರ್ತಾತಿ. ಹೋ ಏಕ ಸಾಂಬಾರಾ ಪದಾರ್ಥ. ದಾಲ್ಚಿನ್ನಿ ಪಾನ್ನ ಆನಿ ಸಾಲ ಸಾಂಬ್ರಾ
ದಾರ್ಥ(ಗರಮ್ ಮಸಾಲೊ) ಮ್ಹಣ ಪೂರ್ವ ಕಾಲಾಸಾನು ವಾಪರತಾ
ಯ್ಲಿಂತಿ. ನಿತ್ಯ ಹರಿದ್ವರ್ಣಾಚೊ ಹೋ ರೂಕ 25 ತೆ 50 ಫೂಟ ಊಂಚ
ಾಡ್ತಾ. ಕುಡಿ ಆನಿ ತರಣೆ ಪಾನ್ನ ತಾಂಬಡಿ ಉರ್ತಾ. ಜೂನ್ ಜಾತ್ತಾ ಘೆಲ್ಲ ತಶ್ಶಿ
ಾಚ್ವೆ ವರ್ಣಾಚೆ ಜಾತ್ತಾ. ಪಾನ್ನ 4-8 ಇಂಚ ಲಾಂಬ ಉರ್ತಾ. ತರತರಿ ಪಾನ್ನಾ
ಶಿಷ್ಠ ಪರಿಮಳ ಉರ್ತಾ. ಪಾನ್ನಾಚೇರಿ ತೀನ ಪತ್ರ, ನರ ಪ್ರಮುಖ ಜಾವ್ನ
ರ್ತಾತಿ. ಹಾಜ್ಜೆ ಫಳ ಸುಮಾರ ಏಕ ಇಂಚ ಲಾಂಬ ಊರ್ನು, ಜೂನ ಜಾವ್ನ
ಕ್ಲೆ ನಂತರ ಕಾಳೆ ಮಿಶ್ರಿತ ತಾಂಬಡೆ ಜಾತ್ತಾ. ಏಕ ಫಳಾಕ ಏಕ್ಕಚಿ ಭೀ ಉರ್ತಾ.
ಕ್ಕಾಚೆ ಸಾಲಿಕಭೀ ಸುಮಧುರ ಪರಿಮಳ ಉರ್ತಾ. ತೀಚಿ ದಾಲ್ಚಿನ್ನಿ. ಆನಿ

ಸಾಂಬಾರಾ ಪದಾರ್ಥ ವ ಔಷಧಾ ವಸ್ತು.

ಹಿಂದೀತ -ದಾಲ್ಚಿನ್ನಿ, ಕೊಂಕಣಿ -ದಾಲ್ಚಿನ್ನಿ, ಮರಾಠಿ -ದಾಲ್ಚಿನ್ನಿ, ಕನ್ನಡ -ದಾಲ್ಚಿನ್ನಿ, ಸಾಂಬಾರ ಪತ್ರೆ, ಸಾಂಬಾರ ಚಕ್ಕೆ, ತೆಲಗು -ತೆಕ್ಕಲವಂಗ ಚಕ್ಕೆ, ಲವಂಗ ಪಟ್ಟೆ, ದಾಲ್ಚಿನ್ನಿ, ತಮಿಳು -ಪಟ್ಟೆ, ಲವಂಗ ಪಟ್ಟೆ, ಸಂಸ್ಕೃತ -ಗುಡತ್ವಕ್, ವರಂಗಂ, ತಮಾಲ ಪತ್ರ, ಇಂಗ್ಲೀಷ್ - ಸಿನ್ನಮೋನ್, ಚೈನೀಸ್ ಕ್ಯಾಸಿಯಾ. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ನಾಂವ -ಸಿನ್ನಮೋಮಂ ಜೈಲಾನಿಕಮ್ ಬಿ ಎಲ್. ಕುಟುಂಬ -ಲಾರೇಸಿ.

ಔಷಧೋಪಯೋಗ

★ **ದಾಂತಾದೂಕಿ:-** ದಾಲ್ಚಿನ್ನಿ ತೈಲ ದಾಂತಾ ಮೂಳಾಕ ಲಾಯಲ್ಯಾರಿ ದಾಡ್ಡಿ -ದಾಂತಾ ದೂಕ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ವಾತಶೂಲ:-** ದಾಲ್ಚಿನ್ನಿ ಉದಕಾಂತು ಗಂಧ ವಾಟ್ನೂನು ದೂಕಿ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಕಡೇನ ಲೇಪನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ವಾತಶೂಲ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ ಆನಿ ಸೂಜಭೀ ದೆವ್ತಾ.

★ **ಋತುಸ್ರಾವಾ ತ್ರಾಸಾಕ:-** ಋತುಸ್ರಾವ ಸಮಾ ಜಾಯ್ನಾ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ದಾಲ್ಚಿನ್ನಿ ಸೇವನೇನ ಸಮ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಉಬ್ಬಸ ರೋಗ :-** ದಾಲ್ಚಿನ್ನಿ, ಯಲದೋಡಿ, ತೇಜ ಪತ್ರಿ ಸಗ್ಲೆ ಏಕೇಕ್ ತೊಲ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣ ಆನಿ ಖಡೆಸಾಕರ, ಸುಕ್ಕೆ ದ್ರಾಕ್ಷಿ, ಗೊಡಕಾಷ್ಟ, ಹಿಪ್ಪಲಿ ಹೇ ಸಗ್ಲೆ ದೊನ್‌ದೋನ್ ತೊಲೆ ಪ್ರಮಾಣಾರಿ ಮೆಳೋನ ಗಂಧ (ಪಿಟ್ಟೊ) ಚೂರ್ಣ ಕೋರ್ನ ದೋನಿ ವೆಳೇಕ 10 ಗುಂಜಿ ಪ್ರಕಾರ ಏಕ ಮೈನೊ ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಉಬ್ಬಸ ರೋಗ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ವೊಂಕಿ:-** ದಾಲ್ಚಿನ್ನಿ ಚಾಬೂನ ಖಾಲ್ಯಾರಿ ವೊಂಕಿ ಆನಿ ವೊಂಕು ಜಾಲ್ಲಶಿ ಜಾವ್ಚೆ ಗುಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಇಚ್ಚು ಚಾಬಲ್ಯಾರಿ:-** ದಾಲ್ಚಿನ್ನಿ ತೈಲ ಇಚ್ಚು, ಪಾಟಕಣ, ವಾಗ ಜಿರ್ಲ್ಯಾನ ಚಾಬ್ಬಿಲೆ ಕಡೇನ ಲಾಯಲ್ಯಾರಿ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಧ್ವಜಭಂಗ :-** ದಾಲ್ಚಿನ್ನಿ ತೈಲ ಶಿಶ್ನಾಕ ಲೇಪನ ಕೆಲ್ಯಾರ ಬೆಗ್ಗಿ ಸಂಕುಚಿತ ಜಾಯ್ನಾ.

★ **ಕ್ಷಯ :-** ದಾಲ್ಚಿನ್ನಿ ತೈಲ ಕ್ಷಯಾ ಸಂಬಂಧಿ ರುವಾಚೇರಿ ಲಾಯಲ್ಯಾರಿ ಗೂಣ.

★ **ಮೂಲವ್ಯಾಧಿ :-** ದಾಲ್ಚಿನ್ನಿ ಸೇವನೇನ ಅಜೀರ್ಣ, ಅರುಚಿ, ಆಮದೋಷ, ತಾಪ, ಉದರ ಶೂಲ, ಜಾಳಮೂತ್ರ, ಆನಿ ಮೂಲವ್ಯಾಧಿ ನಿವಾರಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ದಾಂತ ಗಟ್ಟಿ ಜಾವಚಾಕ :-** ದಾಲ್ಚಿನ್ನಿ ತೊಂಡಾತ ಘಾಲ್ನು ಚಾಬ್ಬುನ ಉರಲ್ಯಾರಿ ತೊಂಡಾಚೆ ದುರ್ಗಂಧ ವಚ್ಚೂನು ದಾಂತಭೀ ಗಟ್ಟಿ ಜಾತ್ತಾತಿ.

★ **ವಾರ್‍ಯಾ ವಕ್ಕದ :-** ದಾಲ್ಚಿನ್ನೀಕ ವಾರ್‍ಯಾ ಸಾಲ ಮ್ಹೊಣಭೀ ಸಾಂಗತಾತಿ. ದಾಲ್ಚಿನ್ನೀಕ ಆನಿ 107 ವಿವಿಧ ಔಷಧಾ ವನಸ್ಪತಿ(ಕಿಂವಾ 54 ವ 27) ಮೆಳೋನು ಚೂರ್ಣ ಕೋರ್ನು ವಾರ್‍ಯಾ ವಕ್ಕದ ಮ್ಹೊಣು ವಕದಲಿ ದಿತ್ತಾತಿ. ಹೇ ಕಿತ್ಲಕೀ ಕಾಯಲೇಕ ಮಹತ್ವಾಚೆ ಔಷಧ. ಆನಿ ಖಂಚೆ ವನಸ್ಪತಿ ಮೇಳ್ನಾ ಜಾಲ್ಯಾರಿಚಿ ದಾಲ್ಚಿನ್ನಿ ಸಾಲ ಏಕ್ಕಚಿ ಉಪಯೋಗ ಕೊರ್‍ಯೇತ.

17. ಅವಳಾರೂಖು

ಅವಳಾ ರೂಕು ಪಶ್ಚಿಮ ಘಾಟ್ಟಾಂತು ಥಂಯ ಥಂಯ ಖೂಬ ಪೊಳೋವಚಾಕ ಮೆಳ್ತಾ. ಅಚ್ಚ ಪಾಚ್ವೆ ಪಾನ್ನಾನ ಸದಾ ಭೋರ್ನು ಊರ್‍ನು, ಆಕರ್ಷಕ ಜಾವ್ನು ದಿಶ್ಚೊ ರೂಕು. ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಘಾಟ್ಟಾಂತು ಆನಿ ಕರಾವಳೀಂತು ದಿಸ್ಸೂನು ಯತ್ತಾ. ಸಾಧಾರಣ ಪನ್ನಾಸೇ ಸಾಠ ಫೂಟ್ ಊಂಚ ವಾಡತಾ. ಅವಳಾರೂಕ್ಕಾ ಸಾಲಿ ಒರಟ ಉರತಾ. ಹಾಜ್ಜೆ ಚಿಗುರು ರೇಷ್ಮೆ ಅಸ್ಲೆ ಮೃದು ರೋಮಾನ ಆವೃತ ಜಾಲೇಲೆ ಉರತಾ. ಪಾನ್ನ ಒರಟ ಆನಿ ಲಾಂಬ ಜಾವ್ನು ಅಂಡಾಕಾರ ಉರತಾತಿ. ಪಾನ್ನಾ ಕಾಂಡಾಚೇರ ಪರ್ಯಾಯ ಜಾವ್ನು ಜೋಡಣ ಜಾಲ್ಲೆ ಉರತಾತಿ. ಪಾನ್ನಾಚೆ ವೈಲ ಭಾಗ ಅಚ್ಚ ಪಾಚ್ವೆ ಊರ್‍ನು ಚಕಚಕತಾತಿ. ಪಾಟ್ಲೆ ಭಾಗ ಒರಟ ಜಾವ್ನು ಚಿಕ್ಕೆ ಪಾಚ್ವೆ ಉರ್ತಾತಿ. ನಕ್ಷತ್ರಾಕಾರಾಚೆ ಪರಿಮಳಭರಿತ ಸಾನ ಧಂವಿ ಪುಲ್ಲ ಬಾಯಲಾಂಕ ಭಾರೀ ಆವಡೀಚೆ ಆನಿ ದೇವಾಕ ಭೀ

ಮಾಳತಾತಿ. ಫಳ ಅಂಡಾಕಾರಾಚೆ ಊರ್ನ ಪಿಕ್ಕಿಲೆ ತೆದ್ನಾ ಕೇಸರಿ ರಂಗಾಚೆ ಜಾತ್ತಾತಿ. ಖಾವ್ಚಾಕ ವಾಪಾರತಾತಿ. ಫಲಾಂತು ಏಕೇಕ ಭೀ ಉರ್ತಾ. ಅವಳಾರೂಕ ಅಗ್ದೀ ಔಷಧಯುಕ್ತ.

ಹಿಂದೀತ -ಮಲ್ಸಾರಿ, ಬಕುಲ, ಸಂಸ್ಕೃತ - ಸಿನ್ದ ಕೇಸರ, ಬಕುಲ, ಕನ್ನಡ -ಪಗಡೆಮರ, ಕಲಾಲೆ, ಕಲಹಾಲೆ, ಕಂಜ, ಹಾಲ್ಮದು, ಬೊಗಡ, ಮುಲಸರಿ, ಬಕುಳ. ತಮಿಳು -ಮೋಗಿಡಂ, ಮಾಗಿಲಂ. ಕೊಂಕಣಿ -ಅವಳಾರೂಕ, ವವಳಾ,. ತೆಲಗು - ಪೊಗಡ, ವಕುಳಮು. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ - ಇಂಡಿಯರ್ಮೆಡ್ಲರ್, ಬುಲೆಟ್ -ವುಡ್-ಟ್ರಿ. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ನಾಂವ -ಮೈಮುಸಾಪ್ಸ ಇಲೆಂಗಿ ಎಲ್. ಸಸ್ಯ ಕುಟುಂಬ - ಸಪೋಟೇಸಿ

ಔಷಧೋಪಯೋಗ

★**ತಕ್ಲಿ ಉಸಳಿಕ :** ಫುಲ್ಲಾಚೆ ಚೂರ್ಣಾಚೆ ನಸ್ಯ ತಾಂಡಿಲ್ಯಾರಿ ತಕಲಿ ಉಸಳಿ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಪ್ರದರ ರೋಗ:-** ಅವಳಾ ರುಕಾಚೆ ಸಾಲಿಚೆ ಕಷಾಯ ಸೇವನೇನ ಶುಕ್ರಮೇಹ, ರಕ್ತಪ್ರಧರ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ವಾಘುಬಾವಾಕ:-**(ನಾಂಕಾ ಸಕಲ ಸುಜೂನ ಬಾವಶಿ ಜಾವಚೆ ವಾಘುಬಾವ(ಹುಲಿಬಾವು) ಆವಳಾ ಬಿಂಯಾಚೆ ಗೊಂಗ ಝುರೋನು ಸುಜ್ಜಿಲೆ ಕಡೇನ ಲಾಯಲ್ಯಾರಿ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಉತ್ಕಡೆ ಬಂದ್ ಜಾವ್ಚಾಕ :-** ಆವಳಾ ರುಕ್ಕಾಚೆ ಸಾಲ್ಲಿಚೆ ಕಷಾಯ ಕೋರ್ನು ಪಿಲ್ಯಾರಿ ಉತ್ಕಡೆ ಬಂದ್ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಜಾಂಗೆ ವೋಳಾಕ :-** (ಪಾಂಯ್ಯಾಕ ದೂಕ, ಕೇಸಪೂಳ ವಗ್ಯೆರೆ ಜಾಲ್ತೆನ್ನಾ ಜಾಂಗ ಖಾಂಚೀತ ವೋಳ ಜಾತ್ತಾ) ಅವಳಾ ಬಿಂಯಾಚೆ ಗೊಂಗ ಕಾಣ್ಣು ಝುರೋನ ಲಾಯಕಾ. ಗೂಣ ಜಾತಾ.

★ **ಹೃದಯರೋಗ :-** ಅವಳಾ ಫುಲಾಚೆ ರೋಸು ಕಾಡ್ನು ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಹೃದಯ ರೋಗ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ರಕ್ತ ಉತ್ಕಡೇಕ** :- ಅವಳಾ ರುಕ್ಕಾಚೆ ಸಾಲ್ಲಿಚೆ ಕಷಾಯ ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ರಕ್ತ ಉತ್ಕಡಭೀ ಕಮ್ಮಿ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ವೀರ್ಯವೃದೀಕ** :-ಅವಳಾ ಫಳ ಖಾಲ್ಯಾರಿ ವೀರ್ಯ ವೃದಿ ಜಾತಾ.

★**ಮೆಂದುವಾಚ ದೌರ್ಬಲ್ಯ** :-ಅವಳಾ ಫುಲ್ಲಾಚೆ ಚೂರ್ಣ ಸೇವನೆ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಮೆಂದುವಾಚ ದೌರ್ಬಲ್ಯ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ದಾಂತ ಕಿಡನಯಿ ಅಶಿ** :- ಅವಳಾ ರುಕ್ಕಾಚೆ ಸಾಲಿಚೆ ಚೂರ್ಣಾನ ದಾಂತ ಮಾಂಜ(ಗಾಸ)ಲ್ಯಾರಿ ದಾಂತ ಕೀಡ ಖಾವ್ಚೆನಾ.

★ **ದಾಂತಾ ರೋಗ** : ಅವಳಾಚೆ ತರಣೆ ಕಾಡ್ಡೇನ್ ದಾಂತ ಗಾಸಲಾರ ದಾಂತಾರೋಗ ಸಗ್ಲೆ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

18. ಅಗಸ್ತ್ಯಾ ಝೂಡ

ಅಗಸ್ತ್ಯಾ ಜಾಡ ಸುಮಾರ 20 ತೆ 30 ಫೂಟ್ ಊಂಚ ವಾಡ್ತಾ. ರುಕ್ಕಾಚೆ ಕಾಂಡ ಮೊೃವಾಳ(ಮೃದು) ಜಾವ್ನು ಉರ್ತಾ. ಕಾಂಡಾಚೇರಿ ಸಂಯುಕ್ತ ಪಾನ್ನ ಪರ್ಯಾಯ ಜಾವ್ನು ಜೋಡಣ ಜಾಲ್ಲೆ ಉರ್ತಾತಿ. ಫುಲ್ಲಾ ಬರೀ.ಹೋಡ ಜಾವ್ನು ಆಕರ್ಷಕ ಉರ್ತಾತಿ. ಹ್ಯಾ ಜಾಡಾಂತು ತಾಂಬಡೆ ಆನಿ ಧಂವೆ ಫುಲ್ಲಾ ಜಾವ್ಚೆ ದೋನ ಪ್ರಬೇಧ ದಿಸೂನ ಆಯ್ಲತರೀ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಜಾವ್ನು ಏಕ್ಕಚಿ ಪ್ರಭೇದ ಮೋಣು ಲೆಕ್ತಾತಿ. ತಾಂಬಡೆ ಫೂಲಾಚೆ ಜಾಡ ಔಷಧಾಕ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮೊೃಣು ಸಾಂಗ್ತಾತಿ. ಹೀ ಜಾಡ ವಿಶೇಷ ಜಾವ್ನು ಫುಲ್ಲಾ ಸಾಟಿ, ಆನಿ ಖಾವ್ಚಾ ಪಾನ್ನಾ ತೋಟಾಂತು, ಖಾವ್ಚೆ ಪಾನ್ನಾ ವಾಲಿ ಚಡೇಚಾಕ ಆದಾರ ಮೊೃಣು ಅಗಸ್ತ್ಯಾ ರೂಕ ತಯಾರ ಕರ್ತಾತಿ. ಆನಿ ಖಂಯ-ಖಂಯ ಅಲಂಕಾರಿಕ ಫೂಲ್ಲಾ ಜಾಡ ಮೊೃಣು ರೊಯ್ತಾತಿ. ಅಗಸ್ತ್ಯಾ ಸಾಂಗ ಲಾಂಬ ದಿವಡಾವಾರ ಆಸ್ತಾ.

ಹಿಂದೀತ -ಹತಿಯ, ಅಗಸ್ತ್ಯ, ಹಡಗ, ಬಾಸ್ನ. ತೆಲುಗು -ಅನೀಸೆ, ಅವಿಸೆ ಚೆಟ್ಟು, ಅಗಿಸೆ. ತಮಿಳು -ಅಗತ್ತಿ. ಕೊಂಕಣಿ -ಅಗಸ್ತ್ಯ. ಕನ್ನಡ -ಚೊಗಚೆ, ವಕ್ರಪುಷ್ಪಿ, ಅಗಚೆ, ಅಗಸೆ, ಹಾವು ಸೊಣಗೆ. ಸಂಸ್ಕೃತ -ಮುನಿತರು, ಮುನಿ,

ವೃನಾತಿ, ಬುಕ್, ವಕ್ರಪುಷ್ಪಿ, ಅಗಸ್ತ್ಯ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ -ಸೆಸ್‌ಬಾನ್, ಸ್ವಾಂಪಪೀ, ಅಗತಿ. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ನಾಂವ -ಸೆಸ್‌ಬಾನಿಯಾ ಗ್ರಾಂಡಿಫ್ಲೋರ್ (ಎಲ್ ಪರ್ಸ್) ಸಸ್ಯ ಕುಟುಂಬ -ಫ್ಯಾಬೇಸಿ

ಔಷಧೋಪಯೋಗ

★**ಪೊಟಾ ದುಖೇಕ:** ಅಗಸ್ತ್ಯಾಪಾನ್ನಾಚೆ ಕಷಾಯಾಕ ಹಿಂಗು ಆನಿ ಸೈಂಧವ ಲವಣ ಘಾಲ್ನು ಪಿವ್ಚೆ.

★ **ಯೋನಿ ಶೂಲ:-** ಅಗಸ್ತ್ಯಾಪುಲ್ಲಾ ರಸಾಕ ಹಳದಿ ಪಿಟ್ಟೊ ಘಾಲ್ನು ಹೂನ ಕೋರ್ನ ಯೋನಿ ಧೂವ್ನು ಘೆತಲ್ಯಾರಿ ಯೋನಿ ಶೂಲ ನಿವಾರಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಜಾಂಗೆವೋಳ್ (ವ್ಹಟಜ್ಞಿ ಆ್ಯಚಿಟ):-**ಅಗಸ್ತ್ಯಾ ಬಿಂಯ್ಯೊ ಏಕ ತೊಲೊ, ಕಸ್ಕಸೊ ಏಕ ತೊಲೊ, ತಾಂದೂಳ ಏಕ ತೊಲೊ ಹೇ ತಿನ್ನೀ ಘೇವ್ನು ಉದಕಾಂತು ಗಂಧ ವಾಟ್ಟೂನು ಹೂನ ಕರ್ನ ಆವ್ಗಂಲೆಚೇರಿ ಲೇಪನ ಕರ್ನ ಬಾಂದ್ಲ್ಯಾರಿ ಜಾಂಗೆವೋಳ ಕಮ್ಮಿ ಜಾತ್ತಾ.★ **ತಾಪ್ಪಾಕ :-** ಅಗಸ್ತ್ಯಾಪಾನ್ನಾಚೆ ರೋಸು 4-5 ಥೆಂಬೆ ನಾಂಕಾತು ಪಿಳ್ಯಾರಿ ವಿವಿಧ ನಮ್ಮ್ಯೂನ್ಯಾಚೆ ತಾಪ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾತಿ.

★ **ರಾತ್ರಾಂಧತಾ:-** ಅಗಸ್ತ್ಯಾ ಪಾನ್ನಾ ರಸಾಕ ತೂಪ ಮೆಳೋನು ಸೇವನ ಕರ್ತಾಚೆ ಉರಲ್ಯಾರಿ ಗೂಣ.

★ **ಅಜೀರ್ಣಾಕ :-** ಅಗಸ್ತ್ಯಾಪಾನ್ನಾ ರಸ 4-6 ಚಮಚೆ ಘೇವ್ನು ಹೂನ ಉದಕಾಂತು ಸದಾ ದೋನ ಪಟಿ, ಏಕ ವಾರ ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಅಜೀರ್ಣ ಪರಿಹಾರ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಕಫಾನ ಕೊಂಕ್ಲಿ :-** ಅಗಸ್ತ್ಯಾದಾಂವಾಚೆ ಚೂರ್ಣ ಅರ್ಧ ತೊಲ್ಯಾ ಇತ್ಲೆ ಘೇವ್ನು, ಅರ್ಧ ಪೇಲೊ ಹೂನ ಉದಕಾಂತು ಕರಡೂನ ಪಿವ್ಚೆ. ದಿವ್ಸಾಕ ತೀನಿ ಪಂತಾ ಕಫಾಚೆ ಖಾಂಕಿ ಗೂಣ.

★ **ಇಚ್ಚು ಚಾಬಲಾರ :-**ಅಗಸ್ತ್ಯಾದಾಂವಾಚೆ ಗಂಧ ಇಚ್ಚು, ಪಾಟಕಣ ಚಾಬ್ಬಿಲೆ ಕಡೇನ ಲೇಪನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ವಿಷ ಪರಿಹಾರ ಜಾತ್ತಾ.

★**ಗಳ್ಳೆಥಂಡಿ :-** ಅಗಸ್ತ್ಯಾಪುಲ್ಲಾ ರಸಾಚೆ ವಾಸ ಘೆತ್ತಾ ಉರಲ್ಯಾರಿ ಅಗ್ದೀ ಗಳ್ಳೆ ಸೈತಾಚೆ ಥಂಡಿ ಕಮ್ಮಿ ಜಾತ್ತಾ.

19. ಕದಂಬ ವೃಕ್ಷ

ಕದಂಬ ವೃಕ್ಷ 20 ತೆ 30 ಪೂಟ ಊಂಚ ವಾಡತಾ. ಕದಂಬ ವೃಕ್ಷ ಭಾರೀ ಆಕರ್ಷಕ ಉರ್ರಾತ್ತ. ಹಾಜ್ಜೆ ಖಾಂದೆ ಸಗ್ಲೆ ಸುತ್ತೂತ್ತ ಬಾಗೂನ ಉರ್ತಾತಿ. ಜಾಂಬಳಿ ರಂಗಾಚೆ ರುಕ್ಕಾಚೆ ಸಾಲ ನೈಸ್ ಉರ್ತಾ, ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಧಾರ ಧಾರಶಿ ಉರ್ತಾ. ಚಕ ಚಕಚೆ ಅಂಡಾಕಾರಾಚೆ ಪಾನ್ನ ಬಾರಿಬಾರಿಕ ಖಂದ್ಯಾಚೇರ ಅಭಿಮುಖ ಜೋಡಣೆ ಜಾಲೇಲೆ ಉರ್ತಾ. ಜೂನ ಆನಿ ಅಗಷ್ಟ ಮೈನ್ಯಾಂತು ಫುಲ್ಲ ಸುಟತಾತಿ ಬಾರಿಬಾರೀಕ ಧಂವೀ ಫುಲ್ಲ ಸಗ್ಲೆ ಮೇಳ್ನು. ಚೆಂಡಾ ಅಸ್ಲೆ ಸುಂದರ ಪುಷ್ಪ ಮಂಜರಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಜಾಲೇಲೆ ಉರ್ತಾ. ಸಾಧಾರಣ ಜಾವ್ನು ಪುಷ್ಪ ಮಂಜರಿ ಖಾಂದ್ಯಾ ತಲವಾಕಚೆ ಉರ್ತಾ ಫುಲ್ಲಾಂಕ ತಿಕ್ಷ್ಣ ಆನಿ ಆಕರ್ಷಕ ಪರ್ಮ್ಮೋಳು ಉರ್ತಾ. ಪರ್ಮ್ಮೋಳು ದಿವ್ಸಾ ಪಶಿ ರಾತ್ತಿಕ ಜಾಸ್ತ ಉರ್ತಾ. ಫಳಾಚೆ ಗಾತ್ರ ಆನಿ ಆಕಾರ ಸಂತ್ರ್ಯಾವರಿ ಉರ್ತಾ. ಪಿಕ್ಕಿಲೆ ಫಳಾ ಜರಾ ಆಂಬೂಸ ಉರ್ಲೆತರೀ ಖಾವಚಾಕ ರುಚಿಕರ ಉರ್ತಾ.

ಹೇ ಕದಂಬ ವೃಕ್ಷಾಚೆ ಪರಿಚಯ ಆಜಿ ಕಾಲ್ಚೆ ನ್ಹಂಹಿ, ದ್ವಾಪರಾ ಯುಗಾಚಾನ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಮ್ಹೊಣ್ಚೆ ಭಾಗವತಾಚೆ ಕಥಾಭಾಗಾನ ಸ್ಪಷ್ಟ ಜಾತ್ತಾ. ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಪರಮಾತ್ಮ ಗೋಪಿಕಾ ಸ್ತ್ರಿಯಾಲೆ ಸಂಗ್ತಿೀಕ ಕದಂಬವನಾಂತು ವಿಹಾರ ಕರ್ತಶಿಲ್ಲೊ ಮಳ್ಳೆ ಉಲ್ಲೇಖ ಆಸ್ಸ. ತಸ್ಸಲೆ ಕದಂಬ ವನಾಚೆ ಅವಶೇಷ ಮಥುರಾ ಆನಿ ಭರತಪುರಾ ಮಧ್ಯೆ ಆಜೂನ ದಿಸೂನ ಯತ್ತಾ. ಕದಂಬ ಪೂಲ ಈಶ್ವರಾಕ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮಳ್ಳೆ ನಂಬಿಗಾ ಆಸ್ಸ. ಕದಂಬ ವೃಕ್ಷ ವಿಶೇಷ ಜಾವ್ನು ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಾಚೆ ನಿತ್ಯ ಹರಿದ್ವರ್ಣ ಸಸ್ಯಾವರಣಾಂತು ದಿಸ್ಸೂನು ಯತ್ತಾ. ಕದಂಬ ವೃಕ್ಷ ಔಷದೋಪಯುಕ್ತ.

ಸಂಸ್ಕೃತಾತ್-ನಿಪ, ಕದಂಬ. ಕನ್ನಡ-ಕಡವ, ಕಡಹದ ಮರ, ಕಡವಾಳ, ಕಾಡಬಲಿಗೆ, ಕೊಡ್ವಾಲ, ಕೊಡೆಯಾಲ, ಅರಿಶಿಣ ತೇಗ, ದಾರುಕದಂಬ, ಹರಿಸಿನ ತೇಗ, ಹೆಲ್ತಿಗೆ. ಹಿಂದಿ-ಕದಂ, ಕದಂಬ. ಕೊಂಕಣಿ-ಕದಂಬ. ತೆಲಗು-ಕದಂಬಮು. ತಮಿಳು-ವೇಲ್ಯಾಕದಂಬ, ಇಂಗ್ಲೀಷ್-ವೈಲ್ಡ ಸಿಂಕೋನಾ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ನಾಂವ ಆಂಥೋಸಿಪಾಲಸ್ ಇಂಡಿಕಸ್ ಎ ರಿಚ್ (Anthecephalus indicus

A Rich)ವ ಆ್ಯಂಥೊಸಿಪಾಲಸ್ ಕದಂಬ ಮಿಕ್(Anthecephalus Kadamba Miq)ಸಸ್ಯ ಕುಟುಂಬ -ರುಬಿಯೇಸಿ (Rubiaceac)

ಔಷದೋಪಯೋಗ

1. ಪೊಟಾಶೂಲಿ : ಕದಂಬಾ ಫಳಾಚೆ ರಸಾಕ ಜೀರೆ ಆನಿ ಗೋಡ ಮೆಳೋನು ಫಿಲ್ಲ್ಯಾರಿ ಉದರ ಶೂಲಿ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

2. ವಾತ ರೋಗ :- ಕದಂಬ ವೃಕ್ಷಾಚೆ ಪಂಚಾಂಗಾಚೆ ಚೂರ್ಣ ಗೋಂವಾ(ಗೋದಿ)ಚೆ ಪೆಜ್ಜೆಂತು ಮೆಳೋನು ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ವಾತ ರೋಗ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

3. ತಾಪ್ಪಾಕ :- ಕದಂಬ ವೃಕ್ಷಾಚೆ ಸಾಲಿಚೆ ಕಷಾಯ ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ತಾಪು ಕಮ್ಮಿ ಜಾತ್ತಾ.

4. ಕುಷ್ಠ ರೋಗ :- ಕದಂಬ ವೃಕ್ಷಾಚೆ ಪಂಚಾಂಗಾಚೆ ಚೂರ್ಣ ಮ್ಹೊವಾಂತು ಮೆಳೋನು ಖಾಲ್ಯಾರಿ ಕುಷ್ಠ ರೋಗ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

5. ದೊಳೆ ಜಳ್ಳಾರ :- ಕದಂಬ ವೃಕ್ಷಾಚೆ ಸಾಲಿಚೆ ರಸ ಆನಿ ಲಿಂಬ್ಯಾ ರಸ ಸಮ ಪ್ರಮಾಣಾಂತು ಘೇವ್ನು, ತಾಕ್ಕಾ ಸಮಪ್ರಮಾಣಾಂತು ಕಸ್ಕಸೆ ಆನಿ ಪಟಕಿ ಮೆಳೋನು ವಾಟ್ಟೂನು ಗಂಧ ಕೋರ್ರ್ನು ದೊಳ್ಯಾಕ ಕಾಜಳಾವರಿ ಲಾಯಲ್ಯಾರಿ ದೊಳೆ ಜಳಚೆ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

6. ತೊಂಡ ಸುಕೂನು ಯವ್ಚೊ ತಾಪ :- ಪಿಕ್ಕಿಲೆ ಕದಂಬಾ ಫಳ ಖಾಲ್ಯಾರಿ ತೊಂಡ ಸುಕೂನ ಯವ್ಚೊ ತಾಪ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

7. ಸರ್ವವ್ಯಾಧಿ :- ಕದಂಬ ವೃಕ್ಷಾಚೆ ಸಮೂಲ ಘೇವ್ನು ಸಾವಳೇಂತು(ತಂಪ್ಲಾಂತು) ಸುಕ್ಕೋನು ಚೂರ್ಣ ಕೋರ್ನ ತುಪ್ಪಾಂತು ಸುಮಾರ 6 ಮ್ಯೆನೆ ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಸರ್ವ ವ್ಯಾಧಿ ಭೀ ಗೂಣ ಜಾತ್ತ.

20. ಸಹದೇವಿ

ಶೆತಾ ಮೆರೇರ, ಪಾಡಜಮಿನಾಂತು, ತಣಾಬೇಣಾಂತು, ತೋಟಾಂತು ಸಹದೇವಿ ವ ಇಂದ್ರಾಕಾನ ಮಳ್ಳೆ ಬಾರೀಕ ಜಾಡ ಪಾವಸದ್ಯಾಂತು ಭರಪೂರ ಚೆಗರತಾತಿ. ಪೂಟ-ದೇಡಪೂಟ ವಾಡ್ಚೆ ಜಾಡಾಚೆ ಕಾಂಡ ನೀಟಜಾವ್ನು ವಾಡ್ತಾ. ಆನಿ ಭರಪೂರ ಫಾಗರೆ(ಖಾಂದೆ) ಫುಟತಾತ. ಸರಳ ಅಂಡಾಕಾರಾಚೆ ವ ಕರ್ನೆಯಾಕಾರಾಚೆ ಅಥವಾ ಇಂದ್ರಾಕಾನಾ ಆಕಾರಾಚೆ ಪಾನ್ನ ಪರ್ಯಾಯ ಜಾವ್ನು ಜೋಡಣೆ ಜಾಲೇಲೆ ಉರ್ತಾ. ಇಂದ್ರಾಕಾನಾ ಆಕಾರಾಚೆ ಪಾನ್ನ ಆಶಿಲ್ಯಾನ ಹ್ಯಾಜಾಡಾಕ ಇಂದ್ರಾಪಾನ್ನಾ ಜಾಡ ಮ್ಹೊಣಭೀ ಆಪೇಯತಾತಿ. ಕಾಂಡ ಆನಿ ಪಾನ್ನಾ ಚೇರ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ರೋಮ ಉರ್ತಾ. ಚೆಂಡು ಫುಲಾಚೆ ಪುಷ್ಪ ಮಂಜರಿಭಾಯಲ್ಯಾನ, ಸುತ್ತೂ ಚೆಕ ಚೆಕಚೆ ಸೂಚಿ ಪಾನ್ನ ಉರ್ತಾತಿ. ಚೆಂಡು ಫುಲಾಚೆ ಪುಷ್ಪಮಂಜರಿ ಫುಲ್ಲಾಚೆ ರಂಗ ತಾಂಬಡೆ ಮಿಶ್ರಿತ ಜಾಂಬಳೆಜಾವ್ನು ಉರ್ತಾ. ಸಹದೇವಿ ಪಾನ್ನಾಚೆ ಉಪಯೋಗ ಕೋರ್ನು ಜವಣಾಂತು ಉಪಯೋಗ ಕೋರ್ಚೆ ರುಚಿಕರ ತಾಂಬಳಿ ವಗೈರೆ ತಯಾರ ಕರ್ತಾತಿ ಆನಿ ಜಾಡ ಔಷದೋಪಯುಕ್ತ.

ಸಂಸ್ಕೃತಾತ-ಸಹದೇವಿ,ಹಿಂದಿ-ಸಹದೇವಿ, ಕೊಂಕಣಿ- ಇಂದ್ರಾಕಾನ, ಸಹದೇವಿ. ತೆಲಗು-ಘರಿತಕಮ್ಮ, ಸಹದೇವಿ. ತಮಿಳು-ಸಹದೇವಿ. ಕನ್ನಡ-ದಂಡೋತ್ಪಲ, ಕರೇಹಿಂಡಿ, ಗಾಯ ದೊಪ್ಪಲು, ಇಲಿಕಿವಿಗಿಡ. ಇಂಗ್ಲೀಷ-ಆ್ಯಷಕಲರ್ಡ ಫ್ಲಬೇನ. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ನಾಂವ-ವೆರ್ನೋನಿಯ ಸಿನೇರಿಯಾ ಎಲ್,ಲೆಸ್ ಸಸ್ಯಕುಟುಂಬ- ಆಸ್ಟರೇಸಿ.

ಔಷದೋಪಯೋಗ

★ **ರಕ್ತಶುದಿ :-** ಸಹದೇವಿ ಜಾಡಾಚೆ ರಸ ವ ಚೂರ್ಣ ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ರಕ್ತಶುದಿಜಾತ್ತಾ.

★ **ತಾಪಾಕ:-** ಇಂದ್ರಾಕಾನಾಚೆ ಜಾಡಾಚೆ ಚೂರ್ಣಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ತಾಪ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಮೂಲವ್ಯಾಧಿ:-** ಸಹದೇವಿ ಜಾಡಾಚೆ ಚೂರ್ಣ ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಮೂಲವ್ಯಾಧಿ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಮೂತ್ರಕೋಶಾಚೆ ಫಾತ್ತೊರು-** ಸಹದೇವಿ ಜಾಡಾಚೆ ಸ್ವರಸ ಸೇವನೇನ ಮೂತ್ರಕೋಶಾಚೆ ಪಾತ್ತೊರು ಕರಗತಾ.

★ **ಚರ್ಮರೋಗ :-** ಸಹದೇವಿ ಜಾಡಾಚೆ ಚೂರ್ಣ ಸೇವನೇನ ಚರ್ಮರೋಗ ಗೂಣಜಾತ್ತಾ.

★ **ಸೂಜ ವ ದೂಕ:-** ಸಹದೇವಿ ಜಾಡಾಚೆ ಪಂಚಾಂಗ ವಾಟ್ಲೂನು ಸೂಜ ವ ದೂಕಿ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಕಡೇನ ಲೇಪನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಸೂಜ ವ ದೂಕಿ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಮಾತ್ಯಾ ಉಂಯ್ಯೊ:-** ಸಹದೇವಿ ಬಿಂಯ್ಯೊ ಗಂಧಶಿ ವಾಟ್ಲೂನ ಲಾಯಲ್ಯಾರಿ ಮಾತ್ಯಾಂತುಲೆ ಉಂಯ್ಯೊ(ತೊಣ್ಣೆ) ನಾಶ ಜಾತ್ತಾತಿ.

★ **ಉತ್ಕಡೆ ಬಂದ್ ಜಾವ್ಚಾಕ:-** ಸಹದೇವಿ ಪಾನ್ನಾಚೆ ರಸ 5-10 ಮಿ. ಲೀ. ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಉತ್ಕಾಡೆ ಜಾವ್ಚೆ ಬಂದ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ತೊನ್ನು:-** ಸಹದೇವಿ ಬಿಂಯಾಚೆ ಚೂರ್ಣ ಆನಿ ಮಿರ್ರ್ಯಾಕಣಾಚೆ ಚೂರ್ಣ ಸಮಪ್ರಮಾಣಾಂತು ಘೇವ್ನು ಮಿಶ್ರಣ ಕೊರ್ನು ದವರ್ನು ಘೇವ್ನು ದಿವಸಾಕ ಏಕ ಪಟಿ ಸಕಾಳಿ ಏಕ ಗ್ರಾಂ ಮಿಶ್ರಿತ ಚೂರ್ಣ ಹೂನಶೆ ಉದಕಾಂತು ಘಾಲ್ನು ಕರಡೂನ, ಏಕ ವರ್ಷ ಪರ್ಯೆಂತರ ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರ ತೊನ್ನು ಆನಿ ಸೋರಿಯಾಸಿಸ ಮಳ್ಳೆ ಚರ್ಮರೋಗ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಜಂತಾಕ :-** ಸಹದೇವಿ ಬಿಂಯಾಚೆ ಚೂರ್ಣ 2 ತೇ 3ಗ್ರಾಂ ವ ದಾಂವಾಚೆ ಚೂರ್ಣ ಸುಮಾರ 1 ತೇ 3ಗ್ರಾಂ ಜೋಕ ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರ (ದಂತ) ಜಂತು ಪೋಣು ವತ್ತಾತಿ.

21. ಕಿರಂಗಿ ಝಾಡ

ಕಳ್ಳಿಕಾಂಟ್ಯಾ ಜಾಡ ಇತ್ಯಾದಿ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಸಸ್ಯಾವರಣಾಂತು, ಪಾಡ ಜಮೀನಾಂತು, ವಂಯಿ ಅಂಚಾಂತು 5-6 ಫೂಟಾಚೆ ಜಾಡ ಜಾವ್ನು ಉರತಾ. ಕಾಂಡಾಚೇರಿ ಹೃದಯಾಕಾರಾಚೆ ಧಂವಸಟ ಪಾಚವೆ ಪಾನ್ನಾ ಪರ್ಯಾಯ ಜಾವ್ನು ಜೋಡಣ

ಜಾಲೇಲೆ ಉರತಾತಿ. ಪಾನ್ನಾರಿ ಹಾತ ದವರಲ್ಯಾರಿ ಮ್ಹೋವಾಳ ಆಶಿಲೆ ವೆಲ್‌ವೆಟ್ ಆಂವ್ಗಲೆ ಆಪ್ಪಡಿಲೆ ಅನುಭವು ಜಾತ್ತಾ. ಪಾನ್ನಾ ಬಾಜೂನ ಕರಗಸಾಚೆ ದಾಂತಾವಾರ ಜಾಲ್ಲೆ ಉರ್ತಾ. ಹಳದುಂವಿ ಪಾಂಚ ಪಾಕಳ್ಯಾಚೆ ಫುಲ್ಲಾ ಪಾನ್ನಾ ಖಾಂಚೇಂತು ಉರ್ತಾತಿ, ಸುಟೇಲ ಫಳ ಪೊಳೋಚಾಕ ಮುದ್ರೆ ಆಶ್ಶಿ ದಿಸೂನ ಯತ್ತಾ. ತಶ್ಶಿ ಜಾವ್ನು ಹಾಕ್ಕಾ ಶ್ರೀಮುದ್ರೆ ಜಾಡ ಮ್ಹೋಣುಭೀ ಆಪಯತಾತಿ.

ಹಿಂದೀತ- ತೇಪರಿ, ಕಂಘನಿ, ಕಂಗಿ, ಝುಂಫಿ, ಪೂತರಿ, ಕೊಂಕಣಿ- ಶ್ರೀಮುದ್ರಾ, ಕರಂಗಿ, ಜಂಬೆ, ಸಂಸ್ಕೃತ-ಅತಿಬಲ, ಕಂಕತಿಕ, ಮಹಾಬಲ, ಕನ್ನಡ- ಶ್ರೀಮುದ್ರೆಗಿಡ, ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಗಿಡ, ಕಿರಂಗಿ, ಗಿಡುತಿಂಗಿ, ತುರುಬಿಗಿಡ, ತುತ್ತಿ ನೆಲದುರುವೆ, ಜಂಬೆ, ಹಾಗಡೆ, ಹೆತ್ತುಕಿಸು, ಹೆತ್ತುತ್ತಿ, ತೆಲಗು- ತುತ್ತುರಿ ಚೆಟ್ಟು, ತುತ್ತೂರು ಬೆಂಡ, ಬೋಟ್ಲ ಬೆಂಡ, ತಮಿಳು-ಪೇರುನತುತಿ, ಪಣಿಯಾರತುತ್ತಿ, ಇಂಗ್ಲೀಷ- ಡೆಮನ್ಸ ಕೋಮ, ಕಂಟ್ರಿ ಮಾಲೆ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ನಾಂವ-ಅಬುಟಿಲಾನ್-ಇಂಡಿಕಂ ಎಲ್ ಸ್ವೀಟ(Abutilon indicum(L) Sweet)ಸಸ್ಯ ಕುಟುಂಬ- ಮಾಲ್ವೇಸಿ (Malvaceae)

ಔಷದೋಪಯೋಗ

★ **ಪ್ರದರರೋಗ :-** ಕಿರಂಗಿ ಜಾಡಾಚೆ ದಾಂವಾಚೆ ಚೂರ್ಣ ಸೇವನ ಕೊರಕಾ, ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಕ್ಷಯ ರೋಗ :-** ಕಿರಂಗಿ ಜಾಡಾಚೆ ಪಾಳಾಚೆ ಚೂರ್ಣ ಸೇವನೇನ ಕ್ಷಯರೋಗ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಹೃದಯ ದೌರ್ಬಲ್ಯ, ಗರ್ಭಾಶಯ ದೌರ್ಬಲ್ಯ ವ ಬಲಹೀನತಾ :-** ಕಿರಂಗಿ ಜಾಡಾಚೆ ದಾಂವಾಚೆ ಚೂರ್ಣ ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಹೇ ಪೂರಾ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ತಾಪ :-** ಕಿರಂಗಿ ಜಾಡಾಚೆ ಕುಡಿ ವಾಟ್ಟೂನು ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ತಾಪು ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಮೂತ್ರ ಬಂದ ಜಾಲ್ಲೆ ಸರಳ ಜಾವ್ಚಾಕ :-** ಕಿರಂಗಿ ಜಾಡಾ ದಾಂವ ಆನಿ

ಪಾನ್ನಾಚೆ ಕಷಾಯ ಸೇವನೇನ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಲಕ್ವ** :- ಜಂಬೆ ಜಾಡಾಚೆ ಸಮೂಲ ಏಕ ಪಾಂವ ತೆಲ್ಲಾಂತು ಘಾಲ್ನು, ಚಾಂಗ ಕೋರ್ನುರ್ ಖಥಖಥೋನು ತಯಾರಿ ಕೆಲೇಲೆ ತೈಲ(ತ್ಯಾಲ) ಏಕ ಚಮಚಾ ಇತ್ಲೆ ಪ್ರತಿ ದಿವಸ ಸೇವನ ಕೊರಕಾ ಹೇಂಚಿ ತೈಲಾನ್ ಮಾಲಿಷ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಲಕ್ವ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ದೋಳೆಚೆ ದೋಷ** :- ಜಂಬೆ ಥಾಂವ ಝುರೋನ ದೊಳೇಕ ಅಂಜನಾವರಿ ಲಾಯಲ್ಯಾರಿ ದೊಳೇಚೆ ದೋಷ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ದಾಂತಾ ದೂಕಿ** :- ಕಿರಂಗಿ ಪಾನ್ನಾಚೆ ಭಾಜ್ಜಿಕರ್ನ ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ದೊಳೇಕ ಬರೆ ಆನ್ನಿ ದಾಂತಾ ದೂಕಿ ಭೀ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ವೀರ್ಯವೃದಿ** :- ಕಿರಂಗಿ ಜಾಡಾಚೆ ದಾಂವ ಆನ್ನಿ ಪಾನ್ನಾಚೆ ಚೂರ್ಣ ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಬಲ ವೀರ್ಯವೃದಿ ಜಾತ್ತಾ.

22. ಕುಂಡಳಿ ಝಾಡ

ಕುಂಡಳಿ ಜಾಡ ಗೆದ್ದೇಚೆ ಅಂಚಾಂತು ಅಲಂಕಾರಿಕ ಜಾಡಶಿ ವ್ಹೋವ್ನು ದವರ್ತಾತಿ. ಹೀ ಜಾಡ ಖಂಚೆಯಿ ತೋಟಾ ಅಂಚಾಚೆ ವ್ಹಯೀಕ ಭೀ ವ್ಹೋವ್ನು ತಯಾರ ಕರತಾತಿ. ಉದ್ಯಾನವನಾಂತು ಭರಪೂರ ವಾಡ್ದೊನು, ಕಾತ್ತೊರ್ನು ವಿವಿಧ ಆಕಾರ ಆನಿ ರೂಪ ದಿತ್ತಾತಿ. ಹೀ ಜಾಡ ದೋನಿ ತೆ ಪಾಂಚ ಫೂಟ ಊಂಚ ವಾಡತಾತಿ. ಸರಳ ಅಂಡಾಕಾರಾಚೆ ಪಾನ್ನಾ ವೈಲಭಾಗ ಅಚ್ಚ ಪಾಚ್ವೆ ಜಾವ್ನು ಪಾನ್ನಾಚೆ ಮುಳಾಚೆ ಭಾಗ ಜರಾ ಪಾಚ್ವಶಿ ಉರತಾ. ಖಾಲ್ಯಾರಿ ಪಾನ್ನಾಚೆ ರುಚಿ ಕೊಡು (ಕಡು) ಮಧ್ಯಾರಂಬಿ ಪುಷ್ಪ ಮಂಜರೀತ ಫಕ್ತ ತೀನ ಧಂವಿ ಫುಲ್ಲಾ ಜೋಡಣ ಜಾಲ್ಲೆ ಉರ್ತಾತಿ. ಫುಲ್ಲಾಂತ ಚಾರ ಪುಂಕೇಸರ ಬಾಯರ ಆಯಿಲ್ ದಿಸ್ತಾತಿ.

ಹಿಂದೀತ- ಸಂಗನಕುಪ್ಪಿ, ಚೋಟಿ-ಅರ್ನಿ, ಬಿನ್ ಜೋಮ. ಕನ್ನಡ ಕಿರಿತೆಕ್ಕು, ವನಜಾಯಿ, ಬೇಲಿಗಿಡ, ಕುಂಡಲಿ ಗಿಡ, ವಿಷಮಧಾರಿ, ಭತರಾಜ, ನಾಯಿತೆಕ್ಕಲೆ. ತಮಿಳು-ಪಿನಸಂಗಂ-ಕೊಪ್ಪಿ, ಕೊಂಕಣಿ-ಕುಂಡಲಿ ಜಾಡ, ತೆಲಗು- ಉತಿಚೆಟ್ಟು,

ನಿಕಿ, ಎರುಫ್-ಪಿಚ್ಚ ಸಂಸ್ಕೃತ-ಕ್ಷುದ್ರಾಗ್ನಿಮಂಥ, ಕುಂಡಲಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್-
ರ್ಜನ ಕ್ವಿನೈನ್ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ನಾಂವ- ಕ್ಲಿರೋಡೆಂಡ್ರೆಮ ಇನರ್ಮೆ ಎಲ್.
ರ್ಜನರ, (Clerodendrum inerme (L) Gaertner)ಸಸ್ಯ
ಟುಂಬ- ವರ್ಬಿನೇಸಿ (Verbenaceae)

ಔಷದೋಪಯೋಗ

★ **ಮಧುಮೇಹ:-** ಕುಂಡಲಿ ಜಾಡಾ ಪಾನ್ನ 3-4 ಫೇವ್ನು ಪ್ರತಿ ದಿವಸು ಸಕಾಣೆ
ತ್ತಾ ಆಯಲೇರಿ ಮಧುಮೇಹ ಹತೋಟೀಂತು ಉರ್ತಾ.

★ **ಆಂಗಾಕರ್ಪಣಿ :-** ಕುಂಡಲಿ ಜಾಡಾ ಪಾನ್ನ ಉದಕಾಂತು ಘಾಲ್ನು ಹೂನ
ರ್ನ ಮಾಗಿರಿ ತ್ಯಾ ಉದಕಾಂತು ನಾಣೆಲ್ಯಾರಿ ಆಂಗಾಕರ್ಪಣಿ ಕಮ್ಮಿ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ವಾಯುದೂಕ:-** ಕುಂಡಲಿ ಜಾಡಾಚೆ ದಾಂವ ತಿಳೇಲ ತೆಲಾಂತು ಘಾಲ್ನು
ಖಘೋನ ದೂಖೀಚೆ ಭಾಯಲ್ಯಾನ ಲೇಪನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ವಾಯುದೂಕ ಗೂಣ
ತಾ.

★ **ಸೋಣು ಸೋಣು ಯವ್ಚೊ ತಾಪು:-**ಕುಂಡಲಿ ಜಾಡಾಚೆ ಸಮೂಲಾಚೆ
ವ ಕಷಾಯ ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಸೋಣು ಸೋಣು ಯವ್ಚೊ ತಾಪು ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಶ್ವೇತ ಪ್ರದರ:-** ಕುಂಡಲಿ ಜಾಡಾಚೆ ಪಾನ್ನಾ ರೋಸು ಚಾಳಿಲೆ ತಾಕ್ಕಾಂತು
ಲ್ನು ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ರಕ್ತ ಪ್ರದರ ಆನಿ ಶ್ವೇತ ಪ್ರದರ ದೊನ್ನೀ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★**ಲೈಂಗಿಕ ಕಾಯಿಲೆ** :- ಕುಂಡಲಿ ಜಾಡಾಚೆ ಪಾನ್ನಾ ಚೂರ್ಣ ಆನಿ ಗೋಡ
ಸಂಗ್ತೀಕ ಮೆಳೋನ ಸೇವನ ಕರ್ಚೆ, ಲೈಂಗಿಕ ವ್ಯಾಧಿ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಇಚ್ಚು ಚಾಬಲಾರ:-** ಕುಂಡಲಿ ಜಾಡಾಚೆ ದಾಂವ ಝುರೋನು ಥೊಡೆ
ನ ಕರಕಾ ಆನಿ ಇಚ್ಚು, ಪಾಟಕಣಿ, ವಾಗ ಜಿಲ್ಲೊ ವಗೈರೇನ ಚಾಬ್ಬಿಲ ಕಡೆ
ಪನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

23. ಚರಾತಾ ಝಾಡ

ಚರಾತಾ ಜಾಡ ಖುಷ್ಕಿ ಜಮಿನಾಂತು ಆನಿ ವಿವಿಧ ಪಡ ಜಮಿನಾಂತು,

ರಾನಾಂತ್ಲೆ ಸಸ್ಯಾವರಣಾಂತು ವಿರಳ ಜಾವ್ನು, ತಣಾ ಸಂಗ್ತಿ ಭೀ ವಾಡ್ಡಿಲೆ ಉರ್ತಾ. ಹೀ ಜಾಡ ಸಾಧಾರಣ 10 ತೆ 30 ಸೆಂ.ಮೀ. ಊಂಚ ವಾಡ್ತಾ. ತೊಟ್ಟ ನಾಶಿಲೆ ಸರಳ ಆನಿ ಲಾಂಬ, ತಣಾ ಅಸ್ಲೆ ಪಾನ್ನ, ಕಾಂಡಾಚೇರ ಪರ್ಯಾಯ ಜಾವ್ನ ಜೋಡಣ ಜಾಲ್ಲೆ ಉರ್ತಾತಿ. ಪಾನ್ನಾ ಖಾಂಚೇಂತು ಬಾರೀಕ ತೊಟ್ಟಾಚೆ ಏಕೇಕ ಫುಲ್ಲ ಉರ್ತಾ. ಫುಲ್ಲಾಚೆ ಏಕ ಪಾಕಳಿ ಇತರ ಪಾಕ್ಳೆ ಪಕ್ಷಾ ಹೋಡ ಉರ್ತಾ. ಫುಲ್ಲಾ ಪಾಕಳ್ಯಾಚೆ ರಂಗ ಸಾಧಾರಣ ತಾಂಬಡ್ಸೆ ಜಾಂವೊ ನೀಲ ಮಿಶ್ರಿತ ತಾಂಬಡ್ಸೆ ಉರ್ತಾ. ಹಿಂದೀತ -ರತನ ಪುರುಷ, ಸಂಸ್ಕೃತ -ಸೂರ್ಯಕಾಂತಿ, ಚರಾಟಿ, ತೆಲಗು - ಸೂರ್ಯಕಂಟಿ, ನೀಲ ಕೊಬರಿ, ಪುರುಷ ರತ್ನಮು, ಕೊಂಕಣಿ -ಸಿರಂಟಿ, ಚರಾತ, ತಮಿಳು -ಓರಿದಳತಾಮರ್ರೈ, ಒರಿಲೈತಾಮರ್ರೈ, ಕನ್ನಡ -ರತ್ನಪುರುಷ, ಸಿರಂಟಿ ಗಿಡ, ಚರಾಟ ಮ್ಹಣತಾತಿ. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ನಾಂವ ಐಯೊನಿಡಂ ಸಫ್ರೊಟಿಕೊಸಂ ಎಲ್.ಜಿಂಗ. ಎಕ್ಸ್ ಡಿ.ಸಿ.(Ionidium Suffruticosum L Ging X D.C.)ಸಸ್ಯ ಕುಟುಂಬ- ವಯೋಲೇಸಿ (Violaceae)

ಔಷದೋಪಯೋಗ

★ **ಹಸ್ತಿ ಪಾಯ್ಯಾ ರೋಗ(ಆನೆ ಕಾಲು ರೋಗ):-** ಜರಾತಿ ಜಾಡಾಚೆ ಸಮೂಲ ವಾಟ್ಚೂನ ಹತ್ತಿ ಪಾಂಯ್ಯಾಕ ಲೇಪನ ಕರ್ಚೆ.

★ **ಗೊನ್ಹೊರಿಯಾ :-** ಚರಾತಿ ದಾಂವ ಝುರೋನು ಲೇಪನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಮೂತ್ರಕೋಶಾಚೆ ರೋಗ ಆನಿ ಗೊನ್ಹೊರಿಯಾ ರೋಗ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಧಾತು ವೃದಿ :-** ಚರಾತಿ ಜಾಡಾಚೆ ಸಮೂಲಾಚೆ ಚೂರ್ಣ ದುದ್ದಾಂತು ಘಾಲ್ನು ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ದೇಹಕಾಂತಿ ವಾಡ್ತಾ. ಧಾತು ವೃದಿ ಆನಿ ದೇಹಾಕ ಬಲ ಪ್ರಾಪ್ತ ಜಾತ್ತಾ..

★ **ಉದರಶೂಲ :-** ಚಡ್ರ್ಯವಾಲೆ ಪೊಟ್ಟಾ ದುಖ್ಖೇಕ ಚರಾತಿ ದಾಂವ ಝುರೋನು ಪಾಜೇಚೆ.

★ **ಪಿತ್ತಾಚೆ ಭ್ರಮೇಕ :-** ಪಿತ್ತಾನ ಉತ್ಪನ್ನ ಜಾವ್ಚೆ ಭ್ರಮೇಕ ಚರಾತಿ ಸಮೂಲ ವಾಟ್ಚೂನು ಗಾಯಿಚೆ ಧಾರೋಷ್ಣ ದುದ್ದಾಂತು ಕರಡೂನು ಸೇವನ ಕೊರಚೆ.

★**ಥಾನ್ನಾ (ಸ್ತನ)ಘನ ಜಾವ್ಚಾಕ** :- ಚರಾತಿ ಸಮೂಲಾಚೆ ಚೂರ್ಣ ಸೇವನ ಕೆ ಉರಲ್ಯಾರಿ ಸ್ತ್ರೀಯಾಲೊ ಸ್ಥನ ಘನ ಜಾತ್ತಾತಿ.

★ **ಥಾನ್ನಾ ದೂದ ವಾಡ್ಚಾಕ**- ಸಿರಂಟಿ ಜಾಡಾಚೆ ಸಮೂಲ ಧಂಯಾಂತು ಟ್ಟೂನು ಲಿಂಬ್ಯಾ ಇತ್ಲೆ ಪ್ರಮಾಣ ದಿವ್ಸಾಕ ದೋನಿ ಪಂತ 45 ದಿವಸ ಸೇವನ ್ಯಾರಿ ಚೀವೆಂತು ದೂದ ವಾಡ್ತಾ.

★ **ಆಂಗಾಚೆ ರುಂವಾಂಕ**- ಸಿರಂಟಿಚೆ ಸಮೂಲ, ಪಚ್ಚ ಕರ್ಪೂರ, ೀರೋಜಿನ ಆನಿ ಗಾಯಿಚೆ ತೂಪ ಘಾಲ್ನು ವಾಟ್ಟೂನು ಆಂಗಾಕ ಲೇಪನ ್ಯಾರಿ ಆಂಗಾಕ ಜಾವ್ಚೆ ರುಂವಾ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ. ಕಪಾಲಾಕ ಪಟ್ಟು ಘಾಲ್ಯಾರಿ ಲೀ ಉಸಳಿ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

24. ಗೊಟಗೀ ಝಾಡ

ಸಹ್ಯಾದ್ರಿಚೆ ಸಸ್ಯಾವರಣಾಂತು ಗೊಟಗೀ ಜಾಡ ಭರಪೂರ ವಾಡತಾತಿ. ಬೂದ ಾಚೆ ಕಾಂಡ ಅಗ್ದೀ ಗಟ್ಟಮುಟ ಉರ್ತಾ. ಗಾಂಟಿ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಕಡೇನ ಸಾಧಾರಣ ತೆ 3.5 ಸೆಂ.ಮೀ. ಲಾಂಬ ಕಾಂಟೆ ಅಭಿಮುಖ ಜೋಡಣ ಜಾಲೇಲೆ ಉರ್ತಾ. ಜ್ಜಿ ತೊಗ್ಗು ಸುಮಾರ ಏಕ ಇಂಚ ರೂಂದ ದೇಡ ತೆ ದೋನ ಇಂಚ ಲಾಂಬ ರ್ಘ ವೃತ್ತಾಕಾರಾಚೆ ಪಾಚ್ವೆ ಪಾನ್ನ ಅಭಿಮುಖ ಜೋಡಣ ಜಾಲೇಲೆ ಉರ್ತಾ. ಡ ಸಾವಕಾಶ ವಾಡತಾ. ಮಾರ್ಚ ತೇ ಜೂನ ಪರ್ಯೆಂತರ ಫುಲ್ಲಾ ಸೊಡತಾತಿ. ಚ ಪಾಕಳ್ಯಾ ಫುಲ್ಲ ಧಂವಿ ಉರ್ತಾತಿ. ದುಸರೆ ದಿವಸಾಕ ಹಳದುಂವಿ ಜಾವ್ಚಾಕ ಗತಾತಿ. ಗೋಲಾಕಾರಾಚ ಪೆರಾ ಅಸ್ಲೆ ಫಳ, ಪಿಕ್ಕಿಲೆ ತೆದ್ನಾ ಪರಿಮಳ ಸುಟತಾ. ಹಿಂದೀತ -ಮಯಿನ್, ಪಿಂಡ, ಮಿಂಡ್ಲ, ಮೆನ್‌ಫಲ್. ಸಂಸ್ಕೃತ - ಮದನ. ತ -ಕಾರೆ, ಬೂದುಗಾರೆ, ಮಗ್ಗಾರೆ, ಕಾರೆಗಿಡ, ಬಂಗಾರೆ, ಮೊಗ್ಗರೆ, ಮನಗಾರೆ, ದನಫಲ,. ತಮಿಳು -ಮಧುಕಾರೈ, ಪೊಂಗಾರೈ, ಮಲಂಕಾರೈ,. ಕೊಂಕಣಿ ಟಗೀ ಜಾಡ. ತೆಲಗು -ಮಂಗ, ಮಂಗರ, ಮಂದ. ಇಂಗ್ಲೀಷ ಮಿಟಿಕನಟ್. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ನಾವ -ಝಿರಾಂಪಿಸ್ ಸ್ಪೈನೋಸ್(ಥಂಬಕೀ)

(Xeromphis Spinosa(Thumb key) ಏ. ರ್‍ಯಾಂಡಿಯಾ ಡುಮಿಟೋರಂ(ರೆಜದ್ಯೊರ) & Randia dumetorum(Retz Poir)ಸಸ್ಯ ಕುಟುಂಬ- ರುಬಿಯೇಸಿ - (Rubiaceae)

ಔಷದೋಪಯೋಗ

★ **ಉತ್ಕಡೆ:-** ಗೊಟಗೀ ಫಳಾಚೆ ಚೂರ್ಣ ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಉತ್ಕಡೆ ಬಂದ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಉಂಯ್ಯೊ(ತೋಣ್ಣೆ) ನಿವಾರಣೇಕ :-** ಪಿಕ್ಕಿಲೆ ಗೊಟಗೀ ಫಳಾಚೆ ರೋಸು ಮಾತ್ಯಾಕ ಲೇಪನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಉಂಯ್ಯೊ ನಿವಾರಣ ಜಾತ್ತಾತಿ.

★ **ಥಾನಾ ದೂಕ ಆನಿ ಸೂಜ:-** ಪಿಕಿಲ ಗೊಟಗೀ ಫಳಾಚೆ ರಸ ಕಿಂವಾ ಫಳ ವಾಟ್ಲೂನು ಥಾನ್ನಾಕ ಪಟ್ಟು ಘಾಲ್ಯಾರಿ ಥಾನಾಚೆ ದೂಕಿ, ಸೂಜ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ವಿಸರ್ಪ(ಏಳ್ಬಿಟ್ಟಭಿಂ):-** ಗೊಟಗೀ ಫಲ ಲಿಂಬ್ಯಾ ರಸಾಂತು ವಾಟ್ಲೂನ ಲೇಪನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ವಿಸರ್ಪ(ಏಳ್ಬಿಟಭಿಂ) ನಿವಾರಣ ಜಾತ್ತಾ.

★**ಮುಡಿಮ:-** ಗೊಟಗೀ ಫಳಾಚೆ ಸಾಲ ಮೊಡಾಂಕ ಲಾಯಲ್ಯಾರಿ ಮೊಡಾಂ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾತಿ.

★**ಖೊಂಕಲಿ, ಕಫ :-** ಗೊಟಗೀಚೆ ಪಿಕ್ಕಿಲೆ ಫಳಾಚೆ ಸೇವನೇನ ಕಫ, ಖೊಂಕಲಿ ಆಸಲ್ಯಾರಿ ಕಫ ವೊಂಕುನ(ಉಲ್ಪಿ ಜಾವ್ನು) ಒಚೂನ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಪೊಟಾದೂಕಿ :-** ಪಿಕಿಲ ಗೊಟಗೀ ಫಳ ತಾಂದಾಳ್ಯಾ(ತಾಂದೂಳ ಧುಲ್ಲಿಲೆ ಉದಾಕ)ಂತು ವಾಟ್ಲೂನು ಪೊಟ್ಟಾ ಬೊಂಬ್ಲೆಚೇರಿ ಲೇಪನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಪೊಟಾ ದೂಕಿ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ವಾಯದೂಕಿ:-** ಗೊಟಗೀ ಜಾಡಾಚೆ ಸಾಲಿ ವಾಟ್ಲೂನ 10 ಗ್ರ್ಯಾಮಾ ಇತ್ಲೆ ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ, ಉರಿಲೆ ಗಂಧ ವಾಯು ಗಂಧ ಆಶ್ಯಿಲೆ ಕಡೇನ ಲೇಪನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ವಾಯುದೂಕ ನಿವಾರಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಗಾಯಾಕ :-** ಗೊಟಗೀ ಜಾಡಾ ಸಾಲಿಚೆ ಕಷಾಯಾನ ಗಾಯ(ಗಾವೊ)

ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಎಂಟಿಸೆಪ್ಟಿಕ್ಕಾವರಿ ಕಾಮ ಕೋರ್ನುರ್ಸ ಬೆಗ್ಗಿ ಗೂಣ ಕರ್ತಾ.

★ ರಕ್ತ ಜುಲಾಬ :- ಗೊಟಗೀ ಜಾಡಾಚೆ ಸಾಲಿ ಝುರೋನ ಉತ್ಕಡೊ ಆನಿ ರಕ್ತ ಉತ್ಕಡೊ ಆಶ್ಶಿಲೆ ತೆನ್ನಾ ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

25. ಸಾವರಿ ರೂಖ

ಹಳದುಂವೆ ಸಾವರಿ ರೂಕ ಮೂಲತಃ ಭಾರತವಾಸಿ. ಸಾವರಿರೂಕ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತು ಗೀಮಾತ ಪಾನ್ನ ಝುಡಚೆ ಸಹ್ಯಾದ್ರೀಚೆ ಸಸ್ಯಾವರಣಾಂತು, ಮೈದಾನ ಸೀಮೇಚೆ ಶುಷ್ಕ ಸಸ್ಯಾವರಣ ವಗ್ಗೈರೆ ಅನೇಕ ಕಡೇನ ವಾಡ್ಡೆತ್ತಾತಿ. ಕಿತ್ಲಿಕೀ ಕಡೇನ ಸಾವರಿರೂಕ ಅಲಂಕಾರಿಕ ಪುಲ್ಲಾ ರುಕ್ಕಾವರಿ ಬೀ ವೋಯ್ನ ತಯಾರ ಕರ್ತಾತಿ. ಪವಿತ್ರವನ ನಿರ್ಮಾಣ ಕರ್ತಸ್ತಾನಾ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಾಕ ತೀನ ಸಸಿ, ತೀಸ ತೀಸ ಪೂಟ ಅಂತರಾಂತು ವೋವ್ಕಾ ಮಳ್ಳೆ ಶಾಸ್ತ್ರ ಆಸ್ಸಾ. ಸಾವರಿರೂಕ್ಕಾಕ 95 ವರ್ಷ ಆಯುಷ್ಯ ಮ್ಹೊಣು ಆಸ್ಸ. ಸಾವರಿರೂಕ ಜ್ಯೇಷ್ಠಾ ನಕ್ಷತ್ರಾ ಚಾಲೆ ಪೂಜನೀಯ ವೃಕ್ಷ. ಹೇಮ ಶುರು ಜಾತಾ, ಜಾತಾ ಹ್ಯಾ ರುಕ್ಕಾ ಪಾನ್ನ ಝುಣ್ಣ ಒತ್ತಾತಿ ಆನಿ ಮಾರ್ಚ ಮೇಳಾಕ ಸುವರ್ಣಾ ರಂಗಾಚೆ ಪುಲ್ಲಾ ಆಂಗಭರ್ನ ವೃಕ್ಷ ಭಾರೀ ಆಕರ್ಷಕ ಜಾವ್ನು ಉತ್ರಾ. ಪಾನ್ನ ಹೃದಯಾಕಾರಾಂತು ಉತ್ರಾತಿ. ತಾಂತು ಸಾತಸತ್ರನರ ಉತ್ರಾತಿ. ಪಾನ್ನಾ ತೊಗ್ಗು ಬಗಲೇನ ಮ್ಹೋವಾಳ ರೋಮಶಿ ಉತ್ರಾತಿ. ಫಳಾಭಿತರ್ಲೆ ಭಿಂಯ್ಯಾ ಸುತ್ತು ಮ್ಹೋವಾಳ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಕಾಪ್ಪೂಸ ಉತ್ರಾ.

ಹಿಂದೀತ - ಕುಂಬಿ, ಕತೇರ ಗೊಂಡ್, ಗಜೀರಕುಂಬಿ, ಪಿಲಿತಪಸ್ಸ್, ಸಂಸ್ಕೃತ್ - ಶಲ್ಮಲೀ, ಪೀತ ಶಾಲ್ಮಲಿ, ಕೊಂಕಣಿ- ಸಾವರಿರೂಕ, ಕನ್ನಡ - ಕಾಡುಬೂರುಗ, ಬೂರಲು, ಗಣೇರಿ, ಗಾಪ್ಲಿ, ಬಲುವರಿ, ಮರಗಾಡೆ, ಹೂಗಾರ, ತೆಲುಗು-ಅಡವಿಬೂರುಗ, ಕೊಂಡುಗೂಗು,ಪಿಸುನ, ತಮಿಳು- ಕಾಟ್ಟಿಲವನ್, ತನಕ್ಕುಮರಂ. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ - ಗೋಲ್ಡನ್ ಸಿಲ್ಕಕಾಟನ್, ಯಲ್ಲೊ ಪ್ಲವರ್ಡ ಕಾಟನ್ ವೈಜ್ಞಾನಿಕನಾಂವ - ಕ್ಯಾಕ್ಲೊಸ್ಪರ್ಮುಂ. ರಿಲಿಜಯೋಸಮ್ ಎಲ್ Cochlospermum riligiosum L. ಅಥವಾ ಕಾ ಗಾಸಿಪಿಯಮ್. ಡಿ. C. . gossypium D.C. ಅಥವಾ ಸಾಮಾನ್ಯಜಾವ್ನು ಬೊಂಬೆಕ್ಸ್

ಮಲಬೇರಿಕಮ್. (Bombex Malabaricum.)

ಔಷದೋಪಯೋಗ

★ **ರಕ್ತಬೇದಿ, ಬೇದಿ :-** ಸಾವರಿ ರೂಕ್ಕಾಚೆ ಅಂಟು ವ ರುಕ್ಕಾಚೆ ಸಾಲಿ ತಾಕ್ಕಾಂತು ಝುರೋನು ಸೈಂಧವ ಲವಣ ಘಾಲ್ನು ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಅತಿಸಾರ, ಆಮಾತಿಸಾರ, ರಕ್ತಬೇದಿ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಪ್ರದರ :-** ಸಾವರಿ ರೂಕಾಸಾಲಿಚೆ ಚೂರ್ಣ ದೂದ ಕಿಂವಾ ತಾಂದಾಳ್ಯಾಂತು ಘಾಲ್ನುಫಿಲ್ಯಾರಿ ಬಾಯ್ಲಮನ್ಶೈಲೆ ರಕ್ತಪ್ರದರ ಶ್ವೇತಪ್ರದರ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಪ್ರಮೇಹ :-** ಸಾವರಿ ರುಕ್ಕಾ ದಾಂವ ದುದ್ದಾಂತು ಝುರೋನು ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಪ್ರಮೇಹ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ದಾಹ :-** ಸಾವರಿ ರುಕ್ಕಾ ಸಾಲಿ ಥಂಡ ಉದಕಾಂತು ಗಿಮಚೂನು ಆಯಿಲೆ ಲೋಳಾಕ ಗೋಡ ಘಾಲ್ನು ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ದಾಹ ಶಾಂತ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಜಳೀಲ ಗಾಯು :-** ಸಾವರಿಚೆ ಅಂಟು ವ ಸಾವರಿರುಕ್ಕಾ ಸಾಲಿಚೆ ಲೋಳ ಮ್ಹೊರಾಘಾಂಕಾನ ಲಾಶಿಲ್ ಗಾಯಾಕ ಲಾಯಲ್ಯಾರಿ ಗುಣಜಾತ್ತಾ.

★**ಕೊಂಕಲಿ ವ ಕಂಠದೋಷ :-** ಸಾವರಿ ಅಂಟು ವ ಸಾವರಿ ರುಕ್ಕಾ ಸಾಲೀಚೆ ಲೋಳ ಉದಕಾತ ಕರಡೂನ ಗಳಗಳ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಕೊಂಕಲಿ ವ ಗಳ್ಯಾ ದೋಷ ಗುಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಉತ್ತೇಜಕ :-** ಸಾವರಿ ಪಾನ್ನ ಆನಿ ಫುಲ್ಲಾಚೆ ಚೂರ್ಣ ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಉತ್ತೇಜನ.

★ **ಮಾತ್ಯಾಕೆಸಾಂಕ ಚಮಕ :-** ಸಾವರಿ ಪುಲ್ಲ, ತಿಳ್ಳೇಲ ತೆಲ್ಲಾಂತು ಮೆಳೋನು

ತಯಾರಿ ಕೆಲ್ಲೆತ್ತೈಲ ಲಾಯಲ್ಯಾರಿ ಕೇಸಾಕ ಹೊಳಪ ಯತ್ತಾ.

★ **ಮಾತ್ಯಾಕ ಥಂಡಸಾಣ** :- ಸಾವರಿ ಪಾನ್ನಾಚೆ ರಸಾನ ಮಾತ್ಯಾಕೇಸ ಧುಲ್ಯಾರಿ ಮಾತ್ಯಾಕ ಆನಿ ಮಾತ್ಯಾ ತಾಳ್ವೇಕ ಥಂಡಸಾಣ ಮೆಳತಾ.

26. ಪಿತ್ಮಾರಿ

ಆಮ್ಗೆಲ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಅರಣ್ಯಾಂತು ವಿಶೇಷ ಜಾವ್ನು ಪಿತ್ಮಾರಿ ವಾಲ ದಿಸ್ಸೂನ ಯತ್ತಾ. ರೇಂವ್ಕಟ ಮಾತ್ತೇಂತು ಆನಿ ಭರಪೂರ ಉದ್ದಾಕ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಜಾಗೆಂತು ಪಸಂದ ಜಾವ್ನು ವಾಡ್ತ ಉರ್ತಾ. ಪಿತ್ಮಾರಿಚೆ ಕಾಂಡ ಮೃದು ಊರ್ನ, ವಾಲಿವರಿ ಸುರುಳಿ ಜಾವ್ನು ಧಾ ತೆ ಪಂದ್ರ ಫೂಟ ಲಾಂಬ ಊರ್ನ ಲಗತ (ಲಾಗ್ಗಿ)ಆಶ್ಶಿಲೆ ವೃಕ್ಷಾಕ ಸುತ್ತೂನ ಘೇವ್ನು ವಾಡಚೆ ಏಕ ಬಹುವಾರ್ಷಿಕ ಸಸ್ಯ, ಕಾಂಡ ಆನಿ ಪಾನ್ನ ದೊರೀಕ ವಾಪಾರ್ಚ್ಯಾ ಕೂಗಲ್ ವಾಲಿವರ ಉರ್ತಾ. ಮಾತ್ತೆತ್ತಾನ್ ಪಿತ್ಮಾರಿ ಕಾಂಡ ಕಾಡಿಲ್ತ್ತೆನ್ನಾ ಮೃದು ಆಶ್ಶಿಲೆ ರೋಮಾ ಅಸ್ಲೆ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ದಾಂವ್ಚಾ ದಿಸ್ತಾತಿ. ಕಾಂಡಾಚೇರ ದೋನ ಅಂಗುಲ ಅಂತರಾಂತು ಅಚ್ಚ ಪಾಚ್ವೆ ಪಾನ್ನಾ ಅಭಿಮುಖ ಜಾವ್ನು ಜೋಡಣ ಜಾಲ್ಲಿಲೆ ಉರ್ತಾ. ಪಾನ್ನಾ ಹೃದಯಾಕಾರಾಚೆ ದೋನ ತೇ ಚಾರ (ಅಂಗ್ಲ) ಇಂಚಲಾಂಬ, ಏಕ ತೇ ದೋನ ಇಂಚ ರೂಂದ ಮುಳಾತ ಗೋಲಾಕಾರ, ತುದಿ ಚೂಪ ಜಾವ್ನು ಉರ್ತಾ. ಪಾನ್ನಾ ಆಪೂಡ್ಲಾರ ವೆಲ್‌ವೆಟ್ಟಾ ವರಿ ಮೃದು ಉರ್ತಾ. ಪಾನ್ನಾ ಖಾಂಚೇತ ಫುಲಾ ಗೋಸ ಸುಟತಾತಿ. ಪುಷ್ಪ ಪಾಚ್ವೆಮಿಶ್ರಿತ ಹಳದುವೆ ಜಾನ ಬಾರೀಕ ಉರ್ತಾ. ಸತ್ರೆ ಆಕಾರಾತ ಊರ್ನ ಮುಳಾತ ಬ್ಯಾಕ್ವ ಉರ್ತಾತಿ. ಪಾನ್ನ ಖಾಂಚೆತ ಲಾಂಬ ದೇಟಾಕ ಸಿಂಗಾ ಆಕಾರಾಚೆ ಪಾಚ್ವೆ ದೋನ ಸಾಂಗೆ ಮಿಶ್ಶಾ ಆಕಾರಾತ ಲಾಗೂನ ಉರ್ತಾ. ಅಗಷ್ಟ, ನವ್ಹಂಬರ ಮೈನ್ಯಾತ ಫೂಲ, ಫಲ ಜಾತ್ತಾ, ಪಿತ್ಮಾರೀಚೆ ದಾಂವ ಪಾನ್ನ ಔಷಧೋಪಯುಕ್ತ.

ಹಿಂದೀತ - ಪಿತ್ಮಾರಿಯಾ, ಅನಂತಪೂಲ, ಅಂತಮೂಲ, ಜಂಗ್ಲಿ-ಪಿಕ್ವಾನ್. ಸಂಸ್ಕೃತ - ಅನಂತಮೂಲ, ಅಂತ್ರಪಾಚಕ ಅಂತಮೂಲ. ಬಂಗಾಲಿ -ಜಂಗ್ಲಿ-ಪಿಕ್ವಾನ್, ಪಿತ್ಮಾರಿಯಾ. ಕನ್ನಡ -ಅಂತಮೂಲ, ಪಿತ್ಮಾರಿ. ತಮಿಳು - ಪೇಯಲಾಯಿ, ನಾಚುರಪ್ಪನ್, ಪೈಪಾಲೈ, ನಾಯಪಾಲೈ. ತೆಲುಗು -ವೆಕ್ರಿಪಾಲಾ,

ಕಕ್ಕುಡಾಲಿ. ಇಂಗ್ಲೀಷ -ಕಂಟ್ರಿ ಇಪಿಕಾಕ್ಯುನ್. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ನಾಂವ - ಟೈಲೊಪೋರಾ, ಅಸ್ತಮ್ಯಾಟಿಕಾ ಬರ್ಮ. ಎಫ್ (ಟಿ.ಇಂಡಿಕಾ) Tylophora asthamatica Burn. F (T. Indica) ಕುಟುಂಬ - ಅಸ್ಕಲಪಿಡಿಯೇಸಿ Asclepiacaceac

ಔಷದೋಪಯೋಗ

★ **ರಕ್ತಬಾಯಿರಿ:-** ಪಾನ್ನ ಆನಿ ದಾಂವ ವಾಟ್ನೂನು ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಉತ್ಕಡೆ ಆನಿ ರಕ್ತಬೇದಿ ಗೂಣ.

★ **ಪಿತ್ತಯುಕ್ತಕಫ:-** ಪಿತ್ಮಾರಿ ವಾಲಿ ದಾಂವಾಚೆ ರಸ ಸುಮಾರ 15-20 ಥೆಂಬೆ ಘಾಲ್ನು ಫಿಲ್ಯಾರಿ ಪಿತ್ತಯುಕ್ತ ಕಫ ಉಳ್ಳಿ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಪೋಟಾ ವಿಷ ಪಡ್ಲಾರ:-** ಪಿತ್ಮಾರಿ ವಾಲೀಚೆ ದಾಂವ ಆನಿ ಪಾನ್ನ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಏಕೇಕ ತೊಲೊ ದುದ್ದಾಂತು ವಾಟ್ನೂನು ಏಕ ಲೋಟಾ ರಸ ಕರ್ನ ಪಿವಚಾಕ ದಿವಕಾ. ಹಾಜ್ಜೇನ ವಿಷ ಕರಗೋನ ಓಂಕುನ ಒತ್ತಾ. ತ್ಯಾ ವೇಳಾರಿ ಮೀಟ ಘಾಲ್ನಾಸ್ತಾನಾ ತಾಂದಳಾ ಪೇಜ ಜವಕಾ.

★ **ಮಧುಮೇಹ:-** ಪಿತ್ಮಾರಿ ವಾಲಿ ಪಾನ್ನ ಶಂಬರ ಗ್ರ್ಯಾಂ ಬರೇ ಧಾಡೋನ, ಏಕ ಲೀಟರ ಉದಕಾತ ಘಾಲ್ನು ಪಾಂವ ಲೀಟರಾಕ ಆಟೋನ, ನೀವ್ಲೊನು ಪಾಂಚ ಚಮುಚೆ ಕಷಾಯ ಫಿವಕಾ. ದಿವ್ಸಾ ದೋನ ಪಟಿ ಏಕ ಮೈನೋ ಸತತ ಸೇವನ ಕೊರಕಾ. ಮಾಗಿರಿ ಮೂತ್ರ ಪರೀಕ್ಷಾ ಕೆಲ್ಲ ನಂತರ ಕಮ್ಮಿ ದಿಸ್ಲಾರ ಬಂದ ಕರೇತ ವ ಚಾಲು ದವರೇತ.

★ **ಆಸ್ತಮಾ:-**ಪಿತ್ಮಾರಿ ವಾಲೀ ಪಾನ್ನ ಆನಿ ದಾಂವ ವಾಟ್ನೂನು ಫಿಲ್ಯಾರಿ ಆಸ್ತಮಾ ಕಮ್ಮಿ ಜಾತ್ತಾ. ಪಿತ್ತ, ಕಫ ಉಳ್ಳಿ ಜಾವ್ನು ವತಾ.

27. ಶತಾವರಿ

ಸಹ್ಯಾದ್ರಿಂತು ಆನಿ ಕರಾವಳಿ ರಾನ್ನಾಂತು ಜಾಡ ಝೋಪಾಚೇರಿ ಆಶ್ರಯಿತ ಜಾವ್ನು ಶತಾವರಿವಾಲಿ ವಾಡ್ತಾ. ಕಾಂಡಾ ಗಾಂಟೀಚೇರಿ ಕಾಂಟೆ ಊರ್ನು, ಗಟ್ಟಿ ಆನ್ನಿ

ಲಾಂಬ ಪಾಚ್ವೆ ಕಾಂಡ ಉರ್ಚೆವಾಲೀಕ ಶತಾವರೀ ಮ್ಹಣತಾತಿ. ಸಾದಾರಣ ಏಕ ಸೆಂ. ಮೀ ಲಾಂಬ ಸೂಯೆ ಇತ್ಲ ಬಾರೀಕ ಪಾನ್ನಾ ಗುಚ್ಛ, ಗುಚ್ಛ ಜಾವ್ನು ಸಂಯುಕ್ತ ಪಾನ್ನಾಂತು ಉರ್ರಾತ್ತಿ. ಕಾಂಡಾಚೇರ ಏಕ ದೋನ ಇಂಚ ಅಂತರಾಂತು ಸುತ್ತೂ ಹೀ ಸಂಯುಕ್ತ ಪಾನ್ನಾ ಸುಟತಾತಿ. ಪಾನ್ನಾ ಸಕ್ಕಲ ಬಾಜೂನ 8-9 ಸಾನ್ನಾನ ಪುಲ್ಲಾ ಉರ್ಚ್ಚೆ ಪುಷ್ಪ. ಮಂಜರಿ ಉರ್ತಾ. ಪೈಲೆ ಪಾಚ್ವೆಸೆ ನಂತರ ಧಂವ್ವೆ ಜಾತ್ತಾ ವತ್ತಾ. ಫುಲ್ಲಾಂಕ ಸುಮಧುರ ಪರಿಮಳ ಉರ್ರಾ. ಮಿರ್ರ್ಯಾಕಣಾ ಅಸ್ಲೆ ಪಾಚ್ವೆ ಫಳಾ ತಯಾರ ಜಾತ್ತಾ. ಶತಾವರಿ ವಾಲಿ ಜಮನೀತ್ಲಾನ್ ಕಾಳ್ಳಿ ತೆದ್ನಾ 60 ತೇ 70 ಅವರ್ರ್ಯಾ ಅಸ್ಲೆ ರಸಭರಿತ ದಾಂವಾ ಉರ್ರಾತ್ತಿ. ಮ್ಹೊಣು ಹಾಕ್ಕಾ ಶತಾವರಿ ಮ್ಹಣತಾತಿ. ಅಗಷ್ಟ - ಸಪ್ಟಂಬರ ಮೈನ್ಯಾಂತು ಫೂಲ ಫಳಾ ಸಟತಾತಿ. ದಾಂವ ದಿವ್ಯ ಔಷಧಾಕ ಉಪಯೋಗ ಜಾತ್ತಾ.

ಹಿಂದೀತ - ಶತಾವರಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ - ಶತಾವರೀ, ಶತಮೂಲ, ಕೊಂಕಣಿ - ಶತಾವರೀ, ಸೇಜಾಂವ. ಸೀತೆಚವರ, ಕನ್ನಡ - ಅಜ್ಜಿಗಡ್ಡೆ, ಹಲವು ಮಕ್ಕಳ ಬಳ್ಳಿ, ಶತಾವರಿ. ತಮಿಳ - ಷದಾವರಿ, ಚದಾಮೂಲಂ, ಚಾತ್ತಿರವೇರಿ, ತೆಲುಗು - ಚೆಲ್ಲಗಡ್ಡಲು, ಚೆಲ್ಲ ಗಡ್ಡ ಮಲೆಯಾಳಂ - ಶತಾವರಿ ಗುಜರಾಥಿ ಶತಾವರಿ, ಮರಾಠಿ - ಶತಮೂಲ, ಅಸೈತ, ಇಂಗ್ಲೀಷ್ - ಆ್ಯಸ್ಪರಾಗಸ್(Asparagus) ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ನಾಂವ (ಹೆಸರು) ಆ್ಯಸ್ಪರಾಗಸ್ ರ್‍ಯಾಸಿಮೋಸಸ್ ವೈಲ್ಡ Asparagus racemosus utilled ಕುಟುಂಬ - ಲಿಲಿಯೇಸಿ Liliaceae.

ಔಷದೋಪಯೋಗ

★ **ಪ್ರಧರ ರೋಗಾಕ:-** ಶತಾವರಿ ದಾಂವ ತಂಪಾಂತು ಸುಕೋನು, ಚೂರ್ಣ ಕೋರ್ನ ದವರ್ನ ಗೇವ್ನು ಹೆಂ 10 ಗ್ರ್ಯಾಂ ಚೂರ್ಣ ಉದಕಾಂತು ಘಾಲ್ನು ಅಷ್ಟಾಂಶ ಕಷಾಯ ಕೋರ್ನು, ನ್ಹಿವೋನ ದೂದ ಮೆಳೋನು ಸಕಾಳಿ ಆನಿ ಸಾಂಜೇರಿ ಸೇವನ ಕೊರಕಾ.

★ **ಮೂತ್ರ್ಯಾಂತು ಘಾತ್ತೊರು :-** ತಾಜಾ ಶತಾವರಿ ದಾಂವ ಸ್ವಚ್ಛ ಕರ್ನ ಧೂವ್ನು, ಥಾಡೋನು ರಸ ಖಾಣ್ನು, ಏಕ ಟೀ ಚಮಚಾ ಇತ್ಲೆ ರಸಾಕ ಗಾಯ್ಚೆ ದೂದ ಘಾಲ್ನು

ಸೇವನ ಕರತ ಉರಕಾ.

★ **ಆಮ್ಲ ಪಿತ್ತಾಕ**:- ಶತಾವರಿ ದಾಂವಾಚೆ ಏಕ ಚಮಚ ಗಂಧ ಚೂರ್ಣಾಕ ಏಕ ಕಪ್ ದೂದ್ದಾಂತು ಮೆಳೋನು ಹೂನ ಕೋರ್ನು, ನ್ಥಿವ್ರೋನು ಖಡೆಸಾಕ್ಕರ ಗಾಲ್ನು ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ, ಪೊಟ್ಟಾಂತು ಜಾಳ ಜಾವ್ಚೆ, ಹಾತ ಪಾಂಯ್ಯಾ ತಾಳೇರಿ ಜಳಚೆ ಆನಿ ಆಮ್ಲಪಿತ್ತ ವಿಕಾರ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★**ನಿಃಶಕ್ತಿ ನಿವಾರಣೇಕ**:- ಶತಾವರಿ ದಾಂವಾ ಸಾವಳೇಂತು ಸುಕೋನ ತಯಾರ ಕೆಲ್ಲೆಲೆ, ಗಂಧ ಚೂರ್ಣ, ಅರ್ಧ ಟೀ ಚಮಚ ಘೇವ್ನು, ದೂದ್ದಾಂತು ಘಾಲ್ನು ಹೂನ ಕೋರ್ನು ಹೂನ ಸೇವನ ಕೊರಕಾ 30 ದಿವಸ.

★**ವಾತ ತಾಪ್ಪಾಕ**:- ಶತಾವರಿ ದಾಂವಾಚೆ ರಸ ಆನಿ ಅಮೃತ ವಾಲೀಚೆ ರಸ, ಸಮ ಪ್ರಮಾಣಾಂತು ಗೇವ್ನು. ಏಕ ಟೀ ಚಮ್ಚೊ ರಸ, ಖಡೆಸಾಕರ ಘಾಲ್ನು ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ತಾಪು ಗೂಣ ಜಾತಾ.

★ **ರಕ್ತಶುದಿ, ರಕ್ತವೃದಿ** :- ಶತಾವರಿ ದಾವಾಚೆ ರಸ ವ ಶತಾವರಿ ದಾಂವಾಚೆ ಗಂಧ ಚೂರ್ಣ, ಅರ್ಧ ಟೀ ಚಮಚಾ ಇತ್ಲೆ ಗಾಯ್ಚೆ ತುಪ್ಪಾಂತು ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ರಕ್ತ ಶುದಿ, ರಕ್ತ ವೃದಿ ಜಾತ್ತಾ.

★**ವಾಘುಜಿಲೋ ಜಾಬಲ್ಯಾರಿ**:- ಶತಾವರಿ ದಾಂವ, ಕೆಂಪಿದಾಂವ ಸಮಪ್ರಮಾಣಾಂತು ಲಿಂಬ್ಯಾರಸಾಂತು ಝುರೋನ ಏಕ ತೊಲ್ಯಾ ಇತ್ಲೆ ಗಂಧ ಚಾಕೂನ ಸೇವನ ಕರಕಾ. ತೇಂಚ ಗಂಧ ಅಂಬೂಸ ನಾ ರಂಗ್ಣಾ ರಸ ಘಾಲ್ನು ಹೂನ ಕೋರ್ನ ನ್ಥಿವ್ರೋನ ಗಾಯಾಕ ಲೇಪನ ಕೊರಕಾ. ದಿವ್ಸಾ ಏಕ ಪಂತ 9 ದಿವಸ.

★**ಸ್ವಪ್ನ ಸ್ಖಲನ ನಿವಾರಣೇಕ**:- ಶತಾವರಿ ದಾಂವಾ ಚೂರ್ಣ, ಚುಂಚೆಬಿಂಯಾಚೆ ಸಾಲಿ ಚೂರ್ಣ ತಾಂಬ್ಡೆ ಮುಳ್ಯಾ(ಮೂಲಂಗಿ) ಬಿಂಯ್ಯಾ ಚೂರ್ಣ, ಪ್ರತ್ಯೇಕ ದ್ಹಾ ದ್ಹಾ ಗ್ರಾಂ. ಘೇವ್ನು ತಾಕ್ಕಾ 50 ಗ್ರಾಂ ತಾಂಬ್ಡೆ ಖಡೇ ಸಾಕ್ರೆಚೆ ಚೂರ್ಣ ಬರೇ ಮಿಶ್ರಣ ಕರ್ನ ಗಾ(ಕಾ)ಜಾ ಬಾಟ್ಲೇಂತು ಸಂಗ್ರಹ ಕೋರ್ನು ಸಕಾಳಿ, ಸಾಂಜೇರ ಅರ್ಧ, ಅರ್ಧ ಟೀ ಚಮಚ ಸೇವನ ಕೋರ್ನು ಉದ್ದಾಕ ಫಿಲ್ಯಾರಿ, ತಕ್ಲಿ ಉಸಳ , ನಿಶ್ಯಕ್ತಿ , ಸ್ವಪ್ನ ಸ್ಖಲನ ನಿವಾರಣ ಜಾತ್ತಾ.

30. ಖೈರೆ

ಸಹ್ಯಾದ್ರಿಚೆ ರಾನ್ನಾಂತು ಸುಮಾರ 10-12 ಫೂಟ ವಾಡ್ಟೊ ಸಾನ ರೂಕು. ರೂಕ್ಕಾಕ ಕಾಂಟೆ ಭೀ ಉರ್ತಾತಿ. ಆಂವಾಳ್ಯಾ ಪಾನ್ನಾ ಅಸ್ಲೆ ಸುಂದರ. ಸಂಯುಕ್ತ ಪಾನ್ನ, ಪಾಚ್ವೆ ಫಾಂಕಾವಾರ ಉರ್ತಾತಿ. ಕಾಂದ ವಾಕಡೆ ತಿಕಡೆ - ಉರ್ಜೇಚಿ ಜಾಸ್ತ. ಸಾಲ್ಲಿ ಮುಳಾತ ಚೊಗರು ತಾಂಬಡೆ ಉರ್ತಾ. ತೇಚಿ ಕಾಚ ಜಾವ್ನು ಮೆಳ್ಚ ಭಾಗ. ಬಾರೀಕ ಫುಲ್ಲಾ ತಾಂಬಡಶೆ ಹಳದುಂವೆ ಫಳಾ ಚಪ್ಪಟ ಊರ್ನ ಪಾತಳ ಉರ್ತಾತಿ. ಆನ್ನಿ ತಲವಾಕ ತ್ರಿಭುಜ ಕೊಕ್ಯಾವಾರ ಉರ್ತಾತ ಅಗಷ್ಟ ಸಪ್ಟಂಬರ ಮೈನ್ಯಾಂತು ಫೂಲ, ಫಲ ಜಾತ್ತಾತಿ. ಖೈರೆಚೆ ತರಣೆ ಕಾಡ್ಡಿ ದಾಂತ ಗಾಸ್ಸುಚಾಕ ವಾಪರ್ತಾತಿ. ಹೋಡ ಖೈರೆ ರೂಕ್ಕಾಚೆ ಭಾಗ ಮೃದಂಗ ವ ತಬಲಾ ಚ ಕಲಶಿ ಕರಚಾಕ ಉಪಯೋಗ ಕರತಾತಿ. ಹೋಮ ಹವನಾಕ ಖೈರೇಚೆ ಸಮಿದ ಉಪಯುಕ್ತ. ಪವತ್ರ ವನ ನಿರ್ಮಾಣ ವೇಳಾಕ 27 ನಕ್ಷತ್ರಾಕ 27 ವೃಕ್ಷಾ ಪ್ರಮಾಣೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಠ ಜಾಗ್ಯಾರ್ ರೊಯ್ತಾತಿ. ಮೃಗಶಿರಾ ನಕ್ಷತ್ರಾಕ ಖೈರೆ ಜಾಡ. ಅಶ್ಶಿ ಹೇ ಪವಿತ್ರ ಸಸ್ಯ ಆಯುರ್ವೇದ ಉಪಯುಕ್ತಬಿ ಆಸ್ಸಾ. ಹಿಂದೀತ -ಕತ್ಥಾ, ಖೈರ, ಸಂಸ್ಕೃತ -ಖದಿರಾ, ಕೊಂಕಣಿ -ಖೈರೆ, ಖೈರಿ. ತಮಿಳು -ಕದಿರಂ. ತೆಲಗು -ಕಾಸು, ಖನಿರಮ. ಗುಜರಾತಿ -ಖೇರ್, ಮರಾಠಿ -ಖೇರ್. ಕನ್ನಡ -ಕಗ್ಗಲಿ, ಕಾಚು, ಖೈರೆ. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ನಾಂವ -ಅಕೇಶಿಯಾ ಕೆಟ್ಯಾಚು. ಕುಟುಂಬ -ಮೈಮೋಸಿ

ಔಷದೋಪಯೋಗ

★ **ಗಜಕರ್ಣ:-** ಲಿಂಬ್ಯಾ ರಸಾಂತು ಕಾಚ ಝುರೋನು ಗಜ ಕರ್ಣಾಕ ಆನಿ ಖೊರೋಜಾಚೆ ಕಡೇನ ಲೇಪನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಸುಕ್ಕಿ ಖೊಂಕಲೇಕ :-** ಕಾಚ, ಶುದ ಹಳದಿ ಪಿಟ್ಟೊ, ಆನಿ ತಾಂಬಡೆ ಖಡೆ ಸಾಕ್ಕರ ಸಮ ಜೋಕ್ ಘೇವ್ನು ಗಂದ ಚೂರ್ಣ ಕೊರ್ನು, ಏಕ ಟೀ ಚಮಚ ಚೂರ್ಣ ಘೇವ್ನು ಸಾಂಜೇರ ಆನಿ ಸಕ್ಕಾಣಿ ಸೇವನ ಕೊರಕಾ. ಆಸ್ತಮಾ ಆನಿ ಖೊಂಕಲಿ ಗೂಣ.

★ **ರಕ್ತಸ್ರಾವ:-** ಗಾಯಾಕ -ಕಾಚಾಚೆ ಗಂಧ ಪಿಟ್ಟೊ ಗಾಯಾಚೇರಿ ಘಾಲ್ನು

ಶುದ ವಸ್ತ್ರಬಾಂದಿಲ್ಯಾರಿ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★**ರಕ್ತಬೇಧಿ:**- ಏಕ ಟಿ ಚಮ್ಚೊ ಕಾಚಾಚೆ ಪಿಟ್ಟೊ ಏಕ ಗ್ಲಾಸ ಉದಕಾಂತು ಘಾಲ್ನು ರಾತ್ತಿರ ದವರಕಾ. ಸಕಾಳಿ ನೀವ್ವಳ ಉದ್ದಾಕ ಗಾಳ್ನು ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಮಲಬದ್ದತಾ, ಸೀಮೂತ ಜಾವ್ಚೆ ಬೇದಿ ಆನಿ ರಕ್ತ ಬೇದಿ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★**ಪಡಜಬಲಿ ಬಸಲಾರ:**- ಕಾಚಾಚೆ ಗಂಧ ಪಿಟ್ಟೊ ಬಾರೀಕ ಚಮಚಾ ಸಹಾಯಾನ ಪಡಜಬಲೀಕ ಲಾಯಲ್ಯಾರಿ ಬರೆ ಜಾತ್ತಾ.

★**ಶಂಖ ಪಾಷಾಣ ವೀಷ ಸೇವನ ಜಾಲ್ಯಾರಿ:**- 20 ಗ್ರಾಂ ಕಾಚಾಚೆ ಪಿಟ್ಟೊ ಅರ್ಧಾ ಲೀಟರ ಶುದ ಉದಕಾಂತು ಘಾಲ್ನು ಫಿವಚಾಕ ದಿವಚೆ. ಹಾಜ್ಜೆನ ಶಂಖಪಾಷಾಣ ವಿಷಾಚೆ ಪ್ರಭಾವು ಪರಿಹಾರ.

★**ದಾಂತಾಚೆ ರಕ್ತಸ್ರಾವ, ಸೂಜ, ದೂಖಿ:**- ಕಾಚ ಆನಿ ಪಿಕ್ಕಿಲೆ(ಗೋಟ) ಸುಪಾರಿ(ಪಾಪ್ಪಳ) ಸಮ ಪ್ರಮಾಣಾಂತು ಘೇವ್ನು ಗಂಧ ವಾಟ್ನೂನ ಚೂರ್ಣ ದಾಂತಾ ಮೂಳೇಕ ಲಾಯಲಾರ, ಹಾಲ್ಚೆ ದಾಂತ ಗಟ್ಟಿ ಜಾವ್ನು, ದಾಂತಾಚೆ ರಕ್ತಸ್ರಾವ, ಸೂಜ, ದೂಖಿ ಗುಣ ಜಾತ್ತಾ.

★**ಥಾನ್ನಾತುರೀಚ ದೂಕಿ ಆನಿ ಭದ್ರ:**-ಕಾಚಾಚೆಗಂಧ ಪಿಟ್ಟಕೋರ್ನ ಅರ್ಧ ಪೆಲ್ಲೊ ಉದಕಾತ ಘಾಲ್ನುಕಷಾಯ ಕೋರ್ನು ಥಾನ್ನಾತುರಿ ಧುಯಲಾರ ಆರಾಮ ಜಾತ್ತಾ.

(ಖೈರೆ ಜಾಡಾಚ ಸಾಲ, ಚಕ್ಕೆ ಏಕ ಭಾಗ ತಾಕ್ಕಾ 16 ಭಾಗ ಉದ್ದಾಕ ಘಾಲ್ನು ಅಷ್ಟಮಾಂಶ ಕಷಾಯ ಕೋರ್ನು ಗಾಳ್ನು, ಕಷಾಯ ಆಟೇಲಾರ ಕಾಚ ಮೆಳ್ತಾ)

29. ಕುಂಬ್ಯಾ ರೂಖು

ಸಹ್ಯಾದ್ರೀಂತು ಗಿಮಾತ್ ಪಾನ್ನಾ ಝಾಡಾಚೆ, ಮಲೆನಾಡಾಚೆ ನಿತ್ಯ ಹರಿದ್ವರ್ಣ ಸಸ್ಯಾವರಣಾತ ಗುಡ್ಡೆ, ಬೆಟ್ಟಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತು ಕುಂಬ್ಯಾ ರೂಕ ಭರಪೂರ ವಾಡತಾತಿ. ಸರಳ ಅಂಡಾಕಾರಾಚೆ ಹೋಡ ಹೋಡ ಪಾನ್ನ ಖಾಂದ್ಯಾ ತುದೇಕ ಪರ್ಯಾಯ ಜಾವ್ನು ಆನಿ ಗಚ್ಚ ಜಾವ್ನು ಜೋಡಣ ಜಾಲೇಲೆ ಉತ್ತಾತಿ. ಗಿಮಾತ ಪಾನ್ನ ಝುಣ್ಣ ವತ್ತಾತಿ. ಕುಂಬ್ಯಾ ರೂಕ ಸುಮಾರ 30 ತೆ 60 ಪೂಟ ಊಂಚ ವಾಡ್ತಾ. ಪುಷ್ಪ

ಮಂಜರೀಂತು ತೊಟ್ಟು ನಾಶಿಲ್ಲೆ ಹೋಡ ಹೋಡ ಗೋಸ ಆಸ್ಲೆ ಥೊಡೆ ಫುಲ್ಲ ಉರ್ತಾತಿ. ಫಳಾ ಗೋಲಾಕಾರಾಚೆ ಲಾಂಬ 5-7 ಸೆಂ.ಮೀ. ಉರ್ತಾ. ಪರ್ನಿಚರಾಕ ಕುಂಬ್ಯಾ ರಾಕ್ಕೂಡ ವಾಪರ್ತಾತಿ.

ಹಿಂದೀತ -ಕುಂಭಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ -ಕುಂನಿ, ಕೊಂಕಣಿ -ಕುಂಬ್ಯಾರೂಕ, ಇಂಗ್ಲೀಷ್ -ಸಿಲೋನ ಓಕ, ಕನ್ನಡ -ಅಲಗವ್ವೆಲೆ ಕಾಲು ಮರ, ಕವಲು ಮರ, ಕಾವಲ್, ಕಾವಲೆ, ಕುಂಬಾರ, ಕುಂಭ, ಗರ್ವಹಣ್ಣು, ಗವಗಿಲೆ, ಗುಡ್ಡದಇಪ್ಪೆ, ಗೊಂಜಿ, ಗೌಜಲಮರ, ದದ್ದಾಲ, ಹೆಣ್ಣು ಮತ್ತಿ, ತಮಿಳು -ಆಯ್ಮ, ತೆಲುಗು -ಗಡವ, ದುಡ್ಡಿಪಗಿ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ನಾಂವ -ಕ್ಯಾರಿಯೊಆರ್ಬೋರಿಯ ರೊಕ್ಸ, ಸಸ್ಯಕುಟುಂಬ - ಲೆಸಿಥಿಡೇಸಿ.

ಔಷದೋಪಯೋಗ

★ **ಪೋಟ ಚಾಬಣ (ಹೊಟ್ಟೆಕಡಿತ):-** ಚಾರ ಟೀ ಚಮಚ ಕುಂಬ್ಯಾರೂಕ್ಕಾ ಸಾಲಿಚೆ ರಸ ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಪೋಟ ಚಾಬಣೆ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★**ಗ್ಹಾಯಾಕ :-**ಕುಂಬ್ಯಾ ಪಾನ್ನಾ ಚೂರ್ಣ ಗ್ಹಾಯಾರಿ ಘಾಲ್ಯಾರಿ ಗ್ಹಾಯು ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಪಿತ್ತಾತಾಪು :-** ಕುಂಬ್ಯಾ ರುಕ್ಕಾ ಸಾಲಿ ಚೂರ್ಣ ವ ಕಷಾಯ ಸೇವನೇನ ಆಂಗಾರಿ ದಡಾರ, ಫುಳಿ ಉಟ್ಟೊನು ಯವ್ಚೆ ತಾಪು ಆನಿ ಸಿಡುಬು ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಥಂಡಿ ಕೊಂಕ್ಲಿ :-** ಕುಂಬ್ಯಾ ರೂಕಾ ಸಾಲಿ ಚೂರ್ಣ ಕಿಂವಾ ಕಷಾಯ ಸೇವನೇನ ಥಂಡಿ, ಕೊಂಕ್ಲಿ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಅಜೀರ್ಣ :-** ಕುಂಬ್ಯಾ ರುಕ್ಕಾಚೆ ಪಿಕ್ಕಿಲೆ ಫಳಾಚೆ ಕಷಾಯಾಚೆ ಸೇವನೇನ ಅಜೀರ್ಣ ನಿವಾರಣ ಜಾತ್ತಾ. (ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಭಿಂಯಾಚೆ ಸೇವನ ಕೊರಚಾಕ ನಾ. ಕಾರಣ ಕುಂಬ್ಯಾ ಫಳಾಚೆ ಬಿಂಯ್ಯೊ ವಿಷಕಾರಕ)

★**ಪಶುರೋಗ ಚಿಕಿತ್ಸೇಕ :-** ಕುಂಂಬ್ಯಾ ರುಕಾಚೆ ಸಾಲಿ ವಾಟ್ಟೂನ ಗಾಂಧ ಕೋರ್ನು ಮೊಡಿಲ್ ಹಾಡ್ (ಅಸ್ತಿ) ಸಮ್ಮ ಕೊರ್ನು ಮೆಳೋನ ತಾಜ್ಜ ವಯ್ರಿ ಲೇಪನ ಕೋರ್ನು ವಾಂಶ್ಯಾಂತು ಪಟ್ಟಿ ದವರ್ನ ವೈಲ್ಯಾನ್ ವಸ್ತ್ರ ಸುತ್ತೊನು ಗಚ್ಚ

ಬಾಂದಿಲ್ಯಾರಿ ಮೊಡಿಲ ಹಾಡ ಜೋಡಣ ಜಾವ್ನು 15 ದಿವಸಾನ ಆರಾಮ ಜಾತ್ತಾ. ಗಾಯಬೀ ಬೆಗ್ಗಿ ಗೂಣ ಜಾತಾ.

30. ಕಾಂಟ್ಯಾಣಿ ಝಾಡ

ಕಾಂಟ್ಯಾಣಿ ಜಾಡ ಕುರುಚಲು, ಕಳ್ಳಿ, ಮಟ್ಟಿ ಅಸ್ಲೆ ಸಸ್ಯಾವರಣಾಂತು ಗಾಂವಾಚೆ ಬಾಯ್ಲೆ ವಲಯಾಂತು ಕಿಂವಾ ಪಡಂಗ (ವಾಯ್ಟು ಜಾವ್ನು ಪಡೀಲೆ) ಇಮಾರತಾ ವಣ್ತೆಚೇರಿ ಸಾನ್ಸಾನ ಜಾಡ ಜಾವ್ನು ವಾಡತಾತಿ . ಖಯ್ ಖಯ ವಯ್ಯಿ ಜಾಡ ಮ್ಹೋಣು ಸುದ್ಧಾವೋವ್ನು ತಯ್ಯಾರ ಕರ್ತಾತಿ. ಜಾಡಾಚೆ ಪ್ರತಿಯೇಕ ಗಾಂಟೀಂತು 4 ಕಾಂಟೆ ಉರ್ತಾತಿ. ತಾಜ್ಜೆ ಲಾಂಬಾಯಿ ಸುಮಾರ 3ಸೆಂ ಮೀ ಅಂಡಾಕಾರಾಚೆ ಬಾರೀಕ ಪಾನ್ನ ಕಾಂಡಾಚೇರಿ ಅಭಿಮುಖ ಜಾವ್ನು ಜೋಡಣ ಜಾಲೇಲೆ ಉರ್ತಾ. ಬಾರೀಕ ದಂಶೆ ದಂಶೆ ಫುಲ್ಲಾ ಪಾನ್ನಾ ಖಾಂಚೀತ ಜಾತ್ತಾತಿ, ಫಳ ಜಾತ್ತಾತಿ. ಜೂನ್ ಫಳ ಧಂವೆ ಮೊತ್ಯಾ ಅಶ್ಶಿ ಜಾವ್ನು ಆಕರ್ಷಣೀಯ ಉರ್ತಾತಿ, ಫಳ ಖಾತ್ತಾತಿ.

ಹಿಂದೀತ-ಕಂಠಗುರ್ಕಮಣಿ, ಕಾಂಟಗೂರ ಕಮಾಯಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ - ಕುಂಡಲಿ, ಕೊಂಕಣಿ - ಕಾಂಟ್ಯಾಣಿ, ಕನ್ನಡ - ಇಜಂಗು, ಊಪ್ಪು ಗೋಜೆ, ಎಗಟಿ, ಎಸಗಳೆಮೊಟು ಬಿಳಿ ಉಪ್ಪಿ ಗಿಡ, ಸಕಪತ್ರ, ಹುಲ್ಲುಸುಂಡೆ, ತಮಿಳು- ಇಚಂಕ, ಚೆಂಗನ್ ಚೇಡಿ, ಸುಂಗಂ -ಚೇಡಿ, ನಲ್ಲೂ ಚೆಗಂ , ತೆಲಗು- ಉಪ್ಪಿ ಅಕು, ತೆಲ್ಲ ಉಪ್ಪಿ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ನಾಂವ್ ಅಜೀಮ್ ಟಟ್ರಾ ಕ್ಯಾಐತ ಲಾಮ್ಮಾ, ಸಸ್ಯಾ ಕುಟುಂಬ ಸಾಲ್ವಾ ಡೋರೇಸಿ.

ಔಷದೋಪಯೋಗ

★ **ಕೊಂಕ್ಲೇಕ** :- ಕಾಂಟ್ಯಾ ಣಿ ಜಾಡಾಚೆ ಪಾನ್ನಾ ಕಷಾಯ ಕಿಂವಾ ಚೂರ್ಣ ಸೇವನ ಕರ್ಕಾ.

★ **ವಾತರೋಗ** :- ಕಾಂಟಾಣಿ ಪಾನ್ನಾಚೆ ಚೂರ್ಣ ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ವಾತರೋಗ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಉತ್ಕಡೆ**:- ಕಾಂಟ್ಯಾಣಿ ಸಸ್ಯಾಚೆ ಪಾನ್ನ, ದಾಂವ ಆನಿ ಸಾಲಿಚೆ ಚೂರ್ಣಾಚೆ

ಷಾಯಾಕ ವೈಕಂಡ, ವೊಂವಾಚೆ ಚೂರ್ಣ ಅನಿ ಮೀಟ ಗಾಲ್ನು ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ತ್ಕಡೆ ಬಂದ ಜಾತಾ.

★ **(ನಾಕಂಶಿ) ನಾಕ್ಷಿ** :- ಕಾಂಟ್ಯಾಣೆಚೆ ದಾಂವ ಕಿಂವಾ ಸಾಲಿ ವಾಟ್ನೂನು ನಾಕ್ಷಿ ಲ್ಲೆ ಬೊಟ್ಟಾಕ ಪಟ್ಟು ಘಾಲ್ಯಾರಿ ನಾಕ್ಷಿ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ವಿಷಪ್ರಾಶನ ಜಾಲ್ಯಾರಿ** :- ಕಾಂಟ್ಯಾಣೆ ಜಾಡಾಚೆ ದಾಂವ ವಾಟ್ನೂನ ಹೂನ ದಕಾಂತು ಘಾಲ್ನು ಪಿವ್ಹಾಕ ದಿವ್ಕಾ ವಿಷ ವೊಂಕೂನ ವತ್ತಾ.

★ **ಅಧಿಕ ರಜಸ್ರಾವಾಕ** :- ಕಾಂಟ್ಯಾಣೆ ದಾಂವ ವಾಟ್ನೂನು ತಾಂದಳ್ಯಾಂತು ಶಾಂದೂಳ ಧೂಯಿಲ್ ಉದಾಕಾಂತು) ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಅಧಿಕ ರಜಸ್ರಾವ ತೋಟೀಕ ಯತ್ತಾ.

★ **ದಾದಡ** :- ಪೂಳಿ ಉಟಲಾರ ಸಕಾಳಿ ಸಾಂಜೇರ ಜವಣಾಂತು ಕಾಂಟ್ಯಾಣೆ ನ್ನ ಶಿಜ್ಜೋನು ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಗೂಣಾ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಹಾಡಾ ಸಂಬಂಧಿ ರೋಗ** :- ಕಾಂಟ್ಯಾಣೆ ಪಾಲ್ಲೊ ಸದಾಕಾಲ ತರಕಾರಿವರಿ ಪರ್ಲ್ಯಾರಿ ಅಸ್ತಿಸಂಬಂಧಾಚೆ ರೋಗ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಪಾರಾಜ** :-ವ ಧಂವೆ ಪಾಶಾಣ ವಿಷ ಸೇವನ ಜಾಲ್ಲಿಲೆ ತೆದ್ನಾ ಕಾಂಟ್ಯಾಣೆ ಡಾಚೆ ಸ್ವರಸ ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಪಾರಜವ ಧಂವೆ ಪಾಷಾಣ ವಿಷ ಪರಿಹಾರ ತ್ತಾ.

★ **ಇಂದೂರ ಚಾಬಲ್ಯಾರಿ**:- ಕಾಂಟ್ಯಾಣೆ ಜಾಡಾಚೆ ದಾಂವಾ ರಸ ವ ೂರ್ಣ ಮ್ಹೋಂವಾಂತು ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಇಂದೂರ ಚಾಬ್ಬಿಲೆ ನಂಜು ವಾಸಿ.

★ **ಪಶು ರೋಗ ಚಿಕಿತ್ಸೇಕ** :- ಕಾಂಟ್ಯಾಣೆ ಪಾಲ್ಲೊ ಪಾವಣ(3/4) ತೊಲೊ, ಗೆರೂಕ್ಕಾಚೆ ಸಾಲಿ ಪಾವ್ಣ(3/4) ತೊಲೊ, ಮಾಕಡಮಿರಯಾ ಪಾಲ್ಲೊ ಪಾವ್ಣ ಲೊ, ಮಿರ್ಯಾಕಣ ಪಾವ್ಣ ತೊಲೊ, ಲೊಸ್ಣೊಣೆ ಏಕ ತೊಲೊ , ಹೆಂ ಸಗ್ಲೆ ಟ್ನೂನ ಹೂನ ಉದಾಕಾಂತು ದಿವ್ಸಾಕ ಏಕ ಪಟಿ ಫಿಲ್ಯಾರಿ ವ ಜಾನ್ನುವೇಕ ಲ್ಯಾರಿ ನರಡಿ (ಗುಲ್ಮ ರೋಗ) ಅಂಥ್ರಾಕ್ಸ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

31. ಅಕೋಟಚ(ಅಂಕೋಲೆ)

ಗಿಮಾತ ಪಾನ ಜಡಚೆ ಸಸ್ಯಾವರಣಾಂತು, ಗಿಮಾತ ಪಾನ ಜಡಚೆ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿಚೆ ಕಿಂವಾ ಮೈದಾನ ಸೀಮೆಚೆ ಶುಷ್ಕ ಸಸ್ಯಾವರಣಾಂತು. ಕಳ್ಳಿಜಾಡ ಜೊಪ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಸಸ್ಯಾವರಣಾಂತು ಅಕೋಟಚ(ಅಂಕೋಲ್) ಜಾಡ ವಾಡ್ತಾ. ಅಕೋಟಚ ವಯೀಂ ಜಾಡ ವ ರುಕಾವರಿ ಜಾತ್ತಾತಿ. ರುಕಾವರಿ ವಾಡ್ಡಿಲೆ ತೆದ್ನಾ ರುಕ್ಕಾಚೆ ಸಾಲಿ ಜಡತಾತಿ. ಪಾನ್ನ ಪರ್ಯಾಯ ಜಾವ್ನು ಜೋಡಣ ಜಾಲೇಲೆ ಉರತಾತಿ. ಪಾನ್ನ ಮಾತ್ರ ಶಿವರಟ ಜಾವ್ನು ಉರ್ನು, ಪಾನ್ನಾ ವೈಲ್ ಭಾಗ ಪಾಚ್ವೆ ಉರ್ತಾ. ಸಕ್ಕಲ್ಚೆ(ತೊಗ್ಸು) ಭಾಗ ಧಂವಶೆ ಪಾಚ್ವೆ ಉರತಾ. ಫುಲ್ಲ ಹಳದುಂವೆ ಮಿಶ್ರಿತ ಪಾಚ್ವೆಶಿ ಉರ್ತಾತಿ. ಫುಲ್ಲಾಕ 6 ಪಾಕಳೆ ಆನಿ 30 -40 ಕೇಸರ ಏಕ ಶಲಾಕೆ ಊರ್ನ ಪರಿಮಳ ಭರಿತ ಉರ್ತಾತಿ. ಫಳಾ ತರಣೆ ಆಶೀಲ್ತೆನ್ನಾ ಪಾಚ್ವೆ ಉರ್ನು ಜೂನ ಜಾಲ್ಲೆ ನಂತರ ತಾಂಬಡೆ ಜಾತ್ತಾತಿ.

ಹಿಂದೀತ - ಅಕೋಲ, ಢೇರ, ಸಂಸ್ಕೃತ - ಅಂಕೋಟ, ನಿಕೋಟಚ, ಶೋಧನಂ, ಕೊಂಕಣಿ - ಅಕೋಟಚ, ಅಂಕೋಲೆ, ಕನ್ನಡ -ಅಂಕೋಲೆ, ಅನ್ಕ್ರೋಲಿ, ಅಂಕೋಥ, ಕಲ್ಲು ಮಾವು, ಗುಡ್ಡದ ಗೋಣಿ, ತೆಲಗು - ಅಂಕೋಲಮು, ಊಡಗ ಚೆಟ್ಟು, ಕೂಡಗು, ತಮಿಳು -ಅಲಾಂಜಿ, ಅಂಕೊಲಂ, ಅಡಿಕೋವಂ, ಇಂಗ್ಲೀಷ್ -ಸೇಜ್ ಲೀವ್ಡ್ ಅಲಾಂಜಯ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ನಾಂವ್ - ಅಲಾಂಜಯಂ ಸಾಲ್ವಿ ಫೋಲಿಯಂ ಎಲ್.ಎಫ್.ವಾಂಗ, ಸಸ್ಯ ಕುಟುಂಬ -ಅಲಾಂಜಿಯೇಸಿ.

ಔಷದೋಪಯೋಗ

★ **ಗಾಂಟಿ ದೂಖಿ(ಕೀಲು ನೋವು)** :- ಅಕೋಟಚ ಜಾಡಾ ದಾಂವಾಚೆ ಸಾಲೀನ ತಯಾರ ಕೆಲ್ಲೇಲೆ ತೇಲ ಗಾಂಟಿ ದೂಖೀಕ ಲೇಪನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಆರಾಮ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಸುಣ್ಯಾನ ಚಾಬ್ಲ್ಯಾರಿ** :- ಅಂಕೋಲೆ ದಾಂವಾಚೆ ಗಂಧ ಕಿಂವಾ ಕಷಾಯ ತುಪ್ಪಾಂತು ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಸುಣ್ಯಾನ್ ಚಾಬ್ಬಿಲು ವಿಷ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಉತ್ಕಡೇಕ**:- ಅಕೋಟಚ ದಾಂವ ಪೆಜೆ ನಿಸಾತ ಜಾಂವ್ಹೊ ತಾಂದಾಳ್ಯಾತ
ಾಂದೂಳ ದೂಯಿಲ್ ಉದಕಾತ) ಝುರೋನ್ ಮ್ಹೋವಾತ ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ
ತ್ಕಡೇ ಬಂದ್ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ತಾಪ್ಪಾಕ**:- ಅಕೋಲಾಚೆ ದಾಂವಾಚೆ ಸಾಲಿ ಚೂರ್ಣ ದೋನ ಗ್ರಾಂ.
ೀವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ತಾಪು ಕಮ್ಮಿ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಬಲವೀರ್ಯ**:- ಅಂಕೋೀಲೆ ಬೀಂಯಾಚೆ ಚೂರ್ಣ ದೋನ ವಾರ
ೀವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಪುರುಷಾಂಕ ವೀರ್ಯ ವೃದಿ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ದಿವಡಾ ವಿಷ**:- ಅಕೋಟಾ ಬೀಂಯಾಚೆ ಚೂರ್ಣ ಮ್ಹೋವಾಂತು ಸೇವನ
ಲ್ಯಾರಿ ದಿವಡಾ ವಿಷ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಪೊಟ್ಟಾಕ ವಾಕ್ಕದ ಪಡ್ಲ್ಯಾರಿ**:- (ಪೊಟ್ಟಾಕ ವಿಷ ಗಾಲ್ಚೆ ಅನೇಕ ನಮ್ಯೂನ್ಯಾಚೆ
ಷ ಜಂತೂಚೆ ಚೂರ್ಣ, ದಂತ, ನಖ, ಕೇಸ, ಪಾಲ, ವಿವಿಧ ಲೋಹ ಚೂರ್ಣ
ಗ್ಲೆ ಕೃತ್ರಿಮ ವಿಷ ಜಾತ್ತಾ) ಅಂಕೋೀಲೆ ಜಾಡಾ ದಾಂವಾಚೆ ಚೂರ್ಣ ದೋನ
್ರಂ. ಘೇವ್ನು ಲಿಂಬ್ಯಾ ರಸಾಂತ ಸಾತ ದಿವಸ ಘಿಲ್ಯಾರಿ ಪೊಟಾತ್ಲೆ ಕೃತ್ರಿಮ ವಿಷ
ೂಣ ಜಾತ್ತಾ. ತಾಕಾ(ಮಜ್ಜಿಗೆ) ಶೀತ ಜವಕಾ.

★ **ಪಶು ರೋಗಾಕ**:- ಅಂಕೋೀಲೆ ದಾಂವಾಚೆ ವೈಲ್ ಸಾಲಿ, ಅಂಕೋೀಲೆ
ಲ್ಲೊ ಏಕೇಕ ಮುಷ್ಠಿ ಘೇವ್ನು ವಾಟ್ನೂನ ಏಕಶೇರ ನಾಂಚಣ್ಯಾ ಪೆಜೇಕ
ಳೋನು ದಿವ್ಸಾ ದೋನ್ ವೇಳು ಅರ್ಧರ್ಧ ಸೇರ ಘಾಲ್ತಾ ಉರ್ಲ್ಯಾರಿ ಪೊಟಾ
ಜ ಉತರತಾ. 2 -3 ದಿವಸ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಕೊರಕಾ.

★ ಅಂಕೋೀಲೆ ಸಾಲ ಉದಕಾತ ವಾಟೂನ ಏಕೇಕ ಪಾಂವಾ ಇತ್ಲೆ 4 - 5 ದಿವಸ
ಲ್ಯಾರಿ ಗೊರವಾಲಿ ಕೊಂಕಲಿ, ದಮ್ಮು, ಗೂರ್ ಕರ್‍ನ ನರಕೂಚೆ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

32. ಸನ್ನತ್ ಝಾಡ (ಬಂಡಾರಿ)

ಗಿಮಾತ ಪಾನ್ನ ಜಡಜೆ ಸಹ್ಯಾದ್ರೀಚೆ ಸಸ್ಯಾವರಣಾಂತು ಸನ್ನತ ಝಾಡ ಪುಷ್ಕಳ ದಿಸ್ಸೂನ ಯತ್ತಾ. ಕಳ್ಳಿ, ಕಾಂಟೆ, ಮಟ್ಟೀನ ಭರ್‍ನ ಆಶಿಲ್ ಸಸ್ಯಾವರಣಾಂತ ವಾಡ್ತಾ. ಅಗ್ಗಿದ್ಸಾನ ತೊಟ್ಟು ಆಶಿಲೆ ಪಾಚ್ವೆ ಪಾನ್ನ ದೀರ್ಘವೃತ್ತಾಕಾರ ಉರ್‍ನು ಕಾಂಡಾಚೇರಿ ಪರ್ಯಾಯ ಜಾವ್ನು ಜೋಡಣ ಜಾಲ್ಲಿಲೆ ಉರ್ತಾತಿ. ಪಾನ್ನಾ ಖಾಂಚೇತ ಏಕಲಿಂಗ ಪುಷ್ಪಾಚೆ ಗೋಸ ಉರ್ತಾ. ದಾರಲೆ ಆನಿ ಬಾಯಲೆ ಫುಲ್ಲಾಗೋಸ ದುಸರೆ ದುಸರೆ ಜಾಡಾಂತು ಉರ್ತಾ.ದಾರ್ಲೆ ಫುಲ್ಲಾಂತು 5-10 ಕೇಸರ ಉರ್ತಾ. ಪಳಾಕ ಗರೀ ಅಸ್ಲೆ ತೀನ ಏಣ (ಧಾರ) ಉರ್ತಾ. ಸನ್ನತ ಜಾಡ ವಂಯಿ ಜಾಡಾವರಿ ಭೀ ಉಪಯೋಗ ಜಾತ್ತಾ. ಹ್ಯಾ ಜಾಡಾಚೆ ಸಾಯಣ ಭೀ ಕರ್ತಾತಿ.

ಸಂಸ್ಕೃತಾತ್ - ಅಲಿಯರ್, ಸನತ್ತ್. ಕನ್ನಡ -ಅಂಗಾರಕ, ಬಣದುರಬ, ಬಂಡಾರಿ ಬಂಡುರ್ಗಿ, ಬಂದರಿಕೆ, ಬೊಂಡಾರೆ, ವೊಲ್ಲಾರಿ, ಹಂಗರ, ಹಂಗರಲು, ಹಂಗಲಿಕೆ, ಅಂದರುಗಿಡ, ಕೊಂಕಣಿ- ಸನ್ನತ, ಬಂಡಾರಿ, ಹಿಂದಿ -ಅಲಿಯಾರ್, ಸನಾತ, ತಮಿಳು-ವೇಲರಿ, ವಲಾರೈ, ವಿರಾಲಿ. ತೆಲಗು -ಗೊಲ್ಲಪುಲ್ಲೇಡ, ಬಂದರು, ಬೆಂಡೇಡು. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ -ದಿಸ್ವಿಚ್‌ಸೂರೆಲ್ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ನಾಂವ್ -ಡೊಡೊನಿಯ ವಿಸ್ಕೋಸ್ ಎನ್. ಜಾಕ್ ಸಸ್ಯ ಕುಟುಂಬ -ಸ್ಯಾಪಿಂಡೇಸಿ.

ಔಷದೋಪಯೋಗ

★ **ತಾಪ್ಪಾಕ** :- ಸನ್ನತ್ ಝಾಡಾಚೆ ಪಾನ್ನಾಚೆ ಕಷಾಯ ಕಿಂವಾ ಸನ್ನತ್ ಜಾಡಾಚೆ ಚೂರ್ಣ ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ತಾಪ ಗೂಣಜಾತ್ತಾ.

★ **ದಿವಡಾಚೆ ವಿಷ**:- ಬಂಡಾರಿ ಜಾಡಾಚೆ ಪಾನ್ನ ವಾಟ್ಟೂನು ದಿವೋಡು ಚಾಬ್ಬಿಲೆ ಗಾಯಾಚೇರಿ ಲೇಪನ ಕೋರ್ನು ಥೊಡೆ ಭಾಗ ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ದಿವಡಾ ವಿಷ ದೆವತಾ.

★ **ಗಾಯಾಕ**:- ಬಂಡಾರಿ ಪಾನ್ನಚೆ ಚೂರ್ಣ ಗಾಯಾಚೇರಿ ಘಾಲ್ಯಾರಿ ಗಾಯ ಬೆಗ್ಗಿ ಗೂಣ ಜಾವ್ನು, ಗಾಯಾಚೆ ಕಲೆಬೀ ಉರ್‍ನಾ.

★ **ಹಾಡಮೊಡ್ಲಾರ್**:- ಬಂಡಾರಿ ಪಾನ್ನಾಕ, ಮುಂಗರವಳ್ಳಿ ವಾಲ ಆನಿ ಕುಂಕಡಾ ಮೊಟ್ಟೆಚೆ ಲೋಳ ಮೆಳೋನು ವಾಟ್ಲೂನ ಹಾಡ ಮೊಡಿಲೆ ಕಡೇನ ಪಟ್ಟು ಘಾಲ್ನು ವಾಶ್ಯಾಚಿ ಪಟ್ಟಿ ಸುತ್ತೂ ದವರ್ನು ಗಟ್ಟಿ ಬಾಂದೂನ ದವರ್ಲ್ಯಾರಿ ಮೊಡಿಲ್ ಹಾಡ್ಡ ಮೇಳ್ನು ಯತ್ತಾ.

★ **ಸರ್ವವ್ಯಾಧಿ**:- ಬಂಡಾರಿ ಜಾಡಾ ಪಾನ್ನಾಚೆ ಚೂರ್ಣ, ಬಕರ್ಯಾ ದುದ್ದಾಂತು ಸೇವನ ಕರತ ಉರ್ಲ್ಯಾರಿ ಸರ್ವ ವ್ಯಾಧೀ ಭೀ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

33. ಗ್ಯಾದರಿ

ಹ್ಯಾ ಸಸ್ಯವರಣಾಂತು ಸಮರ್ಪಕ ಜಾವ್ನು ಝಾಡಾವರಿ ವ ರುಕ್ಕಾವರಿ ದಿಸ್ಸೂನು ಯತ್ತಾ. ಹೀ ಸಾನ್ನಾನ ಜಾಡ, ಕಾಂಟೆ, ಕಳ್ಳಿ ಜಾಡ ಝೊಪಾ ಆಶೀಲೆ ಸಮೃದ ಸಸ್ಯಾವರಣಾಂತ ಭರಪೂರ ದಿಸೂನ ಯೆತ್ತಾ. ತೊಗ್ಗು ಆಶ್ಶಿಲೆ ಅಂಡಾಕಾರಾಚೆ ಪಾನ್ನಾ ಕಾಂಡಾಚೇರ ಪರ್ಯಾಯ ಜಾವ್ನು ಜೋಡಣ ಜಾಲ್ಲೆ ಉರತಾ. ಪಾನ್ನಾಚೆ ಖಾಂಚೀತ ಬಾರೀಕ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಧಂವ್ವೀ ಫುಲ್ಲ ಏಕ್ಕೇಕ ಜಾವ್ನು ವ ಗೋಸ ಜಾವ್ನು ಉರತಾತಿ. ಪಿಕ್ಕೀಲ ಫಳಾ ತಾಂಬಡೀ ಉರ್ತಾ.

ಕಾನಡ್ಯಾತ್ - ಕುರುವಾಕುವರ, ಕುಂಬಾಳಾಕ್ಕೆ, ಗ್ಯಾದರಿ, ಗಾಧಗಿರಿ, ಚುಂಬುಳು, ಚಂಬಲಿಕೆ, ಜೀವಧಾರಿ,ದೇವದಾರಿ. ಕೊಂಕಣಿಂತು - ಗ್ಯಾದಿರ. ತಮಿಳು - ದೇವದಾರು, ಚೆಮ್ಮನಟ್ಟಿ, ತಸದರ. ತೆಲುಗು - ಅಡವಿಗೋರಂಟಿ, ದೇವರಾಕು, ಗಾತಿರಿ. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ - ಬಾಸ್ಟರ್ಡ ಸ್ಯಾಂಡಲ್, ರೆಡ್ ಸಿಡಾರ. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ನಾಂವ - ಎರಿತ್ರೊರ್ಝ್ಯಿಲಂ ಮಾನೋ ಗೈನಂ ರೊಕ್ಸಬ ಜಾಂವ್ಹೊ ಎರಿತ್ರೊ ಝ್ಯಿಲಂ ಇಂಡಿ ಕಮ್(ಡಿ.ಸಿ.) ಬೆಡ್. ಸಸ್ಯ ಕುಟುಂಬ - ಎರಿತ್ರೊ ಝ್ಯಿಲೇಸಿ.

ಔಷಧೋಪಯೋಗ

★ **ತಾಪಾಕ** :- ಗ್ಯಾದರಿ ರುಕ್ಕಾಚೆ ಸಾಲ್ಲಿಚೆ ಸೇವನೇನ ಪೊಟ್ಟಾ ದೂಕಿ, ತಾಪು, ಮೂತ್ರ ಕೋಶಾಚೆ ರೋಗ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಖೊರೋಜು :-** ಗ್ಯಾದರೀ ಜಾಡಾಚೆ ತೈಲ ಖೊರೋಜ, ಖರ್ವಣೇಕ ವಗ್ಗೈರೆ ಚರ್ಮ ರೋಗಾಂಕ ಭಾಯಲ್ಯಾನ ಲೇಪನ ಕರ್ಚಾಕ ಉಪಯೋಗ ಕರತಾತಿ.

★ **ವೀರ್ಯ ವೃದಿ :-** ಗ್ಯಾದರೀ ಜಾಡಾಚೆ ರಸ, ಗೋಡ, ಮ್ಹೋವಾ ಸಂಗ್ತೀಕ ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಬಲವೀರ್ಯ ವೃದಿ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಉದರ ರೋಗ :-** ಗ್ಯಾದರೀ ದಾಂವಾಚೆ ಗಂಧಾಕ ಚಿತ್ರಮೂಲಾಚೆ ದಾಂವಾಚೆ ಗಂಧ ಮೆಳೋನು ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಉದರ ಸಂಬಂಧಾಚೆ ರೋಗ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಸಂಧಿವಾತ :-** ಗ್ಯಾದರೀ ಜಾಡಾಚೆ ಚೂರ್ಣ, ಸಬ್ಬುಸಿಗೆ ಬೀಂ, ಸೈಂಧವ ಲವಣ ಆನಿ ಹೀಂಗು ಕೊಯಿಂ (ದುದಾತ) ದಿಕಾತ ವಾಟ್ನೂನು ಲೇಪನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಸಂಧಿವಾತ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

34. ವಾಳಿ ಬಾಜ್ಜಿ

ವಾಳೀ ಬಾಜ್ಜೇಂತು ಭರಪೂರ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶ ಆನಿ ಸಗಳ್ಯಾ ಪಶಿ ಜಾಸ್ತ ಪ್ರೊಟೀನ , ತೆ 33% ಅಂಶ ಉರತಾ. ತಾಂಬಡಿ ಆನಿ ಧಂವಿ ಮೋಣು ದೋನ ನಮೂನ್ಯಾಚೆ ವಾಳೀ ಬಾಜ್ಜಿ ಉರ್ತಾತಿ. ದೊನ್ನಿಂತೂ ತಿತ್ಲೇ ಪೌಷ್ಟಿ ಕಾಂಶ ಆನಿ ವಕ್ದಾ ಅಂಶ ಊರ್ನು ಉರ್ತಾ. ಹೇ ಜಾಡ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಜಾವ್ನು ದಿಸ್ನೂನು ಏನಾ ಜಾಲ್ತರೀ ಗದ್ಯಾಂತು, ತರಕಾರಿ ತೊಟಾಂತು ವ್ಹೋವ್ನು ತಯಾರ ಕರ್ತಾತಿ. ಹೀ ವಾಲಿ ಆಧಾರಾಸಾಟಿ ವಿಂಗಡ ಜಾಡ್ಡಾರಿ, ಮಾಂಟ್ವಾರಿ ವ ಘರಾ ಮಾಡಾರ ವಾಡತಾ. ತೋರ ರಸಭರಿತ ವಾಲಿಚ ಕಾಂಡಾಚೇರ ದಾಟ ಪಾನ್ನಾ ರಸಭರಿತ ಜಾವ್ನು ಪರ್ಯಾಯ ಜಾವ್ನು ಜೋಡಣ ಜಾಲ್ಲೆಲೆ ಉರತಾ. ಪಾನ್ನಾ ಅಂಚು ನಯಸ ಉರ್ತಾ. ಪಾನ್ನಾ ಮೂಳ ನೀಟ ಜಾವ್ನು ವ ಉರ್ಬ ಜಾವ್ನು ಉರ್ತಾ. ತಾಂಬಡೆ ವಾಲೀಂತು ಗುಲಾಬ್ಸೆ ಪುಲ್ಲಾ ಧಂವ್ವೆ ವಾಳೀತ ಧಂವ್ವೆ ಪುಲ್ಲಾ ಪಾನ್ನಾ ಖಾಂಚೇತ ಆಶಿಲೆ ರಸಭರಿತ ಅಂತ್ಯಾ ಭಿ ಪುಷ್ಪ ಮಂಜರೀತ ಉರ್ತಾ, ಪುಲ್ಲಾಂತು ಪಾಂಚ ಕೇಸರ ಉರ್ತಾ. ತಾಂಬಡೆ ವಾಲಿಂತು ಗೋಲ ಜಾವ್ನು ಕಾಳೆ ಆಶಿಲ್ ಪಿಕಿಲ್

ಫಳಾಂತು ಜಾಂಬಳೆ ರಸ ಭರ್ನ ಉರ್ತಾ. ತಾಂಬಡೆ ವಾಳಿ ಬಾಜ್ಜೇಚ ಔಷದಾ ಗೂಣ ಆಶ್ಶಿ ಉರ್ತಾ. (ತೊಗ್ಗು ದಿಲ್ಯಾವರಿ.)

ಹಿಂದೀತ -ಲಾಲ ಬಚ್ಲು, ಕನ್ನಡ-ಕೆಂಪು ಬಾಯಿ ಬಸಲೆ, ದೊಡ್ಡ ಬಸಲೆ, ಪೋತಕಿ, ಬಾಯಿ ಬಸಲೆ, ಮಂದಕಾಲಿ, ಹಿರೀ ಬಸಲೆ. ಸಂಸ್ಕೃತ- ಪೋತಿಕ, ಆಪೊದಿಕ, ಕೊಂಕಣಿ-ತಾಂಬಡಿ ವಾಳ, ತಾಂಬಡಿ ವಾಲಿ ಬಾಜ್ಜಿ. ತಮಿಳು- ಶಿವಪ್ಪು ವಸ್ಲಕೀರೈ, ಸಿಗಪ್ಪು ಪಸಲೈ. ತೆಲುಗು -ಯರನಬಸಲಿ. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ -ಇಂಡಿಯನ್ ಸ್ಪಿನಾಚ . ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ನಾಂವ -ಬಸೆಲ್ಲ ರುಬ್ರಾ, ಎಲ್. ಸಸ್ಯ ಕುಟುಂಬ- ಬಸೆಲ್ಲೇಸಿ.

ಔಷಧೋಪಯೋಗ

★ **ಮುತ್ತಾಂತು ರ್ಥಶ್ಶಿ-** ವಾಳಿ ಪಾನ್ನಾ ಚೆ ಬಾಜ್ಜಿ ಕೋರ್ನು ಖಾಲ್ಯಾರಿ ಮೂತ್ರ ಬಂದ್, ದಾಹ ವೀರ್ಯ ದೋಷ, ಅಶಕ್ತತಾ ಮೂತ್ತಾಂತು ರ್ಥಶ್ಶಿ ಯವ್ಚೆ ವಗೈರೆ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಪಿತ್ತಾದಿಕ್ಯ ಉಳ್ಟಿ-** ವಾಳಿ ಬಾಜ್ಜೇಚೆ ದಾಂವಾ ಕಷಾಯ ಪಿಲ್ಯಾರಿ ಪಿತ್ತಾದಿಕ್ಯಾನ ಜಾವ್ಚೆ ಉಳ್ಟಿ (ಓಂಕಿ) ಕಮ್ಮಿ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಕೇಸಪೂಳ-** ವಾಳೀ ಪಾನ್ನ ದುದ್ದಾಂತು ಚಾಂಗೇ ಶಿಜೋನು, ವಾಟ್ಟೂನು ಕರಟ, ಕೇಸಪೂಳ, ಸುಜ್ಜಿಲೆ ಭಾಗಾಚೇರ ಲೇಪನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಮಾತ್ಯಾ ಉಸಳ -** ವಾಳೀಚ ಪಾನ್ನಾ ವಾಟೂನ ಕಪಲಾಕ ಪಟ್ಟು ಘಾಲ್ಯಾರಿ ಮಾತ್ಯಾ ಉಸಳ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ. ಮಾತ್ಯಾ ತಾಳ್ವೇಕ ಘಾಲ್ಯಾರಿ ತಾಳ್ವಿ ಥಂಡ ಜಾವ್ನು ಬರೀ ನ್ಹೀದ ಪಡತಾ.

★**ಪಿತ್ತಾನ ಜಾವ್ಚೆ ಶ್ವಾಸರೋಗ -** ವಾಳೀಚೆ ಪಾನ್ನಾ ಉಪ್ಕರಿ (ಬಾಜ್ಜಿ) ಕೋರ್ನು ಖಾಲ್ಯಾರಿ ಪಿತ್ತಾನ ಜಾವ್ಚೆ ಶ್ವಾಸರೋಗ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಪ್ರೋಟೀನ್ ಭರಪಾಯ -** ದೇಹಾಂತು ಪ್ರೊಟೀನ ಅಂಶ ಕಮ್ಮಿ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ವಾಳಿ ಬಾಜ್ಜಿ ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಭರಪಾಯ ಜಾತ್ತಾ.

35. ವೃಕ್ಷರಾಜ ಅಶ್ವತ್ಥ

ಪುರಾಣ ಪ್ರಸಿದ ಜಾವ್ನು ಆಶ್ಶಿಲೆ ಅಶ್ವತ್ಥವೃಕ್ಷ ಭಾರೀ ಉಪಯುಕ್ತ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸ. ಕಟ್ಟೆ ಬಾಂದೂನ ಪೂಜಾಕೊರಚೆ ಹ್ಯಾ ವೃಕ್ಷಾರಿ ತ್ರಿಮೂರ್ತಿ ವಾಸ ಕರ್ತಾತಿ ಮ್ಹಣಚೆ ಸನಾತನ ಧರ್ಮಾಚೆ ನಂಬಿಗಾ. ತ್ಯಾ ವಿಶ್ವಾಸಾನ ಪಿಂಪಳಾ ಕಟ್ಯಾಕ ಕೆದ್ನಾಭಿ ಪೂಜಾ ವಿಧಾನ ಉರ್ತಾ, ಹೋಮಾಕ ವೇದೋಕ್ತ ಜಾವ್ನ ಪಿಂಪಳಾ ಲಾಕೂಡ ಉಪಯೋಗ ಕರ್ತಾತಿ. ಮಹಾತ್ಮಾ ಬುಧಾಕ ಜ್ಞಾನೋದಯ ಜಾಲೇಲೆ ಅಶ್ವತ್ಥವೃಕ್ಷಾಮುಳಾಂತು, ತೆದ್ನಾ ಧೋರ್ನ ಪಿಂಪಳಾ ರೂಖಾಕ ಬೋದಿವೃಕ್ಷ ಮಣತಾತಿ. ರಸಭರಿತ ಉರ್ಚೆ ಹೋವೃಕ್ಷ ಔಷದೋಪಯುಕ್ತ, ಪಿಂಪಳಾಚೆ ಪಾನ್ನಾ, ಕುಡಿ, ಫಳಾ, ಸಾಲ, ದಾಂವ, ಕಾಂಡ ಸಗ್ಲೆ ವಿವಿಧ ರೋಗಾಕ ಔಷಧ

ಹಿಂದೀತ- ಪೀಪಲ್, ಸಂಸ್ಕೃತ-ಪಿಪ್ಪಲಲ, ಮರಾಠಿ-ಪಿಂಪಳ, ಆಶಿಪಟ್ಟೊ, ಕೊಂಕಣಿ - ಪಿಂಪಳ್, ಅಶ್ವತ್ಥ, ಕನ್ನಡ-ಅರಳೀಮರ, ಅಶ್ವತ್ಥಮರ, ಬೋದಿ ಮರ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ನಾಂವ್ -ಫೈಕಾಸ ರಿಲಿಜಿಯೋಸಾ.

ಔಷಧೋಪಯೋಗ

★ **ಮೂಲವ್ಯಾಧಿಕ-** ಪಾನ, ಕಳೊ, ಕುಡಿ, ಫಳ, ಸಾಲ,ದಾಂವ ಪಿಂಫಳಾಚೆ ಹೇ ಸಗ್ಲೆ ಪಕ್ಕಾ ಸುಕೋನ ವಸ್ತ್ರಾಗಾಳ ಚೂರ್ಣ ಕೋರ್ನ, ಏಕ ಟೀ ಚಮಚ ಚೂರ್ಣ ಘೇವ್ನು, ಅರ್ಧ ಚಮಚ ಗೊನ ಜೋಳಾಚ ಆಸ್ಮಾತ್ ಘಾಲ್ನು, ಏಕ ಟೀ ಚಮಚ ಸಾಕ್ಕರ ಘಾಲ್ನ ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರ ಮೂಲವ್ಯಾಧಿ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ. ದಿವಸಾ ದೋನ ಪಟಿ, 15 ದಿವಸ ಘೆವಕಾ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಹೃದಯ ದೋಷ-** ಪಿಂಪಳಾ ಕುಡಿ ಸಕಾಳಿಪಣೆ ಚಾಬೂನ ಗಂಧಖಾವಕಾ.ಹೃದಯಾಚೆ ಕಾಯಿಲೆ ನಿವಾರಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಕೆಪ್ಪಟ್ಟಾಕ** - ಪಿಂಪಳಾ ಪಾನ್ನಾ ತುಪಾಂತು ವಾಟ್ಟೂನು ಹೂನ ಕೋರ್ನು ಕೆಪ್ಪಟ್ಟಾಕ ಲೇಪನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಮೂತ್ರ ದೋಶಾಕ** - ಪಿಂಪಳಾ ಕುಡಿ ದಿವಸಾದೋನ ಪಂತ ಜಗದೂನ

ಖಾವಕಾ. ಗೂಣ ಜಾವು ಪರ್ಯೆಂತರ ಬಹುಮೂತ್ರ, ಜಾಳಮೂತ್ರ, ಕಟ್ಟಮೂತ್ರ, ಲಘುಮೂತ್ರ, ಗೂಣಜಾತ್ತಾ.

★**ರಕ್ತ ಶುದ** - ದಿವಸಾ ಸಕ್ಕಾಳಿ ಪಿಂಪಳಾ ಕುಡಿ ಖಾವಚೆ ರೂಢಿ ದವರ್ನು ಘೆತ್ಲ್ಯಾರಿ ರಕ್ತ ಶುದಿ ಆನಿ ಚರ್ಮರೋಗ ನಿವಾರಣ.

★ **ಪೊಟ್ಟಾದೂಖ** - ಚಾರ ಪಾಂಚ ಪಿಂಪಳಾಕುಡಿ ಸಮಪ್ರಮಾಣಾಂತು ಗೊಡ್ಡಾಂತು ವಾಟ್ನೂನು ದಿವಸಾ 2ಪಟಿ ಸೇವನ ಕೊರಕಾ ವೀಸ(20) ದಿವಸ. ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **(ಜಿವ್ಹೇ) ತೊಂಡ ಅಗ್ರಾಕ**- ಪಿಂಪಳಾ ಪಾನ್ನ ಧಾಡ್ನೋನ ರಸ ಖಾಣ್ನು ತ್ಯಾ ರಸಾಂತು ಪಿಂಪಳಾ ಸಾಲ ಝುರೋನ ಜಿಬ್ಬೇಕ ಲೇಪನ ಕೊರಚೆ, ಜಿಬ್ಬೇಕ ರೂಚಿ ಕಳ್ನಾ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಭೀ ಹೇ ಬರೇ 5-6 ಪಂತಾ ಪ್ರಯೋಗ ಕೊರಕಾ.

★**ಪ್ರಾಯ ಜಾಲ್ತರೀ ಋತುಮತಿ ಜಾನಾ ಜಾಲ್ಯಾರಿ**- ಪಿಂಪಳಾ ಕಾಂಡಾ ಸಾಲಿಚೆ ರೋಸ ಕಾಣು ಗಾಯಚೆ ದುದ್ದಾಂತು ಮಿಶ್ರಣ ಕೋರ್ನಸೇವನ ಕೊರಕಾ. 8ದಿವಸ ಪರ್ಯಂತ ನಿರಂತರ ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ 15 ದಿವಸ ಭಿತ್ತರಿ ಋತುಮತಿ ಜಾತ್ತಾತ್ತಿ.

★ **ಜಳಿಲ್ ಗಾಯಾಕ**- ಪಿಂಪಳಾ ಸಾಲ ಉದಕಾಂತು ಝುರೋನ್, ತಿಳಾಚೆ ತೇಲ ಮೆಳೋನ ಖಥ ಖತೋನ, ನ್ಹಿವ್ರೋನ, ಝುಳಿಲ್ ಗಾಯಾಕ ಲೇಪನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಗೂಣ.

★ **ಮೂತ್ರಾ ಸಂಗತೀಕ ವೀರ್ಯ ಸ್ಖಲನ ಬಂದ ಜಾವ್ಚಾಕ**- ಪಿಂಪಳಾ ರುಕ್ಕಾಚೆ ಸಾಲಿಚೆ ಕಷಾಯ ನ್ಹಿವ್ರೋನ, ಮ್ಹೋವು ಘಾಲ್ನು 8-10 ದಿವಸ ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಗೂಣ.

★ **ಅಸ್ತಮಾ**- ಪಿಂಪಳಾಚೆ ಪಿಕಿಲ್ ಫಳಾ ಸುಕೋನ, ಚೂರ್ಣಕೋರ್ನು ಥಂಡ ಉದಕಾಂತು ಕರಡೂನ ಸೇವನ ಕರ್ತಾ ಉರಲ್ಯಾರಿ ಸುಮಾರ ಏಕ ಮ್ಹಯನ್ಯಾಂತು ದಮ್ಮು ಅಸ್ತಮಾ ಉಬ್ಬಸರೋಗ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಶ್ವೇತ ಪದರ (ಬಿಳಿಸೆರಗು)**- ಪಿಂಪಳಾಚೆ ಪಿಕಿಲ್ ಫಳಾ ಸುಕೋನ ಚೂರ್ಣಕೋರ್ನು, 5ಗ್ರಾಂ ಚೂರ್ಣ ತಾಕ್ಕಾಂತು ಮೆಳೋನ ಸಕಾಳೀಕ ಆನಿ

ಸಾಂಜೇಕ ಏಕ ಮೈನೋ ಪರ್ಯಂತರ ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರ ಶ್ವೇತ ಪದರ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಮಧುಮೇಹಾಕ-** ಪಿಂಪಳಾಚೆ ಸಾಲಿಚೆ ರೋಸು ಉದಕಾಂತು ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರ ಮಧುಮೇಹ ಆನಿ ಶ್ವೇತಪದರ ಭೀ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಗನೋರಿಯಾ-** ಪಿಂಪಳಾಸಾಲಿಚೆ ಕಷಾಯಾನ ಗನೋರಿಯಾ,ಹೊಟ್ಟಿ, ಖರೂಜ, ಸಿಬ್ಬಾ, ಚಾಮಾಚೆ ಕಲೆ ವಗೈರೆ ನಿವಾರಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಉಲಟಿ ಬಂದ ಜಾವಚಾಕ-** ಪಿಂಪಳಾಚೆ ಸುಕ್ಕಿ ಸಾಲ ಲಾಸ್ನೂನು ಗೊಬ್ಬೊರು(ಭಸ್ಮ) ಉದಕಾಂತು ಘಾಲ್ನು, ಗಾಳ್ನು, ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಸಗ್ಲೆಪ್ರಕಾರಾಚೆ ವೊಂಕಿ ಬಂದ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಕಿಲವಣಿ (ಬಿಕ್ಕಳಿಕೆ)-** ಜಳತ ಆಶಿಲ್ ಪಿಂಪಳಾಚ ಸುಕ್ಕಿಸಾಲ ಘೆವಚೆ, ಉದಕಾಂತು ಬುಡೋನ, ತೇ ಉದ್ದಾಕ ಗಾಳ್ನು ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಸಗ್ಲೆ ಪ್ರಕಾರಾಚೆ ಫಿಲಾಸ, ಕಿಲವಣೆ, ಉಲಟಿ ಬಂದ ಜಾತಾ.

★ **ದೂಖೇಕ-** ಪಿಂಪಳಾ ಪಾನ್ನ ಗೊಡ್ಡಾಂತು ವಾಟ್ನೂನು ದೂಖೇಕ ಲೇಪನ ಕೆಲ್ಯಾರ ಗೂಣ.

★ **ಅಶಕ್ತಾ-** ಪಿಂಪಳಾ ಕುಡೇಚ ಕಷಾಯಾಕ ಖಡೇ ಸಾಕ್ಕರ ಮೆಳೋನ ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರ ಅಶಕ್ತಾ ನರ ದೌರ್ಬಲ್ಯ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

36. ಬೇವಾ ರೂಖು

ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತೀಯ ಲೋಕ ಪ್ರಭಾವಿತ ಜಾವ್ನು ಪ್ರಕೃತಿಮಾತೇಲೆ ಆಶ್ರಯಾಂತು ವಾಂಚಲೆ. ತಾಂಗೇಲ ಜೀವನಾ ಸರ್ವಸ್ವಭೀ ನಿಸರ್ಗಚಿ. ಹ್ಯಾ ಪ್ರಕೃತೀಕ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ಕೊರಚೆ ಪಂಚಭೂತಾಂತು ಸರ್ವಸ್ವಭೀ ಗುಂತೂನಆಸ್ಸ ಮಳೇಲೆ ತಾಂಗೇಲ ವಿಶ್ವಾಸ ತಶ್ಶಿಚೆ ಭೂಮಾತಾ,ಗಂಗಾಮಾತಾ,ಸೂರ್ಯದೇವ, ಅಗ್ನಿದೇವ,ವಾಯುದೇವ, ವರುಣದೇವ ಸಗ್ಲೆತ್ಯಾಲೊಕಾಲೆ ಆರಾಧ್ಯ ದೈವ ಜಾವ್ನು ಚಲತಾ ಉರಲೆ. ಆಜೀಕ ಭೀ ಲೊಕಾಲ ಜೀವನಾಂತು ಅಂತರ್ಗತ ಜಾವ್ನುಆಸ್ಸಾತಿ. ಕಾಲ ಕ್ರಮೇಣ ವೃಕ್ಷ ಲತಾ, ಜಾಡ-ಝೂಪ, ಪಶು - ಪಕ್ಷಾಂಕ ಭೀ

ಪೂಜಾಕೊರ್ಚಾಕ ಲಾಗಲೆ. ನಾಗಪೂಜಾ ಕೊರ್ಚೆ ಲೋಕ, ಗರುಡ ಪಕ್ಷೀಕ ಭೀ ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕ ಜಾವ್ನ ವಂದನ ಕೊರ್ಚಾಕ ಲಾಗಲೆ. ಸಿಡುಬು ರೋಗಾಕ ಭೀವ್ನ "ಅಮ್ಮಾ" ದೇವಿಕ ಪೂಜಕೊರ್ಚೆ ಲೋಕ, ತೋ ರೋಗ ನಿವಾರಣ ಕೊರ್ಚೆ ತಾಕತ್ತ ಆಶಿಲೆ ಬೇವಾ ರುಕ್ಕಾಕ ಭೀ ಕಟ್ಟೆ ಬಾಂದೂನ ಉದ್ದಾಕ ಘಾಲ್ನು ಪೋಷಣ ಕೊರ್ನು ವೇಳೇಚ ವೇಳೆಕ ಪೂಜಾ ಕೊರ್ಚಾಕ ಲಾಗಲೆ, ಭರ್ಮಾ (ಬ್ರಹ್ಮದೇಶ) ಮೂಲಾಚೆ ಹೇ ಬೇವಾಜಾಡಾ ಉಪಯೋಗ ಕೋಳ್ನಘೆತ್ತಿಲ್ ತೆದ್ನಾ ತಾನ್ನಿ ಕೆಲೇಲಿ ಯೋಗ್ಯ ಆಸ್ಸ. ಪೂಜ ಕೊರಚೆ ಭಾವನೇನ ತರೀ ಶ್ರದೇನ ಹ್ಯಾ ಜಾಡ ಝೋಪಾಚೆ ರಕ್ಷಣ ಜಾವ್ನು ಅವಶ್ಯ ಆಶಿಲ್ತೆನ್ನಾ ಹಾತ್ತಾಕ ಮೇಳಚೆ ಸರ್ಕೆ ಜಾತ್ತಲೆ.

ಬೇವಾರೂಕ ಆಯುರ್ವೆದಾತ ಅಗ್ದಿ ಮೂಲಭೂತ ಪಾತ್ರ ನಿರ್ವಹಣ ಕರ್ತಾ. ಭಾರತಾತ ಸಗ್ಲೆಕಡೇನ ಭರಪೂರ ಬೇವಾರೂಕ ಜಾತ್ತಾತಿ. ಏಶಿಯಾಂತು ಭೀ ಬರ್ರೂಪರ ಆಸ್ಸ. 'ಘಟಪ್ರಭಾ' ಕರ್ನಾಟಕಾಚೆ ಆರೋಗ್ಯಧಾಮ ಮ್ಹೊಣು ಪ್ರಸಿದ ಆಸ್ಸ. ಪ್ರಾರಂಭಾವಸ್ತೇತ ಆಶಿಲ್ ಕ್ಷಯರೋಗಾದಿ ಗೂಣ ಜಾವಚಾಕ ಥಂಯ್ಸು ವಚೂನು ವಸ್ತಿ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಪುರೊ. ಥಂಯ ಪಳೆಯಲ್ಯಾರಿ ಭರಪೂರ ಬೇವಾರೂಕ ಆಸ್ಸಾತಿ. ತಿತ್ಲೇ ಮಳ್ಳೆನಂತರ ಬೇವಾ ರೂಕ ಹವೊ ಶುದ ಕರ್ತಾ ಮಳ್ಳೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಜಾತ್ತಾ.

ಹೇ ಜಾಡ ಸುಮಾರ 30ಪೂಟ ಊಂಚ ವಾಡ್ತಾ. ಬೇವಾಚೆ ಸಂಯಕ್ತ ಪಾನ್ನಾತ ಪ್ರತಿಯೇಕಾತ 7-8 ಜೋಡಿ ಸಾನ ಪಾನ್ನಾ ಅಭಿಮುಖ ಜಾವ್ನ ಜೋಡನ ಜಾಲ್ಲೆ ಉರ್ತಾ. ಮಾರ್ಚ ಎಪ್ರಿಲ್‌ಮ್ಹೈನ್ಯಾಂತು ಸುಟಚೆ ಬಾರಬಾರೀಕ ಧಂವ್ವಿ ಪುಲ್ಲಾಂತು ಮ್ಹೊವಾಂತು ಉರ್ಚೊ ಪರಿಮಳ ಉರ್ತಾ.ಯುಗಾದಿ ದಿವಸ ಬೇವ್ - ಮ್ಹೊವ್ ಸೇವನ ಕರ್ತಾಸ್ಥಾನಾ ಬೇವಾಪಾನ್ನಾ ವಾಟ್ಟೂನು, ಮ್ಹೊವಾಂತು ಮಿಶ್ರಣ ಕೊರ್ನ ಗುಳಿ ಕೊರ್ನ ಗಿಳ್ಚೆ ಆಸಾ. ಹೇ ಜೀವನಾಂತು ಗೋಡ-ಕೋಡು ದೊನ್ನಿ ಸಮಾನ ಮ್ಹೊಣು ಪರಿಗಣನ ಕೊರಕಾ ಮಳ್ಳೆ ಸಾಂಕೇತಿಕ ಆಸಾ. ಔಷಧಾ ದೃಷ್ಟೀನ ಪಾನ್ನಾ, ಕಾಂಡ ದಾಂವ ಆನಿ ಫಲಸಗ್ಲೆ ಅಗ್ದಿ ಉಪಯುಕ್ತ ಜಾವ್ನ ಆಸ್ಸ. ಲಾಕೂಡ ಭೀ ಉಪಯುಕ್ತ . ಬೇವಾಹಿಂಡಿ ಉತಮ ಸಾರೆ. ಬೇವಾ ತೇಲ-ದಿವ

ಔಷಧ. ಸಾಬೂನ ತಯಾರಿಕೇಕ ಭೀ ಉಪಯುಕ್ತ.

ಸಂಸ್ಕೃತ-ನಿಂಬ, ವೆಂಬಕ, ಬ್ರಹ್ಮವೋಡಿ, ಅರಿಷ್ಟ, ಸರ್ವತೋಭದ್ರ,ಪಿಚುಮರ್ದ, ಹಿಂಗುನಿರ್ಯಾಸ ಮೂಲಿಕ. ಹಿಂದಿ-ನೀಮ್, ತೆಲಗು-ವೇಪ, ಕನ್ನಡ-ಒಳ್ಳೆಬೇವು, ಕಹಿಬೇವು, ಬೇವಿನ ಮರ, ಕಸಿನಿಂಬೆ ಕೊಂಕಣಿ- ಬೇವಾಜಾಡ.ತಮಿಳು ವೆಂಬು, ವೇಪ, ಇಂಗ್ಲೀಷ-ಮಾರ್ಗೋಸ್ ಟ್ರೀ, ನೀಮಟ್ರಿ, ಇಂಡಿಯನ್ ಲಿಲಾಕ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ನಾಂವ-ಆಝಾದಿರಕ್ತಾ ಇಂಡಿಕ ಎ ಜಸ್

ಔಷಧೋಪಯೋಗ

★ **ಕಾಮೀಣ:-** ಬೇವಾಪಾನ್ನಾ ರೋಸಾಂತು ಮೀಟ ಕಿಂವಾ ಮ್ಹೋವ ಘಾಲ್ನು ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರ ಕಾಮೀಣ(ಅರಸಿನ ಮುಂಡ್ಸಿ) ಗೂಣ ಆನಿ ಪೊಟಾತ್ಲೆ ಕ್ರಿಮಿ ಮರ್ತಾ.

★ **ಮಲೇರಿಯಾ ತಾಪ :-** ತಾಜಾ ಬೇವಾಪಾನ್ನಾ ಕಷಾಯಾನ ಮಲೇರಿಯಾ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ರೂಂವಾಕ:-** ಬೇವಾಪಾನ್ನಾ ಗಂದ ವಾಟ್ಹೂನು, ಕೇಸಪೂಳ,ರೂಂವ್,ಬೊಕ್ಕೆ, ಸೂಜ, ಪಿತ್ತಾಚೆ ದಾದರ, ಗಾಯಾಕ ಲೇಪನ ಕೆಲ್ಯಾರ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★ **ಮೊಡಿಲೆ ಹಾಡ್ಡಾಕ :-** ಬೇವಾಪಾನ್ನಾ ರೋಸು ಕರ್ಪೂರಾಂತು ಮೆಳೋನು ಮೊಡ್ಡಿಲೆ ಹಾಡ್ಡಾಕ ಲೇಪನ ಕರ್ತಾತಿ.

★**ಶೇಕದಿವಚಾಕ:-**ಬೇವಾಪಾನ್ನ ಉದಕಾಂತು ಖಥ ಖತೋನ್ ತೇ ಉದ್ದಾಕ ಪ್ರಸವ ಕಾಲಾಂತು ಚ ಶಿಶುಜನನಾ ನಂತರ ಜಲಧಾರಾ ವಾರ ವಾಪಾರತಾತಿ.

★ **ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ** - ದಾಂವ ವ ಕಾಂಡಾಚ ಸಾಲ ಉತ್ತಮ ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ

★**ಮೂಲವ್ಯಾಧಿ-** 3ಗ್ರಾಂ ಬೇವಾ ಬಿತರ್ಲೆಸಾಲ ವಾಟ್ಹೂನ 6ಗ್ರಾಂ ಗೊಡ್ಡಾಂತು ಪ್ರತಿ ದಿವಸ ಸಕಾಳಿ ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರ ಮೂಲವ್ಯಾಧಿ ಗೂಣ 3-4 ಪಿಕ್ಕಿಲೆ ಬೇವಾಫಲಾ ಸೇವನ ಕೊರ್ನ್ನ ಉದಾಕ ಫಿಲ್ಯಾರ ರಕ್ತಮೂಲವ್ಯಾಧಿ ಬಂದ ಜಾತಾ.

★ **ಕುಷ್ಠರೋಗ-** ಮಿರ್‍ಯಾಕಣ ಆನಿ ಬೇವಾಪಾನ್ನಾ ವಾಟ್ಟೂನ ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಕುಷ್ಟ ರೋಗ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ. ವ ದೋನ ಚಮಚೆ ಬೇವಾಪಾನ್ನಾ ರಸ-ತಾಜಾ ಪಿವ್ಕಾ.

★ **ಕೇಸ ಜಡಚೆ ಬಂದ ಜಾವಚಾಕ-** ಬೇವಾ ಪಾನ್ನಾಚೆ ಕಷಾಯ ಮಾತ್ಯಾಕ್ ಘಾಸಲ್ಯಾರಿ ಕ್ರಿಮಿನಾಶ ಜಾವ್ನು ಕೇಸ ಜಡಚೆ ರಾಬತಾ. ಕೇಸ ಭೀ ವಾಡತಾ.

★**ದೊಳೆ,ಕಾನ್ನಾಚೆ ಕಾಯಿಲೇಕ** - ದೊಳೆಯಾಚ ಕಾಯಿಲೇಕ ಆನ್ನಿ ಕಾನ್ನಾ ದುಖೇಕ ಬೇವಾ ಪಾನ್ನಾ ರೋಸು ವಾಪರ್‍ಯಾತ. ಕಾನ ಕೆಪ್ಪೆ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಬೇವಾ ಪಾನ್ನಾ ರಸ ಗಾಲ್ಯಾರಿ ಕಾನ ಆಯಕತ

★**ದಾಡಿ ಗಟ್ಟಿ ಜಾವಚಾಕ** - ಬೇವಾ ಕಾಡ್ಡೇನ ದಾಂತ ಮಾಂಜಲ್ಯಾರಿ ದಾಡಿ, ದಾಂತ ಗಟ್ಟಿ ಜಾವ್ನು ತೊಂಡಾ ವಾಸಭೀ ಮಾಯ ಜಾತ್ತಾ.

★**ಥಾನ್ನಾ ದೂಖೇಕ** - ಬೇವಾ ಪಾನ್ನಾ ವಾಟ್ಟೂನ ದೂಖ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಥಾನ್ನಾಕ ಲೇಪನ ಕೆಲ್ಯಾರ ದೂಖಿ ಕಮ್ಮಿ ಜಾತ್ತಾ ದೂದ ಭೀ ಸುಕತಾ.

★**ಮೊಡಮೆ** - ಬೇವಾಪಾನ್ನಾ ರಸ ದಿವಸಾ ಏಕ ಚಮಚ ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರ ಮೂಡಿಮ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★**ಋತು ಚಕ್ರಾಚೆ ಪೊಟ್ಟಾ ದುಖೇಕ** - ಬೇವಾಪಾಲ್ಲೊ ಕಾಂದೊ ವಾಟೂನ ಗುಳಿ ಕೊರ್‍ನ ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಬಸ್ಪೆಪಣಾಚೆ ಪೊಟ್ಟಾದೂಖಿ ಗೂಣಜಾತ್ತಾ.

★**ಮೆಂದುವಾ ಶಕ್ತಿ ವೃದೀಕ** - ಬೇವಾ ಫಳಾ ಖಾತ್ತಾ ಉರಲ್ಯಾರಿ ಮೆಂದುವಾ ಶಕ್ತಿ ವೃದಿ ಆನಿ ರಕ್ತ ವಿಷ ನಾ ಜಾತ್ತಾ.

★**ಮಧುಮೇಹ** - ಪ್ರತಿ ದಿವಸ 2 ಬೇವಾಪಾನ್ನಾ ಖಾವ್ನು ಉದ್ದಾಕ ಫಿಲ್ಯಾರಿ, ಪಿತ್ತಾನ ದೊಳೆಯಾಕ ಕಾಳೋಕ ಜಾವ್ಚೆ ಗೂಣ, ನಿರೋಧ ಶಕ್ತಿ ವಾಡ್ತಾ. ಮಧುಮೇಹ ನಿಯಂತ್ರಣ ರಕ್ತಶುದಿ.* **ನಾಕಶಿ** - ಬೇವಾಪಾನ್ನಾ ವಾಟ್ಟೂನ ಮೀಟ ಆನಿ ತುಪ್ಪಾಂತು ಮಿಶ್ರಣ ಕೊರ್ನು ಬಾಂದ್ಲಾರ ಗೂಣ.

★ **ಬರೀ ನೀದ ಪಡ್ಚಾಕ** - ದೂದ್ದಾಂತು ಬೇವಾಪಾನ್ನ ವಾಟ್ಟೂನು ಪಾಂಯ್ಯಾ ತಾಳೇಕ ಘಾಸಲ್ಯಾರಿ ಬರೀ ನೀದ ಪಡತಾ

37. ಸರ್ಪಗಂಧಿ

ಸುಮಾರ 25 ವರ್ಷಾ ಮಾಕ್ಷಿರಾನ್ನಾಂತು ಭರಪೂರ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಗರುಡಪಾತಾಳ (ಸರ್ಪಗಂಧಿ) ಯತ್ತಾಯತ್ತಾ ಮನುಷ್ಯಾಲೆ ದುರಾಶೇನ ಅಗ್ದಿ ಕ್ಷೀಣ ಜಾಲ್ಲಾ. ಹ್ಯಾ ಜಾಡಾಚೆ ಔಷಧಾ ಗೂಣ ಖೂಬ ಆಸ್ಸ. ಭಾರತಾಂತು ಸುಮಾರ ಚಾರ ಹಜಾರ ವರ್ಷಾಪೆಕ್ಷಾ ಪೈಲೆಚಾನ ವಾಪರತಾತಿ. ಚರಕ ಸಂಹಿತೇಂತು ಭಿ ಸರ್ಪಗಂಧಿಚೆ ಉಲ್ಲೇಖ ಆಸ್ಸ. ವಾಕಡೆ ತಿಕಡೆ ಉರ್ಚೆ ಪಾಳ ಸರ್ಪಾವಾರ ಉರ್ತಾ. ತ್ಯಾಶಿವಾಯ ಸರ್ಪಾ ವಿಷ ಕಾಡ್ಚೆ ಶಕ್ತೀಚೆ ಮ್ಹಣ ಹೇ ನಾಂವ ದಿಲ್ಲೆಲೆ ಉರತಾ. ಪಯಲೆ ತಾಪ್ಪಾಕ ಸುದ್ದಾ ಹೇ ದಿವ್ಯ ವಕ್ದ ಆಶ್ಶಿಲ್ಲೆ.

15 ತೇ 45ಸೆಂ ಮೀ. ವಾಡ್ಚೆಲ್ಯಾನ ಜಾಡಾಚೆ ಪಾನ್ನಾ ದೀರ್ಘ ಕಾರ ಉರ್ತಾ. ಬಾರೀಕ ಧಂವಿಪುಲ್ಲಾ ಪರಿಮಳಾಚಿ, ತಾಂಬಡಿ ಪುಲ್ಲಾಚೇ ಭೀ ಸರ್ಪಗಂಧಿ ಉರ್ತಾ. ವರಾಣ್ಯಾ ಗಾತ್ರಾಚೆ ಫಳಾ ಪಿಕಲಾರ ಕಾಳೆ ಜಾತ್ತಾ. ಸಂಸ್ಕೃತಾಂತು-ಚಂದ್ರಿಕಾ, ಹಿಂದೀತ-ಛೋಟಾಛಂಧ, ಕನ್ನಡಾಂತು-ಸರ್ಪಗಂದಿ, ಗರುಡಪಾತಾಳ , ಕೊಂಕಣೀತ -ಸರ್ಪಗಂದಿ, ಮಡ್ಚಮೂಳ ಸಸ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ನಾಂವ್ -ರೌಲಫಿಯಾ ಸರ್ಪೆನ್ಸಿಯಾ ಬೆಂತ, ಸಸ್ಯಕುಟುಂಬ- ಅಪೋಸೈನೇಸಿ.

ಔಷಧೋಪಯೋಗ

★ **ರಕ್ತಒತ್ತಡ**- ಸರ್ಪಗಂಧಿ ಪಾಳ ಝುರೋನ ಅರ್ಧ ಚಮಚೊ ಪ್ರತಿದಿವಸ ಸಕಾಳೀಕ ಖಾಲಿ ಪೊಟ್ಟಾರಿ 21 ದಿವಸ ಘೆತ್ಲ್ಯಾರಿ ರಕ್ತಒತ್ತಡ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ. ಕಾರಣ ಏಕ ನಮೂನೆ ಅಮಲ ಜಾವ್ನು ನ್ಹಿದ ಯವ್ಚೆ ಗೂಣ ಆಸ್ಸ.

★ **ಸರ್ಪಸುತ್ತಾಕ** - ಸರ್ಪಾಸುತ್ತಾಕ (ಸರ್ಪಕಾಟಿ) ಸರ್ಪಗಂಧಿ ಆನಿ ಲಘುಪಾತಾ (ಪಾಡವಾಲ್) ಪಾಳ ಲಿಂಬ್ಯಾ ರಸಾಂತು ಝುರೋನ ಏಕ ಚಮಚೊ ಸೇವನ ಕೊರ್ನು, ಉರಲೇಲೆ ರೂಂವಾಕ ಲೇಪನ ಕೊರಚೆ, ತೆದ್ನಾ ಸಾತ (7) ದಿವಸ ಮ್ಹಶಿಲೆ ತಾಕ್ಕಾಂತೂ ಽಚಿ ಜವಕಾ.

★ **ಕೊರೋಜಾಕ** - ಸರ್ಪಗಂಧಿ ಪಾಳ ಆನಿ ಸರ್ವೌಷಧಾ (ರಕ್ತದಾವಾ) ಪಾಳ ಲಿಂಬ್ಯಾ ರೋಸಾಂತು ಝುರೋನ ಸೇವನ ಕರ್ಕಾ, ಲಾವಕಾ. ಜಳ್ಯಾಕ ಲಾಗ್ಯಾರಿ ತಾಂದಳ್ಯಾ (ತಾಂದೂಳ ಧುಲೇಲೆ) ಉದಕಾಂತು ಝುರೋನ ಲಾವ್ಯೇತ.

★ **ಗಜಕರ್ಣ** :-ಸರ್ಪಗಂಧಿದಾಂವ ಆನಿ ದಂವ್ವೆಪೀಟ ಕೋಳಿದಾಂವ ಲಿಂಬ್ಯಾರೋಸಾಂತು ಝುರೋನ ಲಾವ್ಚೆ ಆನಿ ಖಾವ್ಚೆ ಮಶಿತಾಕಾತ ಮೀಟ ಗಾಲ್ನಾಸ್ತಾನಾ ಜವಕಾ ಸಾತ ದಿವಸ ಪರ್ಯೇಂತರ

★**ತಾಪಾಕ**- ಸರ್ಪಗಂಧಿ ದಾಂವ ಝುರೋನ ಗೆತ್ಲಾರ ತಾಪ ಗೂಣ ಜಾತಾ.

★**ಹೃದಯ ಸಂಬಂದಿಕಾಯಲೇಕ**- ಆನಿಮೆಂದುವಾಚ್ ಕಾಯಲೇಕ ಸರ್ಪಗಂಧಿದಾಂವ ಝುರೋನ ಘೆತ್ತಾವಚಕಾ, ಕ್ರಮೇಣ ಗೂಣಜಾತ್ತಾ.

★**ಕಾಲರಾ ವೊಂಕೇಕ**- ಸರ್ಪಗಂಧಿ ಪಾಳ ಝುರೋನ ಸೇವನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಕಾಲರಾಚೆ ವೊಂಕಿ ಸುದ್ದಾ ಗೂಣ ಜಾತ್ತಾ.

★**ವಿಷ ಪ್ರಾಣೇನ ಚಾಬಲಾರ** - ಖಂಚೇ ವಿಷಪ್ರಾಣೇನ ಚಾಬ್ಬಿಲೆ ತೆದನಾ ವಿಷ ಕಮ್ಮಿ ಕೊರ್ಚೆ ವಕ್ದಾಂತು ಸರ್ಪಗಂಧಿ ದಾಂವ ಅವಶ್ಯ ಘಾಲ್ತಾತಿ.

★**ಬಾಳಶ್ಯಾಂಕ್**- ಬುಧವಾರ ಆನಿ ರವಿವಾರ ಝುರೋನ ಬಾಳಶ್ಯಾಕ ಘಾಲತಾತಿ ಆಂಗಾಕ ಲಾಯತಾತಿ, ಕೊಡು ವಕದಾತ ಸಂಗ್ತೀಕ ಘಾಲತಾತಿ.

★**ವಾರ್ಯಾ ವಕದಾತ**- ವಾರ್ಯಾ ವಕದಾತ ಸರ್ಪಗಂಧಿ ಭೀ ಘಾಲತಾತಿ,(28,54, 108 ನಮ್ಯೂನ್ಯಾಚೆ ವನಸ್ಪತಿ ಮೆಳೋನ ವಾರ್ಯಾ ವಕದ ತಯಾರ ಕರತಾತಿ. ಹೇ ಭಾರೀ ದಿವ್ಯ ಔಷಧ)

★ **ಮಾನಸಿಕ ಸಮಸ್ಯೇಕ** ಆನಿ ಬಿ.ಪಿ. ನಿವಾರಣೇಕ ಸರ್ಪಗಂಧಿಂತುಲೆ ರಿಸರ್ಪಿನ್ ದ್ರವ್ಯ ತಾಕೂನು ತಯಾರ ಕೆಲೇಲೆ ವಕ್ದ ದಿತ್ತಾತಿ.

★★★

ಸರಸ್ವತಿ ಪ್ರಭಾ 20ವರ್ಷಾಂಕ 20 ಪುಸ್ತಕ ಯೋಜನೇಕ ಹೆಂ ಪರಿಯಂತ ರೂಪಾಯಿ 5000 /- ಪಶಿ ಚಡ ದೇಣೆಗಾ ದಿಲ್ಲೆಲೆ ಮಹನೀಯ.

ಶ್ರೀ ಎಮ್. ಜಗನ್ನಾಥ ಶೆಣೈ,
ಮ್ಯಾನೆಜೀಂಗ್ ಪಾರ್ಟನರ್,
ಮೆ. ಮಂಗಳೂರು ಗಣೇಶ ಬೀಡಿ ವರ್ಕ್ಸ,
ವಿನೋಬಾ ರಸ್ತೆ,
ಮೈಸೂರ -570005

ದೇಣೆಗಾ ರೂ. 10,000/-

ಶ್ರೀಮತಿ ವೀಣಾ ಜೋಯಿಸ್, ನವಿ ಮುಂಬೈ. ದೇಣೆಗಾ : 5200/-

ಡಾ॥ ರೋಹಿಣಿ ನಾಗೇಶ ಪ್ರಭು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ. ದೇಣೆಗಾ : 5055/-

ಶ್ರೀ ಮೋಹನ ಪ್ರಭು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ. ದೇಣೆಗಾ : 5000/-

ಹಾಂಕಾ ಹಾಂವ ವಿಶೇಷ ಆಬಾರ ಅರ್ಪಣ ಕರತಾ

- ಆರ್ಗೋಡು ಸುರೇಶ ಶೆಣೈ

14. ದೀಣಾ ಕೋರ್ನಾ ಜಾಲ್ಯಾರಿಚಿ ತ್ಸೂಪ ಖಾವಕಾವೇ? (ಮಕ್ಕಳ ಕತೆಗಳು)

ಲೇ : ಆರ್ಗೋಡು ಸುರೇಶ ಶೆಣೈ

15. ವಾಕ್ಯಾ ಘೂಡ್ಡ (ವಿವಿಧ ಔಷಧೀಯ ಸಸ್ಯಗಳ ಮಾಹಿತಿ)

ಲೇ : ರಾಮಚಂದ್ರ ಎಮ್. ಶೇಟ್, ಶಿರಸಿ

ಪ್ರಿಂಟ್ ಜಾತ್ತಾ ಆಸ್ಸುಚೆ ಇತರ 5 ಕೃತ್ಯೋ

16. ಘರ ಬಾಂದತಾನು ಪಳೆಂ (ಕೊಂಕಣಿ ವಾಸ್ತು ಕೃತಿ)

ಲೇ : ಆರ್ಗೋಡು ಸುರೇಶ ಶೆಣೈ

17. ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಭಾ (ಕೊಂಕಣಿ ಕವನ ಸಂಕಲನ)

ಸಂಪಾದಕ : ಶ್ರೀ ನಾಗೇಶ ಅಣ್ವೇಕರ, ಕಾರವಾರ

18. ಅಶ್ಶಿ ಜಾವಚೇ ಆಸ್ಸ. (ಸತ್ಯ ಘಟನೆಗಳ ಆಧಾರದ ಕತೆಗಳು)

ಲೇ : ಆರ್ಗೋಡು ಸುರೇಶ ಶೆಣೈ

19. ಗಂಗೇಚಾ ಯಮುನೇಚ್ಯೆಪ... (ನೀರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಕೃತಿ)

ಲೇ : ಡಾ॥ ನಾರಾಯಣ ಶೆಣೈ, ಮಣಿಪಾಲ

20. ಆಮಗೇಲೆ ಪರಭ (ಹಬ್ಬಗಳ ವಿಶೇಷತೆ ಮತ್ತು ಹಬ್ಬದಡುಗೆ)

ಲೇ : ಆರ್ಗೋಡು ಸುರೇಶ ಶೆಣೈ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮತಿ ಪ್ರಭಾ ಶೆಣೈ

ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಿರುವ ನಮ್ಮ ಇತರ ಕೃತಿಗಳು

1. 'ಮಗೇಲೆ ಉತ್ತರ' ಕೊಂಕಣಿಯಲ್ಲಿ 250 ಲೇಖನಗಳು

ಲೇ : ಆರ್ಗೋಡು ಸುರೇಶ ಶೆಣೈ

2. 100ಕ್ಕಿಂತ ಅಧಿಕ ಕೊಂಕಣಿ ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳು

ಲೇ : ಆರ್ಗೋಡು ಸುರೇಶ ಶೆಣೈ

3. ವಿವಿಧ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ 25 ರಷ್ಟು ಲೇಖನಗಳು

ಲೇ : ಆರ್ಗೋಡು ಸುರೇಶ ಶೆಣೈ

4. ಚಟ್ನಿ-ಸಾರು, ಹಾಷ್ಪೊಲೋದಿ : ಲೇ : ಶ್ರೀಮತಿ ಪ್ರಭಾ ಶೆಣೈ

5. ಗೌಡಸಾರಸ್ವತರ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಅಡುಗೆ (ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ)

ಲೇ : ಶ್ರೀಮತಿ ಪ್ರಭಾ ಶೆಣೈ

6. ಕತೆಯೊಳಗಿನ್ನೊಂದು ಕತೆ (ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಕತೆಗಳು)

ಲೇ : ಆರ್ಗೋಡು ಸುರೇಶ ಶೆಣೈ

7. -X- = + (ಕನ್ನಡ ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳ ಸಂಕಲನ)

ಲೇ : ಆರ್ಗೋಡು ಸುರೇಶ ಶೆಣೈ

ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ : 9242539776 (ಆರ್ಗೋಡು ಸುರೇಶ ಶೆಣೈ)

“ಸರಸ್ವತಿ ಪ್ರಭಾ” ಕೊಂಕಣಿ ಮಹಿನ್ಯಾಳ್ಯಾಚೆ
20 ವರ್ಷಾಂಕ 20 ಕೊಂಕಣಿ ಪುಸ್ತಕ

ಯೋಜನೇಚೆ ಗೌರವ ಪೋಷಕ

ಡಾ॥ ಪಿ. ದಯಾನಂದ ಪೈ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಖಂಚೇಯಿ ಮಹಾಕಾರ್ಯ ಜಾವ್ಕಾ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ದೇವಾಲಿ ಕೃಪಾ, ಮ್ಹಾಲ್ಗಡ್ಯಾಲೆ, ಮಹಾಮಹಿಮಾಲೊ ಸಹಾಯು, ಆಶೀರ್ವಾದು ಜಾವ್ಕಾ ಮ್ಹಣತಾತಿ. ತಶ್ಶೀ ಹಾಂವೆ ‘ಸರಸ್ವತಿ ಪ್ರಭಾ’ಕ ವೀಸ ವರ್ಷ ಭರಲೀಲೆ ಉಡ್ಗಾಸಾಕ **ಕೊಂಕಣಿಂತು 20 ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಟ** ಕೊರ್ಕಾ ಮ್ಹೋಣು ಬಾಯ್ರಿಸೋರ್ನು ಹೇ ಯೋಜನೇಕ **“ಗೌರವ ಮಹಾ ಪೋಷಕ”** ಜಾವ್ಕಾ ಮ್ಹೋಣು ಮಾರ್ಗ್ಣಿ ಕೆಲೇಲ ತೆದನಾ ತಾಕ್ಕಾ ಒಪ್ಪಿಗಾ ದಿಲೇಲೆ ಮಹಾ ದಾನಿ ಡಾ॥ **ಪಿ. ದಯಾನಂದ ಪೈ, ಬೆಂಗಳೂರು,** ಹಾನ್ನಿ ಸಮಗ್ರ **ಜಿ.ಎಸ್.ಬಿ. ಸಮಾಜಾಕ ಭೂಷಣಪ್ರಾಯ ಜಾವ್ನಾಸ್ಸತಿ.** ಡಾ॥ ಪೈಮಾಮು ಕರ್ನಾಟಕದಾದ್ಯಂತ ಹೋಡ ಪ್ರಮಾಣಾರಿ ‘ರಿಯಲ್ ಎಸ್ಟೇಟ್’ ಬಿಜಿನೆಸ್ ಕರತಾತಿ. ಹಾನ್ನಿ ಬೆಂಗ್ಳೂರಾಂತು ಹೋಡ ಪ್ರಮಾಣಾಚೆ ‘ಲ್ಯಾಂಡ ಬ್ಯಾಂಕ’ ಸ್ಥಾಪನ ಕೆಲ್ಯಾ. ಸಬಾರ ಖಾಸಗಿ ಆನಿ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್ ಕಂಪನೀಂತು ನಿರ್ದೇಶಕ ಜಾವ್ನು ಆಸ್ಸತಿ. ನ್ಹಹಿಶಿಂ ಸ್ಕೂಲ್ಸ, ಹೋಟೆಲ್ಸ್, ಹಾಸ್ಪಿಟಲ್ಸ್, ಇನ್ಶೂರೆನ್ಸ್, ಲೀಸಿಂಗ್ ಆನಿ ಫೆನಾನ್ಸ್, ಕಂಜೂಮರ್ ಪ್ರೋಡೆಕ್ಟ್ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಂಗ ವಿಂಗಡ ಸಭಾರ ಕ್ಷೇತ್ರಾಕ ಸೇವಾ ಪಾವ್ಯೆತಾ ಆಸ್ಸತಿ.

ಹಾನ್ನಿ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಂತು ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಆದಿ ಉನ್ನತ ಸ್ಥಾನಾರೀ ಸೇವಾ ಪಾವ್ಯೆತಾ ಆಸ್ಸತಿ. **ಶ್ರೀ ದಯಾನಂದ ಪೈ ಮಾಮ್ಮಾನ ಅಮ್ಮುಕೆ ಕಾರ್ಯಾಕ ದೇಣಿಗಾ, ಸಹಾಯು ದೀನಿ ಮ್ಹೋಣು ಸಾಂಗ್ಚೆ ತಶ್ಶೀ ನಾ.** ದೇವಳ-ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾರ್ಯಾಕ ಧೋರ್ನು ಶಿಕ್ಷಣ, ಆಸ್ಪತ್ರೆ, ವೃದ್ಧಾಶ್ರಮ, ಅನಾಥಾಲಯ, ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂಟಪ ಆದಿ ಜನೋಪಯೋಗಿ ಕಾರ್ಯಾಕ ಸಬಾರ ಕೋಟಿ ರೂಪಯ ದಾರಾಳ ಜಾವ್ನು ದಾನ ದೀವ್ನು ‘ದಾನ ಶೂರ’ ಮ್ಹಣ್ಚೆ ಅನ್ವರ್ಥಕ ನಾಂವಾಕ ಪಾತ್ರ ಜಾಲ್ಲಿಂತಿ. ಹೇ ಅಭಿಮಾನ ವಿಷಯು.

ಆವಯ ಭಾಷ ಕೊಂಕಣಿಚೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಕ ದಾನಿ ಡಾ॥ ಪೈ ಮಾಮ್ಮಾನ ಅಪಾರ ಪ್ರಮಾಣಾನ ಸಹಾಯು ದಿಲ್ಯಾ. **ಮಂಗಳೂರಾಂತು ‘ಕೊಂಕಣಿ ಭವನ’ ಬಾಂಚೆ ಖಾತ್ತಿರ ಏಕ ಕೋಟಿ ರೂಪಯ,** ವಿವಿಂಗಡ ಜಿ.ಎಸ್.ಬಿ. ಸಮಾಜ ಮಂದಿರ, ದೇವಳ ಬಾಂಚಾಕ ಕೋಟಿಗಟ್ಲೆ ರೂಪಯ, ಶ್ರೀ ಕಾಶೀಮಠಾಕ ಜನಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಚಟುವಟಿಕಾ ಚಲ್ಯೆಚಾಕ ಏಕ ಕೋಟಿ ರೂಪಯ.. ಅಶ್ಶಿ ಸಾಂಗ್ತಾ ಫೆಲಿಯಾರಿ ತಾಕ್ಕ ಅಂತ್ಯ ಮ್ಹೋಣು ನಾ.

ಹಾನ್ನಿ ಕೆಲ್ಲೆಲೆ ಮಹಾದಾನಾಕ ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ಹಾಂಕಾ ಅಪಾರ ಸನ್ಮಾನ, ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಪುರಸ್ಕಾರಾಯಿ ಪಾವಲಾ. ಜಾತಿ-ಪಾತಿ ಲ್ಯಾಕ ಧರ್ನಾಶಿ ಸರ್ವಾನ ಹಾಂಕಾ ಗೌರವ ದಾಖಯಲಾ.

‘ಸರಸ್ವತಿ ಪ್ರಭಾ ಕೊಂಕಣಿ ಮಾಸಿಕಾಕ 20 ವರ್ಷ ಭರಿಲೆ ವೇಳ್ಯಾರಿ 20 ಕೊಂಕಣಿ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಟ ಕೋರ್ನು ಭಾಷಾಭಿವೃದ್ಧಿಕ ಕಿಂಚಿತ್ ಸೇವಾ ಪಾವ್ಯೆಚೆ ಆಮ್ಗೆಲೆ ಪ್ರಯತ್ನಾಕ ತಾನ್ನಿ ‘ಗೌರವ ಮಹಾ ಪೋಷಕ’ ಜಾವ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ದಿಲೇಲೆ ಖಾತ್ತಿರಿ ತಾಂಕಾ ಹಾಂವ ಆಭಾರಿ ಆಸ್ಸ.

– ಆರ್ಗೋಡು ಸುರೇಶ ಶೆಣೈ, ಪ್ರಕಾಶಕು.

ಸರಸ್ವತಿ ಪ್ರಭಾ ಕೊಂಕಣಿ ಮಾಸಿಕಾಚೆ ವಿಂಶತಿ ಸಂಭ್ರಮು 1989 – 2009